

ఆంధ్రపత్రిక సంచిత్ర వారపత్రిక

4 అణాలు

6-3-'57

ANDHRA PATRIKA

ILLUSTRATED WEEKLY

బె బ్బు లి

ఫోటో: ఎస్. హరిహరన్.

ఆరాధన

చిత్రకారుడు : కి. నరేంద్ర—కూర్రాణు.

సంవత్సర చందా

రు. 12-0-0

విడిపత్రిక 4 అ.

స చి త్ర వా ర ప త్రి క

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 51

సంచిక 27

6-3-57

దుర్ముఖ పాల్గుణ శుద్ధ పంచమి బుధవారం

★ విషయానుక్రమణిక ★

ముఖచిత్రం : సూర్యకుమారి

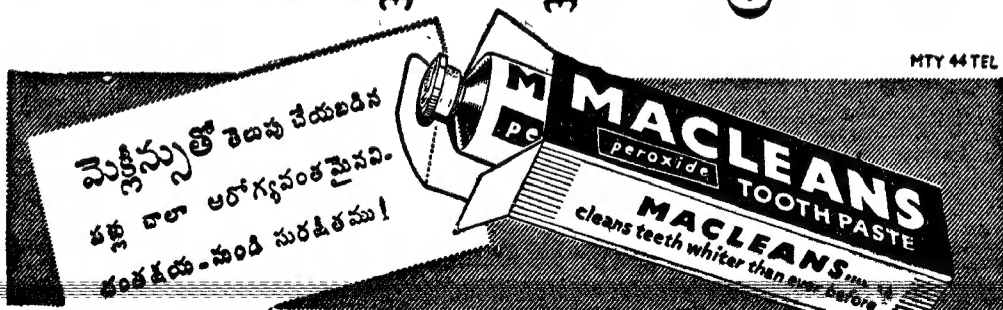

నయాపైసా నాంది—	శ్రీకంఠం కృష్ణమూర్తి	3
న్యూఢిల్లీలేఖ—	శ్రీకృష్ణ	5
బుడుగు, చిచ్చుల పిడుగు—		6
అపరబుద్ధి—	తుమ్మలపల్లి సీతారామారావు	8
“గారాబం”—	మాగాపు సత్యానందరావు	11
నీలితెరలు—	అంగర సూర్యారావు	13
నెరవేరిన మనోరథం—	జమ్మి సుశీలారాణి	17
జరుగుబాటు—	వి. ఎస్. అవధాని	19

రాధారాణి—	ఆర్. వి. జి. కృష్ణమూర్తి	22
చూడమణి—	పి. గణపతిశాస్త్రి	28
మంత్రాలు: నమ్మకాలు—		33
పనితొలోకం—	పి. కామేశ్వరి	35
ముగ్గులు	నందివాడ శ్యామల కె. విలాస్కుమారి	38
గర్వభంగం—	దూతలూరి జగన్నాథం	44
కీర్తి, అపకీర్తి—		
పాలంకి పెంకటరామచంద్రమూర్తి		45
రావణుని ఓటమి—	రామప్రియ	47
సినిమా—		49

మెక్లీన్స్ ను యింతకు

ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును!

నయాపైసా నాణాలపై ప్రచారనిమిత్తం ప్రభుత్వంవారు అట్టముక్కలను సజ్జా చేశారు. వీహో వాగుడుగాయనుకదా అని నాన్నే హితుడు డిప్యూటీ తహశీల్దార్ మల్లికార్జునరావు నాకూ వక అట్టఇస్తూ, “ప్రచారం చేయవోయ్” అన్నాడు.

ఎందుకైనా మంచిదని ముందుగా ఇంట్లోనే ప్రారంభిస్తామనుకున్నాను నా ప్రచారం. ఇంటగలిస్తేకదా, రచ్చ గెలువ గలిగేది! మా ఆవిడ మానసికతత్వం తెలుసు గనుక, ముందుగానే జాగ్రత్తి పడ్డాను. ఇంటి కొచ్చేసరికి మా ఆవిడ వంటచేస్తావున్నందున, ఆ సమయం మంచిదికాదని వూరుకున్నాను.

మెల్లగా భోజనాలయి వక్కిలాకుల వ్యవహారంలో వున్నప్పుడు, ప్రారంభించాను, “ఇదుగో కొత్తరకం నాణాలను చూశావా?” అంటూ, “ఇక్కడివండి? ఇటువంటి పావలాలు మేము చిన్నప్పుడే క్కడో చూశామే?” అన్నది, పది నయాపైసాల నాణెం చూడగానే.

“అది పది పైసాల నాణెం” అన్నాను.

“అంటే-పది దమ్మిడిలా?”

“కాదు. ఇప్పుడు పైసాలని కొత్తరకం డబ్బులాచ్చాయి. ఇలాంటివి రూపాయకు వంద” అని ప్రారంభించాను నిదానంగా.

“ఏమిటి-రూపాయకు వంద పైసలా! ఏమన్నా మతిపోయిందా? రూపాయకు 192 పైసలు కాదుటండీ!”

“అ-అదే-ఇకనించి రూపాయకు వంద పైసలే నన్నుట.”

“అయితే అణాకు?”

“ఇక అణాలు, అర్థణాలు జాస్తేనై!”

“చేపలా?”

“చేపలు, గీడలు గోల్మాల్ అయిపోతాయి-ఇక వుండేవల్లా-రూపాయి, అర్థ రూపాయి, పావలా, పది పైసాలబిళ్ళి, పదు పైసాలబిళ్ళి, రెండు పైసాలబిళ్ళి, వక్కిపైసా! అంతే!”

“ఇదేం పాచ్చ్యకాలం వచ్చిందీ-అంటా! మేం పుట్టకముందునుంచి వున్న డబ్బులు కాస్తా పోతే, మళ్ళీ ఈ ముడిరచ్చపు లెక్కలన్నీ ఇప్పుడు నేర్చుకోవాలా?”

“తప్పదు—నేర్చుకోవాల్సిందే!”

“నాచేతకాదు బాబూ! వచ్చే నెలనుంచీ ఆ లెక్క, డొక్క మీరే చూసుకోండి!”

“శ్రీ మద్రమారమణ గోవిందో హరీ!”

అనుకున్నాను. “నీ కందిపప్పు లెక్క, పాల లెక్క, పెరుగులెక్క ఇవన్నీ నేను చూడనా? నాచేతకాదు—కాదంటే కాదు! కావలిస్తే, రోజూ ఒకగంట పైపేటు ఐప్తాను. లెక్కలు నేర్చుకో. అంతేగాని నేనెమో ఆ పాల వాళ్ళతో, పెరుగులవాళ్ళతో బాధపడలేను.”

“అసలీపని కాంగ్రెస్ వాళ్ళేనా?”

“ఇక్కడ కాంగ్రెస్ వాళ్ళకమ్మూరిష్టా అంటూలేదు. స్కూలువారు మన నాణాలను సవరించారు. ఎందుకంటే.....చేశా జేశాల్లో రూపాయలుగాని, ఏబిగాని—

వందల లెక్కలో వుంటే, మనవి పన్నెండూ, పదిహేడూ అంటూ వున్నాయి—మన మిప్పుడు, చేశాజేశాల్లో వరక వ్యాపాగాలు చేస్తున్నాం గనుక కొన్ని ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి; అవన్నీ తక్కుండా వుంటానికే ఈ పద్ధతి తెలిసిందా?”

“అయితే ఇంగ్లీషువాళ్ళ పానుకు పిల్లిం గులు?”

“ఇరవై.”

“పిల్లింగుకు పన్నీలు?”

“పన్నెండు.”

“పన్నీకి ఫార్లింగులు?”

“నాలుగు. నా నాలి కెండుతూంది. కాసిని మంచినీళ్లు తెచ్చిపెట్టు.”

తెంబూలంవల్ల డిక్లపట్టం శ్రమోనని చప్పున లోపలికెళ్ళి మంచినీళ్లు పట్టుకొచ్చింది భోమామణి. మెల్లగా నీసి తాగి, మళ్ళీ మొదలపెట్టాను నా నయాపైసాల నాంది ప్రస్తావన.

“అసలు దేశం లో దేశమానపద్ధతులు ప్రవేశపెట్టాలన్నానే ఈ మార్పు ఈ దేశం. ఖర్చులకూడా యాభైలు, పాదాలు, పదులు; ఐగుళ్ళో వుండాలేగాని, మూడు, నాలుగు ఎనిమిది-ఈ విభాగాల్లో వుండరాదు. అందుకనే ఈ మార్పు చేస్తున్నామని ప్రభుత్వం వారు.”

“అఘోరించినట్లే వున్నది. మీ జీతం

జీవితమును మలబద్ధకము

భారముగా చేయనీయకండి

కలవాపులు, కోపింకనము, అకలిహంబులు, నిద్రలేక, మందగింకనము ఇవన్ని కలిసిమరిసి అరికట్టకము న్యూరొనెమరవచ్చును. కాని మలబద్ధకము మీ శరీరాన్ని పెద్ద భారముగా చేయవలసినది లేదు (బ్రాక్ లాక్స్ సేవింగ్స్ వేరియంట్ నల్లని చేపాదము రుచికరమైన యా రోగితో విడిచినవారి చుర్రాడుము ఉత్తేజవరి చుర్రు భారమును తప్పు నింపాయిముగా పెరింగ్లదును. ఈ లాక్స్ లు నిప్పు తువక చేసుకోండి. దేవు ఎంత చుర్రునగా ఎంత చుర్రునగా వుంటుందో గమనించి కాని తప్పు మీరకిగేది బ్రాక్ లాక్స్ అని మార్కం దాకచేసుకోండి.

బ్రాక్ లాక్స్

మిమ్ము లాకి లాకి

సరిదిద్దును

(చెట్ల మిస్టర్ లాబోరేంట్ రిమిడిస్.

అంబెడ్ కాని హిల్లూము

హిల్లూము

క్రియాలెర్ మర్కెండ్లెర్ విశిష్ట.

మద్రాసు-1

బ్రాంచి : 17/117, చాగేశ్వర

రావురోడ్, విజయవాడ-2

హాయిగా నుండుడు

దినకృత్యాంకుమందు హమామ్ తో స్రుతిరోజున్నానము చేయుట ఎవేకయందైనా హమామ్ తో స్నానము మిమ్ములను పరిశుభ్రమైనదగును. హమామ్ పరిశుభ్రపద్ధి గుణముచగం శుద్ధమైన సబ్బు.

టాటావారి హమామ్ టాయిలెట్ సబ్బు

100% భారతీయమూలధనం. చూజమాన్యం-శ్రమ

★ నయాపైసా నాంది ★

అంతా కలిపి—వందరూపాయలు కదా! ఏమిటి మీరు ఖర్చుచేసేది వందల్లోనూ—పాతికల్లోనూ!”

“అలా చారికి రా! వందరూపాయలు అంటే వంద వందలు, పదివేల పైసాలన్నమాట!”

“ఇంకా కోర్కెల్లో లెక్కకట్టండి—ముప్పైవేలవుతాయి.”

“అదుగో—అజ్జీ-మీ ఆడంగుల మనస్తత్వం! నీ వెప్పుడూ పాత చింతకాయపచ్చడి భావాలే! ఈ మార్పు వల్ల మాన ఆరిక వ్యవస్థలో పెద్దమార్పు వస్తుంది. మన భావాలు మారిపోతాయి. మన పరిస్థితి మారుతుంది. మనం బాగుపడతాం. అసలు సంగతి తెలుసా? భారతం చదివావా? అప్పుడు లెక్కలన్నీ ఇలాగే వుండేవి. కొరపులు వందమంది, పాండవులు అయిదుగురు—అంటే కొడు అన్నీ పదుల్లోనూ—వందల్లోనే వ్యవహారాలు.”

“రామాయణంలోనో?”

“ఊ—అదైనా అంటే! రావణాసురుడికి పది లలకాయలు—రాములవారి సైన్యం పది లక్షల కోతులు, ఏదైనా విచారించుకో అన్నీ పదులు, పాతిక లేకాని, మూడులూ, ఏడులూ వుండవు.”

“అలాగా!”

“మరేమనుకున్నావు! అందుకనే మీసం మీద చెయ్యేసి—మన ఈ కొత్త నాణాలకు ‘నయాపైసా’ అని నామకరణం చేశాము.”

“పోనీవ్వండి—నాకు చిన్న అనుమానం వచ్చింది. బేడలు పోతాయేకదా, బ్రాడిపేట బండ్లమూడి హనుమాయమ్మ బడి నుంచి మన బేటికి రిక్తబాధుగ ఇప్పుడు బేడ. ఇక వాడి కొంత ఇవ్వాలో చెప్పండి.”

“వాడిక బేడ అడగడు.”

“బేడగాక, పావలా అడుగుతాడా? ఇదేగా మీ నిర్యాకం! అడిగినవాడికి అడిగినట్టు ఇవ్వడం—చేరమాడకుండా!”

“అదికొడే—వాడు పైసాల లెక్కల్లోనే అడగాలి. పదిపైసాలు, పదిహేనుపైసాలు, ఇరవై అయిదు పైసాలు, అని అడగాలి. మీరు—పాతిక అంటే ఇరవై, పదిహేనంటే పది—పది అంటే అయిదు—ఇలా చేరాలాదాలి. అది దర్జాగా వుంటుంది. చూడూ! ఇది వరలో బేడ అడిగాడనుకో. నీవు కాని తిక్కన బేడ అని అడగడం కించపరుస్తావుండేది. ఇప్పుడు బాధ లేదు.”

“పోనీయండి—వంద పిడకలు పావలా—పాతిక పిడకల ఖరీదెంత?”

“అలా—ఛ! ఛ! వుండు—పావలాకు ఇరవై అయిదు పైసాలు; వందపిడకలూ ఇరవై అయిదు పైసాలు. ఇరవై అయిదు పిడకలూ ఆరుబాతిక పైసాలు. చేర మా డి టే ఆరు పైసాలకు ఇస్తాడు.”

“ఇవ్వనంటే!”

“ఏమిటా లిప్య?”

“ఏడిసినట్టే వుంది. మన ఆదాచేయడం! వాడికి—మనకూ ఇద్దరికీ నష్టంలేకుండా వుండాలి కానీ, ఇదేం పీడాకొరం?”

“అందుకనే—ఇకనుంచి—వంద పిడకలు—పాతిక పైసాలని చేరం మొదలెట్టు. పాతిక పిడకలు కొనసేవద్దు; కొంటే యాభై, కాదు వందాకొను. లేకపోతే, అసలు మానేయ!”

“పిడకలు లేకపోతే, పాయి రాజుకోవద్దా? మీ పాడు పైసాలాచ్చి పిడకలు మానుకో మంటారా!”

“చాలెదూ—మహా—పిడకల లెక్క అడుగుతున్నావ్! దేశంలో మహత్తరమైన మార్పు తెచ్చే మన నయాపైసాల విషయం నేను చెప్తావుంటే, నీవు పిడకలచేరం సంగతి తెస్తావా! అసలు మీ ఆడంగుల కెప్పుడూ పిడకల గొడవే!”

“పోనీయండి. రూపాయకు ఆరుశేర కుంకుడుకాయలు. శేరెంత? అర్ధరూపాయకు మూడుశేర వంకాయలు శేరెంత? మీ సిగరెట్లు—సిగర్ పెట్టె అయిదుకాలు—ఇకనుండు సిగరెట్లెంత? మీరు కొనితెచ్చుకునే చేబ్రాలు పాగాకు సవాశేరు నాలుగు రూపాయలు. అంటే ముప్పైకొడలొస్తాయి. కొడ ఎంతపడుతుంది? పాచిపనిచునిసి జీతం నెలకు రెండురూపాయలు; పన్నెండు రోజులే పనిచేసింది—ఎంతివ్వాలి?”

“ఆ గ వే—ఆ గు! నీ పాచిపనిచునిసి లెక్కలూ, వంకాయలూ—కుంకుడుకాయల లెక్కలూనూ! తల తిరుగుతోంది” అని తప్పుకో ప్రయత్నించాను.

“అదిగో ఆ పత్రికలో పరివర్తన పథకం వుంది—చదువుకోండి,” అంటూ పత్రిక నా మొఖాన పడేసి వంటింట్లోకి పోయింది. ఇప్పటికి నా కర్తవ్యమయింది—ఈ పరివర్తన పథకం మనం కంకోపాఠం చేయాలి. తరువాత ప్రచారం ప్రారంభించాలి. చూశారా! ఇంట్లోగాబట్టి నేనెంత గాబరా తిన్నా సరిపోయింది. లేకపోతే ఈ నయాపైసాలు నామరూ తెచ్చేవే! ఎందుకైనా మంచిది. ఈ లెక్కలు ఎంత త్వరగా నేర్చుకుంటే అంత మంచిదని నా నాదరి—కాదు ముంగు సోదర పాఠకులకు వేరే చెప్పాలా? ★

—శ్రీకంఠం కృష్ణమూర్తి.

మ్యూజిల్లీ లెఖ

జంతప్రదర్శనశాలల నిర్వహణం

అస్సాం రాష్ట్రంలో తపాలా కార్యాలయాలలో సమస్య సాగుతున్నది. రైల్వే ఉద్యోగులలో కొన్ని తరగతులవారి వేతనాలు ఎక్కువ చేస్తున్నట్లు మంత్రి ప్రకటించిన వెనువెంటనే ఈ సమస్య ప్రారంభం కావడం విశేషం. ప్రధాని నెహ్రూ, తండ్రి తపాలాకార్యాలయ మంత్రి ఇద్దరూ, సమస్యకు దిగవద్దని విజ్ఞప్తి చేసినప్పటికీ వినకుండా, అస్సాంలో ఈ సమస్య ప్రారంభించారు. ప్రస్తుత పరిస్థితినిబట్టి మానే త్రామికవర్గాలను సంతృప్తి పరచాలనే ధోరణి జాతీయ భద్రతా పరిగమనలపైతం దాటిపోతున్నదేమో ననిపిస్తున్నదని ఇక్కడ పలువురు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ప్రతి విదేశీకూ ఒకసారి, ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడల్లా, ఉద్యోగుల వేతనాలను సవరించడానికి ఉపకమిస్తే, ఇక ఈ పెరుగుదలకు అంతెక్కడకీ ఇది ప్రాజ్ఞలైనవారందరూ శ్రద్ధాసక్తులతో ఆలోచించవలసిన విషయం.

డెన్మార్కు దేశాన్ని ఒక ఉదాహరణగా తీసుకుని అక్కడి పరిస్థితులను పరిశీలిద్దాం. బ్రిటన్ లోమాదిరిగానే డెన్మార్కు ఆర్థిక వ్యవహారాలలో కూడా దేశంలో సాగుతున్న ఉత్పత్తి, వేతనాలస్థాయికి, నిరుద్యోగ నిష్పత్తికు సమన్వయం సాధించడమే అతి ప్రధానమైన సమస్య గా ఉంటున్నది. వేతనాల స్థాయిని జీవనభృతినూచిలో ముడిపెట్టి వుంచుతారుగాని, ఉత్పత్తిసామర్థ్యంతో ముడిపెట్టి వుండేట్లు చేయరు. అయితే, దిగుమతిపరుకుల ధరల స్థాయినిబట్టి జీవనవ్యయనూచి మాత్రం మారుతూవుంటుంది. ప్రభుత్వపు వార్షిక బడ్జెట్ ఎప్పుడూ లోటుగానే వుంటుంది ఇంతకాదు. లభ్యమయ్యే విదేశీ మారకపుద్రవ్యం కూడా స్వల్ప స్థాయిలోనే

వుంటుంది. ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపారంలో తాము ఆర్జించే డబ్బుకంటే, విదేశాలకు తాము చెల్లించవలసిన డబ్బు ఎప్పుడూ ఎక్కువగా వుండి, పరిస్థితి అసనాటుగానే వుంటుంది. భారతదేశ పరిస్థితికూడా ఇందుకు ఏమంత భిన్నమైనదికాదు. పదిహేనేళ్ళ క్రితం 1947 లి. ఎన్. రావుకుమిటి మన దేశంలో కూడా వివిధకారణాలలో పనిచేసే ఉద్యోగుల వేతనాలస్థాయి జీవన వ్యయ నూచిపై ఆధారపడివుండేలా చేసి అందుకు అనుగుణమైన నిర్ణయాలు చేసింది. అంతే

శ్రీ కృష్ణ

[అపరీక్షితక ప్రతినిధి]

గాని, ఉత్పత్తిని మాత్రం వేతనాలస్థాయితో ముడిపెట్టలేదు. ఇప్పుడు పరిస్థితి అంతా మారిపోయింది. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ బెబ్బిలిపోతున్నదంటే ఈ మాత్రే ముఖ్యకారణం.

రైల్వేలలో సామర్థ్యం ఏ విధంగా పెరిగిందో నిరూపించుకోడానికి రైల్వేబోర్డు ఈ మధ్య కొన్ని వివరాలు ప్రకటించింది. సగటున ప్రతివ్యక్తి ఉత్పత్తి సామర్థ్యం 1947 ఆగస్టు 15 తర్వాత ఏమైనా పెరిగిందో, తగ్గిందో చెప్పే వివరాలను జేటిన బోర్డు చెప్పకోలేదు. ఈ విషయమే తపాలా కార్యాలయాలకు కూడా వర్తిస్తుంది. ఈ పరిస్థితులలో జీతభత్యాల సవరణ వ్యవహారాన్ని ఎన్నికలతో ముడిపెట్టడం ప్రభుత్వ కార్యాలయ రాజకీయాల గొడవను ప్రవేశపెట్టినట్ల అవుతుంది. ఏదైనా ఒకసమస్య సాగుతున్న

ప్పుడు, ఆ సమస్యను పరిపాలనా నిర్వహణం దృష్ట్యా అధికారస్థాయిలో ఎక్కువైన పరిష్కరించడానికి బదులుగా ప్రభుత్వం దానోహమనే ధోరణి ప్రదర్శించడం జరుగుతున్నది.

* * *

భారత ప్రభుత్వ రవాణాకార్యాలయ దర్శి శ్రీ నీలకంఠ మహదేవఅయ్యర్, ఐ.సి.ఎస్. కేపు మార్చి 31-న ఉద్యోగంనుంచి విరమిస్తున్నారు. వీరు ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగిగా గత 35 ఏళ్ళనుంచి పనిచేస్తున్నారు. అనేక మంది ఇతర ఉద్యోగులమాదిరిగా తమ ఉద్యోగ కాలాన్ని పొడిగించవలసిందని వీరు పెద్దలవద్ద పడిగాపులుగాచి, ప్రార్థనలు పడ దలచుకోలేదు. తాము ఉద్యోగంనుంచి విరమిస్తే ప్రభుత్వం సమర్థుడైన ఒక ఉద్యోగి నేరమ కోల్పోతున్నది గుమా అని వీరు బెదిరించ దలచుకోలేదు. కంట్రాక్టు ప్రకారం తమ ఉద్యోగ కాల పరిమితి అయిపోవచ్చిందనీ, ఆఖరయే లేదిన తమ విరమణకు అనుమతించ వలసిందనీ ముందుగానే ప్రభుత్వానికి తెలియజేశారు. ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల పాతకత్తె ప్రధానాన్నే వీరు కూడా అనుసరించారు.

* * *

గత సంవత్సరం లండన్ "ఎకనమిస్ట్" పత్రిక "పార్కిన్సన్స్ లా" అనే కీర్తిక క్రింద ఒక చక్కటి వ్యాసాన్ని ప్రచురించింది. దానికి అనుబంధంగానే ఈవారం ఇదేపత్రిక "ఉద్యోగ విరమణపై పార్కిన్సన్ సన్ భావాలు" అనే కీర్తికతో మరొక వ్యాసం ప్రకటించింది. ఉద్యోగ విరమణ (30-వ పేజీ చూడండి)

బుడుగు! చిచ్చులపిడుగు

బ్రిగ్ మరేం, నా దగ్గరకూడా అయిడియాలూ అభిపాయాలూ ఉన్నాయి తెలుసా?...ఒక్క బాబాయిదగ్గరే ఉన్నాయి అనుకున్నాగాని.

ఇప్పుడే సినిమా ఘడియోకి వెళ్లాకా, నాకు ఈ సంగతి ఘుబుకుని తెలిసిపోయింది.

సినిమా ఘడియో నిండా బొమ్మలూ, గుర్రాలూ, అయిడియాలూ, కిరీటాలూ, నాగేనరావు, రామారావు, సావిత్రి, అంజలి కేలంగీ, అయిడియాలూ సిగరెట్టులూ, రూపాయిలూ, ఇంకా రన్నమాట.

మరేమో, అయిడియాలూ, పెద్ద వెలిటీదీపాలూ, కాఫీలు, అయిడియాలూ అవన్నీ ఉంటాయి.

మనం ఘడియోకి వెళితే మనికీ బోల్డుబోల్డు అయిడియాలూ వచ్చేస్తాయి. హాచ్చరపడి పోయేస్తామన్నమాట. అయిడియాలూ అంటే నాకు తెలీదు. కాని నాదగ్గర బోల్డున్నాయిలే.

ఇంకా మరేమో, మనయిల్లు కన్నా పేదలద్దాలూ, ఆబద్దాలూ ఉన్నాయని కూడా బాబాయి చెప్పాడు.

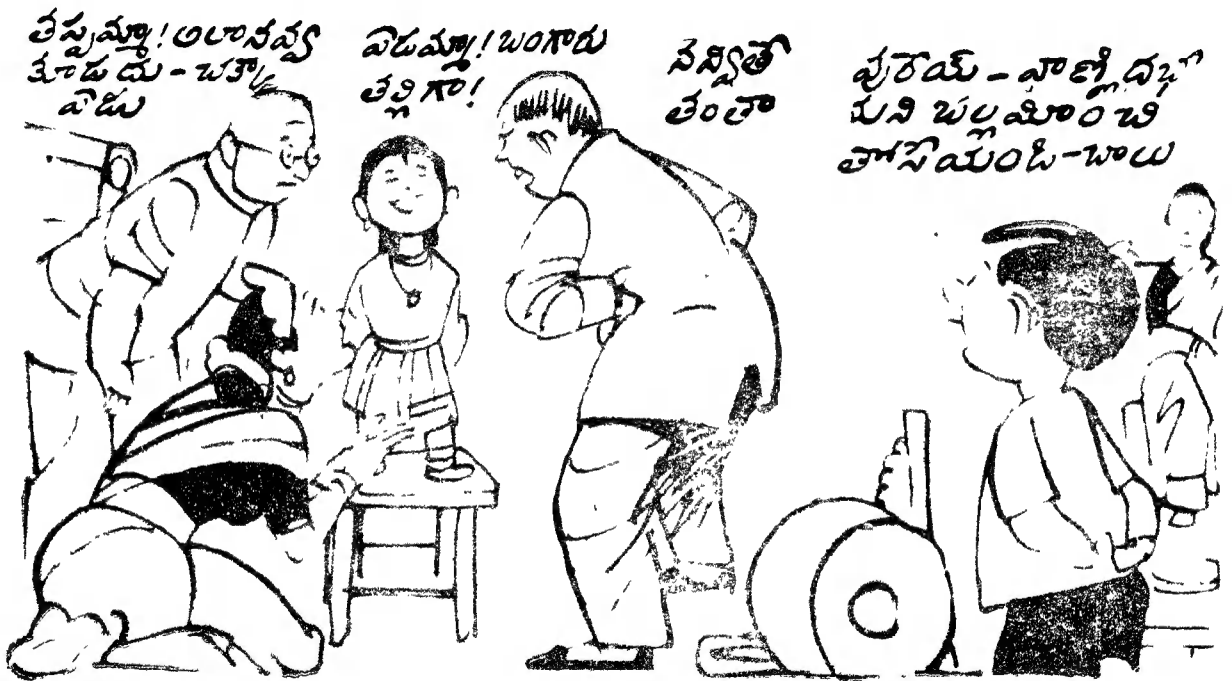
ఘడియోలో సినిమాలు వేస్తారన్నమాట.

ఇప్పుడు లక్ష్మీప్రాకేసు ఉండా, అంజలి, రామారావు, కేలంగీ వాళ్లందరూ అక్కడ సినిమా వేస్తారు గదా.

ఘడియోలో ముందస్తుగా ఈ సినిమా పెయ్యాలిట. అక్కడ ప్పది లక్ష్మీప్రాకేసులు ఉంటాయి.

లక్ష్మీప్రాకేసులో ఓసారే సినిమా వేస్తారుగాని ఘడియోలో ప్పది సార్లో ఇరవై పదకొండు సార్లో వేస్తారులే.

ఇప్పుడు యీరో యిలా కళ్లు మూసుకోకుండా తోటలో నీలకేసి చూడాలికదా. చూసి పాడాలి గదా.

తప్పమన్నా! అలానవ్వ
కోడలు - బక్క
విడు

విడుమన్నా! బంగారు
తల్లిగా!

నన్నితో
తంతా

పురయ - నాల్గోదక్క
మని బల్లమొంటి
తానెయింటి - నాలు

సిగానపెసూనాంబా! నన్ను పెళ్ళి
చెసుకా-లాసాతో గాలిగా
సినిమా పాట పాడుతాను-అంతే-

యేదూ అని భలేగా యేడిపించే
శాకు పాపం.

అది అసలు మొగాడుకాదు.
ఆడది. అనుకో. సినిమాలో ఉత్తిశే
ఆబద్ధం చెప్పమన్నారు పెద్దవాళ్లు.

యేం? సినిమా అమ్మ వాడి
దగ్గర కూచుని యాడవకు బాబూ
అంటోంది గదా. మ రి వాడు
అసలు యాడవటం లేదుగా.

ఇహిహి అని నవ్వుతున్నాడు
గదా.

అప్పుడు ఓ లావుపాటి వాడొచ్చి
ఏడవాలి పాపా ఇంచక్కా ఏడూ
అన్నాడు. వాడిపేరు డైరెక్టర్ ట.

ఎవరేనా ఇంచక్కా ఏడుస్తారా.
అసలు ఏడిస్తే మనకి చూట్టానికి
ఏడిసినట్టుంటుంది.

ఆ పిల్లాడేమో నవ్వుతున్నాడు.
రీడూ, సినిమామ్మా యిలా మూతి
(50-వ పేజీచూడండి)

పాడి నవ్వాలికదా. అప్పుడు
నీత మల్లీ నవ్వుతుందా మరి.

ఓసారి నవ్వాక దీపాలన్నీ ఆరి
పేస్తారు.

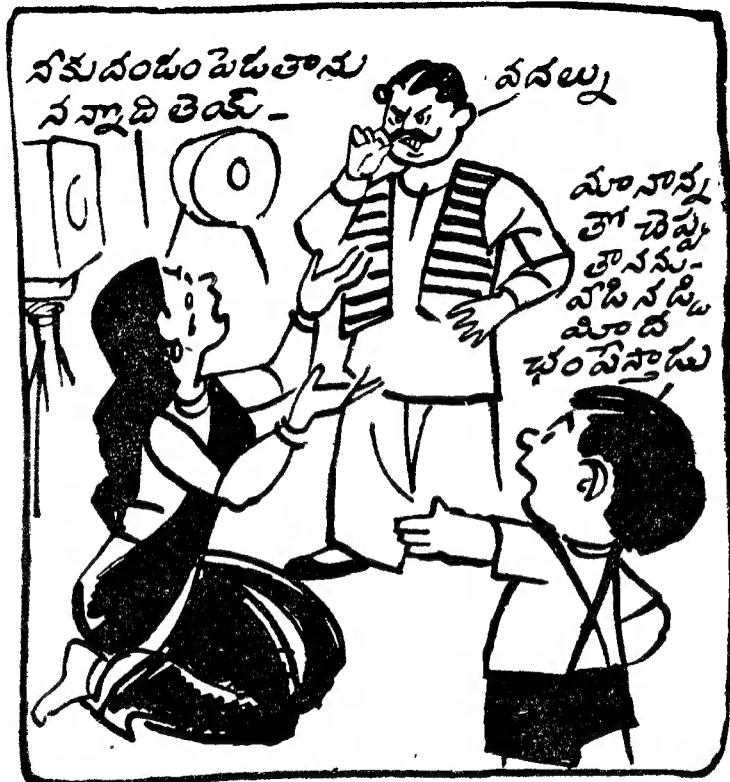
మల్లీ కానేవుండి దీపాలు వెలి
గిస్తారా. అప్పుడు మల్లీ నవ్వు
అంటారు.

ఇలా పుదిసాల్లు నవ్వితే యేడుపు
నస్తుందిగా

అంతట్లోకీ, నీతనాన్న వ చేసి
హాయ్ రాడీ రాస్తే అని కొప్పడే
స్తాడుగా అప్పుడేమో నీత ఝామని
ఏడిచేస్తుంది.

యేం. మరి పాపం చిన్నపిల్లలి
కైతే ఘబుకుని ఏడుపు రాదుగా.
పుదిరూపాయి లిస్తానంటే కూడా
వాళ్లు యాడవరు.

రేపో మూడ్రోలుకో ఓ ఘడి
యోలో ఓ పిల్లాడిని యే దూ

అపరిచితుడు

డబ్ల్యు. సేరియల్

గడియారం చూసుకున్నాను. ఏడుగంటల
సలభాయువు నిమిషమైంది.
ఇంటికివెళ్ళి తలుపులు తెరిచానో లేదో
తెలిపానుగంట వినపడింది. రిసీవర్ తీశాను
“ఊదారంగు,” అన్నది కోమలం.
“ఊదారంగేనా?”, అని బదులుప్రశ్ని
చేశాను.

ఆంధ్ర - వారసత్వ

టానికి, రిసీవర్ కింద ఒక కార్డు పెట్టాను. గంట మోగితే ఆ కార్డు కిందపడుతుంది. నేను తొడుక్కున్న కొలు చాలా బిగువుగా వుంది. ప్లాస్టిక్ చట్టంలో అమర్చిన నల్ల అద్దాల కళ్ళి జోడు పెట్టుకున్నాను. అతను కూడా సరిగా ఇలాంటికళ్ళి దాలేవాడతాడు. వీధి గుమ్మం తాళం వేసి చోట కూడా ఒక కార్డు పెట్టాను. ఎవరైనా నా కోసం వచ్చి తాళం కదిలించి, గంట మోట నొక్కితే ఆ కార్డు కింద పడుతుంది.

బంగళా నుంచి బయటికి వచ్చి కాసులో బయలుదేరాను. పార్కు దగ్గరగా వున్న రోడ్డుమీద కారు ఆపాను. ఎక్కువమారం నడవలసిన అవసరంగాని, జనసంచారంగాని లేని స్థలమని కారు నలిపాను. కట్టుకట్టిన కాలిలో ఎక్కువ దూరం నడవటం కూడా కష్టమే. బంగళా దగ్గరలో రోడ్డు మలుపు తిరగగానే రోడ్డుకి కొద్ది దూరంలోనే ఒక పెద్ద చెట్టు వుంది. అక్కడ బాగా చీకటిగా వుంది. చెట్టుదగ్గర వున్న వాళ్ళు రోడ్డు మీదికి కనపడరు. నేను మెల్లిగా చెట్టుకిందికి నడచి జిగ్గొను. బహుశా రెండు నిమిషాలు కనిపెట్టుకుని వుండి వుంటాను. అక్కడ ఆ కొంచెం నేపు వుండటంకూడా నాకు కష్టమనిపించింది. వస్తున్న మోటారు కారు దిపాలకొంతి కనపడింది. మలుపు తిరిగింది మోటారుకారు. ఆమె కారునడుపుతూంది. ఆమె ప్రక్కగా కారు తలుపు ఆనుకుని అతడు కూచున్నాడు. అతడి వొళ్లో ఒక కోలకర్ర వుంది. నేను నిలుచున్న చెట్టుకు ఎదురుగా వచ్చి రాగానే కారు ఆగిపోయింది. మేము నిర్ణయించింది సరిగా ఆ స్థలమే. ఆ పైన జరగవలసినపని చాలా సునిశితమైన వ్యవహారం. ఒక నిమిషంపాటు అతణ్ణికారులోనుంచి కిందికి దిగిట్టుచేయాలి. కారులో వెనుక వైపున అతని పెట్టెలు, సామాన్లు అన్నీ ఉన్నవి. వాటివెనుక నేను చేరాలి. అతని కళ్ళు రెండు మామూలుగా వుంటే, అతణ్ణికారులోనుంచి కిందికి దిగిట్టు చేయటం ఏమంత కష్టం కాదు. కాలికి కట్టుతో, కోలకర్ర సహాయంతోగాని నడవలేని మనిషిని కారులోనుంచి దింపటంలోనే అసలు చిక్కంతా వుంది.

ముందు ఆలోచించి తయారుచేసిన పథకాన్నే ఆమె అనుసరించింది.

“నా చిన్న డ్రైవర్ కు నవడదే?” అంటూ కోమలం తాను తొడుక్కున్న ఉలెన్ బనియన్ జేబులు తిరిచి చూసుకుంది.

“నీవు అసలు తీసుకొచ్చావా?” అన్నాడతడు.

“తీసుకొచ్చా ననుకున్నాను. వెనుకవైపు

కూర్చునేచోట చూడండి. ఒకవేళ అక్కడే మేనా పెట్టానేమో.”

“అక్కడన్నీ నా సామాన్లే.”

“అది ఏ మైండ్ తెలియటంలేదు.”

“పోనీతే. మనకు ఆలస్యమా తూంది ఇనుగో ఈ అయిదురూపాయల నోటూ తీసుకో దీనితో ఇంటికి చేరుతావు.”

“హేలులో సోఫామీద పెట్టి మరిచి పోయివుంటాను.”

“ఇంటిదగ్గర మరిచిపోతే, ఇప్పుడుదాన్ని తీసుకురావటానికి వెడతానంటావా?”

ఈ క్లిష్టస్థితిలో ఏం చేయాలో ఆమెకు దాదాపు నలభై సార్లుగా చెప్పివుంటాను.

కిందికి దిగి దగ్గరకొబ్బటి ఇంటికెళ్ళి తనపర్సు డ్రై ఉన్న చేతిసంచి తీసుకొని రమ్మని అతడితో చెప్పాలి. అతడు, తన నే వెళ్ళి తెచ్చుకోమనకుండా, దిగివెళ్ళిరమ్మని అతణ్ణి తొందర చేయాలి. ఏమీ మాట్లాడకుండా మొండికేసి కూర్చోవాలి. కారు కదప కూడదు. రైలు బయలుదేరే వేళ కావచ్చిందన్న చిరాకుతో ప్రాణంవిసిగి అతడే దిగిట్టు చేయాలి. నేను చెప్పిన పద్ధతిలోనే ఆమె సందరించింది.

నాచేతి సంచి కావాలి. “అందులో నాపాడరు, రంగు డబ్బాలు ఉన్నవి.”

“ఏమిటి ఈమార్గత్యం? వేళకు మనం రైలు అందుకోవాలని నీకు తెలియదా? ఇది కారు ప్రయాణం కాదు, మన ఇష్టంవచ్చినపుడు బయలుదేరటానికి. తొమ్మిదిగంటల నలభై అయిదు నిమిషాలకు రైలు బయలుదేరుతుంది. వేళాతూంది. కారు కదిలేవిధం చూడు”

“మీరు ఇలా మాట్లాడతారనుకోలేదు.”

“ఇప్పుడు ఏమన్నాను?”

“ఎలాగైనా, చేతిసంచి తెచ్చిపెట్టాలి.”

అతడు చాలా చిరాకుపడ్డాడు. విసుక్కున్నాడు. కోలకర్రల దష్టకు కారుపక్కన విసిరించింది. అతడు ఆకర్రల సహాయంతోనే నడిచివెళ్ళాడు. అతడు మలుపు తిరగగానే, నేను కారుదగ్గరకువెళ్ళి ముందు తలుపు తెరిచి, ఎవరికీ కనపడకుండా సామాను వెనుకవైపున ఇరుక్కున్నాను. వెనుక కూర్చునే చోట అతని పరుపుచుట్ట, కాగితాలసంచి వున్నవి.

“బాగా నటించానా?” అంది కోమలం.

“అద్భుతంగా నటించా! అయితే కమలాక్షిని ఎలా వదిలించుకోగలిగావు?” అని అడిగాను.

“కళ్ళలో ఏదో పార్టీ జరుగుతూంది. ఆమె అక్కడికి వెళ్ళాలి. అందుకు ఆమెను ఏమగంటలకే బస్సు దగ్గరకు తీసుకొనివెళ్ళి దింపివచ్చాను.”

“సరే, మీ బంగళా ఎక్కడ వుందారంటేదు. అతడు ఈ పాటి కిరిగి వస్తావుంటాడు. కారు వెనుకకు నడిపించు. ఆయన కారులో ఎక్కగానే, చిరాకు పోయేట్టు కాంతింపజేయాలి. తెలిసిందా?”

“సరే.” ఆమె కారు కొద్దిదూరం వెనుకకు నడిపించింది. అతనిదగ్గరగానే ఆపింది. చంద్రశేఖర్ కారులో ఎక్కాడు. భార్యాభర్తలు వంటరిగా మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు వాళ్ళి కనపడకుండా పక్కన వుండటం చాలా కష్టం. కారులో ఎక్కగానే, కోమలం అతణ్ణి కొంచెంనేపు పొగిడింది. కష్టం కలిగించినందుకు ఏమీ అనుకోవద్దని లాలనగా మాట్లాడింది. ఇనుగు పారుగు వాళ్ళను గురించి కొంచెంనేపు ఏవేవో మాట్లాడుకున్నారు.

తరువాత వాళ్ళ సంభాషణ అతడు వెళ్ళి బోయే సమావేశంమీదికి మరలింది. అక్కడే ఎక్కడికైనా వెళ్ళవలసినపుడు టాక్సీలో వెళ్ళమనీ, అనవసరంగా డబ్బు ఖర్చవుతుందని సందేహించవద్దనీ, ఆమె అతడికి నచ్చచెప్పింది. నిజంగా చంద్రశేఖర్ సమావేశానికి వెడుతున్నట్టుగానే అతడికి ఇచ్చు కపుమాలలు ఏవేవో చెప్పింది కోమలం. (స్త్రీ) ఒక వింతస్వభావంగల సృష్టివిశేషం కదా అనిపించింది నాకు.

కారు వేగంగాపోతూంది. సామాను వెనుకగా నక్కివున్న నాకు మేము ఎంతదూరం వెళ్ళిందీ తెలియలేదు. కటికిచీకటిగా వున్న ఆరోడ్డుమీద జనసంచారమేలేదు. మేము మొదట నిర్ణయించుకున్న ప్రదేశం సమీపించగానే, మోటారుకారు హారక రెండుసార్లు మోగించింది. సంకేతస్థలం చేరినట్టుగా అదే మాకు గుర్తు. కారును నడిచేప్పుడు మధ్య మధ్య ఆపటంగాని, కుదుపులు కలిగించడంగాని జరుగలేదు. అలాజరిగితే, అతను వెనుకకు తిరిగి చూడటం సంభవించవచ్చు. మేము నిర్ణయించుకున్న స్థలానికి రైల్వేస్టేషన్ అరమైలుదూరంలో వుంది.

కనబడకుండా, అరికిడి కాకుండా అమాంతం వెకిలేచి, చేతితో అతనినోరు ఘట్టిగా మూసివేశాను. రెండవ చేత్తో అతడి తలకాయను ఘట్టిగాపట్టుకుని, పట్టు విడవకుండా, ఊపిరాడకుండా మెలితిప్పి వేశాను. అతడిచేతిలోకాలుతున్న చుట్టను తీసి ఆమెకు ఇచ్చాను. ఆమె దాన్ని జాగ్రత్తపరిచింది. కోలకర్రతీసి అతని గడ్డానికి పోట్ పెట్టాను. రెండేరెండు నిమిషాల్లో అతడి కవాన్ని కారు వెనుకభాగంలో పసుకోపెట్టాం. శరీరంమీద డబ్బులుగాని, రక్తం మరకలుగాని లేవు. కోలకర్ర ముక్కుకు తగలటంవల్ల అక్కడ కొద్దిగా

అ ప ర ఋ ద్ధి

నీరుమాత్రం కారింది. అంతే.

* * *

నిర్దిష్ట సమయానికి, పథకం ప్రకారం వీరై నా హత్యచేయవలసిన సమయానికి అవసరమైన ధైర్యం మాకు సమృద్ధిగా లభ్యమైంది. పని జరిగిపోయింది. తరువాత కర్కశండ్ల ఎలా జరగాలనే అలోచనలో పడిపోయాం. తన చేతిలోవున్న అతగాడి చుట్టూ పీకను అవతల పారవేయటానికి ఆమె సిద్ధపడింది. అలాచేయవద్దని ఆమెకు చెప్పాను. అతడు ఇంటిదగ్గర వెలిగించిన చుట్టను నిప్పు ఆర్పి అలాగే జాగ్రత్తపరిచాను. అతడి తీరున్నాని తాళిస్తే గట్టిగా బిగించి కాళ్లు, చేతులు, మొవరకు కట్టివేశాను.

“మనం సేవనుదగ్గరకు వచ్చాం. ఇక్కడ ఆపనా?” అంది కోమలం.

“ఊ, మనం సిద్ధంగానే ఉన్నాంకదా” అన్నాను.

సేవనుకు కొద్దిదూరంలోవున్న రోడ్డు ప్రక్కన ఆమె కారునిలిపింది. కారు ఎక్కడ నిలవలను నేటి కొన్ని నిమిషాలవరకు మాకోక సమస్య అయింది. సేవనలో కార్లు ఆగేసరికి వెడితే అక్కడి కూలీలు సామాన్లకోసం వచ్చి, తిలుపు తెరిచి చూస్తారు. అందుకని వున్నచోటే కారు నిలపటమంచి దని నిర్ణయించాము.

ఆమె కారులోనుంచి దిగి కాగితాల సంచి, చేతి సంచి పట్టుకుని నిలుచుంది. కారు తిలుపులు బిగించి, కోలకర్ర పట్టుకుని కారులోనుంచి నేనుకూడా బయటికి వచ్చాను. కారు తిలుపుకు ఆమె తాళం వేసింది. అతడిని ననుకంటిలో అడుగున కనబడకుండా పనుకోపెట్టాము. వైస గుడ్డ కప్పి వుంది. గుర్తుపట్టటానికి, అనుమానించటానికి ఏమాత్రం వీలులేదు.

ఆమె చేతిసంచి, కాగితాల సంచి వుచ్చుకుని ముందు నడుస్తూంది. కట్టుకట్టిన కాత్రితో కోలకర్రల సహాయమిచ్చి మెల్లగా ఆమె వెనకనే నడిచివెళ్ళాను. ఎవ్వరూనన్ను గుర్తుపట్టటానికి వీలులేకుండా ఆమె వెనుక కొంచెం దూరంలో వున్నాను. కూర్చోవచ్చి

ఆమె చేతిలో సంచులు రెండు తీసుకుని “ఏరైలు ఎక్కారీ?” అని అడిగాడు.

“ఎక్స్ప్రెస్” అని ఆమె జవాబు చెప్పింది.

అతడు వెనుకకు తిరిగేనా చూడకుండా త్వరగా నడిచి వెళ్ళాడు.

మేము సేవనలోకి వెళ్ళాము. నన్ను ఆనుకుని మెల్లగా నడవమని ఆమెతో అన్నాను. నల్లకంటి అద్దాలు పెట్టుకున్నాను. నేలైన ఉన్న టోపీ ముందుకు లాగాను. చుట్టవెలిగించి కౌల్పుటం ఆరంభించాను. ఎడటి వాళ్ళకి నాముఖం వైపు పరీక్షగా చూడటానికి వీలులేకుండా, నోటికి అడ్డంగా కాలు తూన్న చుట్టవుంది. నామాపులన్నీ నేల మీద ఉన్నవి. ఎవరికీ నాముఖంలోకి చూసే అవకాశమేలేదు.

పక్కనుంచినచ్చి రైలు ప్లాటుఫారంమీద ఆగింది. సామాన్లు కూర్చో రైలులో పెట్టాడు. కూర్చోబుట్టుకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు. ఇతరసామాన్లతో ఇంకా ఇద్దరు కూలీలు వచ్చారు. అతడికి డబ్బులుఇవ్వటం ఆలస్యం అయితే, అంతా నన్నుచూస్తారు. నన్ను ఎవ్వరూ పరీక్షగా చూడకుండా రైలు పెట్టిలో ఎక్కారీ. కూర్చో నాదగ్గిరివచ్చి పెట్టిలో ఎక్కించటానికి నాచెయ్యి పట్టుకున్నాడు. వెంటనే ఆమె అతగాడిచేతిని వొదిలించి నాచెయ్యి పట్టుకుని నన్ను రైలు పెట్టెలో ఎక్కించించింది. ఆమె ప్లాట్ ఫారం మీద నిలుచుంది. కొంచెంసేపు నాతో మాట్లాడి, ఆమె రెండోవైపు ప్లాటుఫారం మీదికి వచ్చింది. మూడు మొదటితిరగతి పెట్టెలనిండా ప్రయాణితులు ఉన్నారు. అందరూ రాత్రి నిద్రపోవటానికి పక్కలు పరుచుకున్నారు. రైల్వేకూలీలు అందరూ పెట్టెలు తీసుకొనివెళ్ళే తొందరలో వున్నారు. చుట్టను పళ్ళెసందున బిగించి పట్టుకున్నాను. నిజానికి ఎవ్వరూ నన్ను పరీక్షగా చూడడంలేదు. నామాపులు నేలమీదేఉన్నవి. నేను ఎవరినీ ముఖంలోకి చూడలేదు. నాచేతిలోఉన్న కోలకర్రలు చూడగానే, నేను లోపలికి రావటానికి అడ్డంగావున్న పెట్టెలను అవతలికిసరి దారి చేశారు. వాళ్ళకి వివరణి వివరణిపట్టుగా నాకృతజ్ఞత వల్లదీస్తూ తలదాపాను.

ఆమె ముఖంలోకి ఒకసారి చూశాను. అవతలివైపు ప్లాటుఫారంమీద ఆమెవుంది. ఏదోపారపాటు జరిగివుంటుందనుకున్నాను. ఆ ప్లాటుఫారంమీదే దూరంగా చీకటిలో వొంటరిగావున్న ఒకవ్యక్తి నీ గర్రెట్టు కౌలుక్షా కనిపించాడు. ఒకపక్కగా అతడి

వైపు వీపు వుంచి, అతడికి కనపడకుండా ఆమెను దగ్గరకు రమ్మని చేతితో గ్రహించాను.

ఆమె నా పెట్టి దగ్గరికి వచ్చి, కిటికీలో నుంచి తనచేతిని జాపి నాచెయ్యి పట్టుకుంది. ఏమి చేయాలని అడగటానికి ఆమె నా ముఖంలోకి చూసింది. కారు, కారు, అని రెండుసార్లు పలికాను. ఆమె గ్రహించింది. రెండు నిమిషాలు ఆగి, “నేను వెడతాను,” అంది ఆమె.

నేను తల దాపాను. చేతిగడియారం వైపుమానీ ఆమెవైపు దానిని త్రిప్పాను. రైలు ఏడునిమిషాలలో బయలు దేరుతుంది. ఆమె చిరునవ్వుతో వెళ్ళిపోయింది.

కిటికీ దగ్గర వొంటరిగా కూచుని ఆలోచిస్తున్నాను. చీకట్లో దూరంగా నిలుచుని సిగరెట్టు కౌలుక్షున్న వ్యక్తి ఇంకా అక్కడే వున్నాడు. నాపక్కన వున్న ప్రయాణికుడు నా ఇద్దరి సంభాషణ విన్నాడు. అడవాళ్ళ స్వభావాన్ని అతడు చక్కగా వర్ణించాడు. నేను నవ్వి పూరుకున్నాను. అతడు ఇంకా మాట్లాడుతూనే వున్నాడు. రైలు కదిలింది. అప్పుడు నాకోక అభిప్రాయం స్ఫురించింది. “నేను కుంటివాడిలా సంచరించాలి. రైలు టిక్కెట్టుకోసం పెరుకుతున్నట్టుగా నాజేబులన్నీ తడుముకున్నాను.

“ఏమైనా పోయిందా?” అన్నాడు అతడు.

“టిక్కెట్టు కనపడలేదు,” అన్నాను.

“నాటిక్కెట్టు వుందా? ... ఆ వుందిలే,” అంటూ ప్రక్కనవున్న ప్రయాణికుడు తన జేబు తడుముకున్నాడు.

“టిక్కెట్టు నాజేబులో పెట్టమని ఆమెతో చెప్పాను. మరిచిపోయి కాగితాల సంచిలోపెట్టి వుంటుంది. సరే సామాన్లు వెదుకుతాను,” అనుకున్నాను నాలో నేను. సామాన్లు వుంచినచోటుకు వెళ్ళి, అక్కడ చేతి సంచిలో వున్న టిక్కెట్ తీసుకుందామని పెట్టె చివరికి వెళ్ళాను.

అప్పుడే రైలు వేగంగా నడవడం ప్రారంభించింది. ప్లాటుఫారం దాటిన తర్వాత కొంతదూరంలో ఒక సంకేత స్థలం ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. నేను గుమ్మందగ్గర నిలుచుని చుట్ట వెలిగించాను. ఆ ప్రదేశం సమాపించగానే, చేతిలో ఉన్న ఒక కోలకర్ర ను మెల్లగా నేలమీదికి జారబెడిచాను. రెండో కర్రను చేతిలో పట్టుకొని ఒకకాలు బయటికి పెట్టి, తరువాత రెండోకాలును కూడ దగ్గరకు తీసుకుని పట్టాల అవతలికి జారాను. “మేమునిర్ణయించుకున్న ప్రదేశంలో నేలమీద పడ్డాను. (ఇంకావుంది)

మనీస్ జమీన్!

"Money's Dictionary (Eng-Eng-Telugu)" Rs 3/4 "How to speak & write correctly" Rs 2/- "Model Letter writer & Business Correspondence" Rs 1/8/- "Guide to spelling" 8 As. "Words often confused" & Misused 4s 4/- ఎ. ఎస్ మనీస్ అండ్ కో (AP)

14, హంబయర్ వీధి, మద్రాసు-1.

之

అదగుంటలయింది. అందరిదగ్గర నెలవు
వుచ్చుకోవా అనిపించింది. తిరిగి మాఊరు
వచ్చే బండికి ఒకగంట వ్యవధి ఉంది. ఇంటికి
ఒచ్చేయ్యాలి, విధిగా వచ్చి తీరాలి. కాని
అక్కడ ఎవరూ నన్ను ఒదిలేటట్లు లేరు.
అక్కణ్ణుంచి రావడం పెద్ద చిక్కుగానే
కనపడింది. ముందు కుమార్తెల దగ్గరి కళ్ళాను.
‘అమ్మా! బెళ్ళొస్తా!’ అన్నా. వాళ్ళు మళ్ళీ
తావురుమన్నారు. వయస్సు కడచినకొద్దీ
మనం అనుకోన్నట్టుగా పెద్దవారిమీద పిన్న
వారి ప్రేమలతెరయాలు క్రమంగా తగి
పోతాయి అనడం నిజంకాదేమో అని వారి
దుఃఖం ఋజువుపరుస్తోంది. పాపం! ఆతండ్రి
బిడ్డల్ని ఎంత గారంగా పెంచాడో! వారిమీద
ఎంత మమకారం పెట్టకొన్నాడో! కపటి
నుండి బెళ్ళి గలేమిటనిపించింది నాకు. వాళ్ళు
మరిమరీ ఉండమని ప్రార్థేమపడ్డారు. ‘మళ్ళీ
వస్తాను కాని ఈకేళే పట్టుపట్టండి’ అని
వాళ్ళనిబలిమాలాను. నాకు చాలా జరూరు

సేమను చేరుకొన్నాను. రైలు సకాలం
లోనే ఒచ్చింది. టిక్కెట్టు తీసుకుని బందె
క్కాను. రైలు కదిలింది. నా మెదడులో
ఆలోచనలు మెదులుతున్నాయి. నీలినిడల్లాగ
ఆవులు కదులుతున్నారు. ఊహ వెనక్కి
మళ్ళితోంది. నిన్న సాయంత్రం ఆ న గా
ఒచ్చిన తెలిగ్రాం; నన్ను చూశాత్తుగా ఆవేద
నలో ముంచిన విషదవార్త; కదలని పట్టు
పట్టినట్టు బహుభారంగా విచిత్ర యోచనలో
ముంచి తేల్చిన కాళరాత్రి; ప్రాద్దుటి
ప్రయాణం-కాశీనగరాల-ఎదురుగా రైలు
సేమను-రైలుతో సమంగా పాటుఫారంమీద
పరుగెడుతున్న చిట్టిబాబు-ఆమాంతుంగా ఊడి
పడ్డ రైలు-చెల్లాచెదరె చితికిపోయిన పిప్పర
మొట్టు-చెవులు దద్దరిల్లేలా వాడి ఏడ్చు-మరో
ప్రక్క ఇంజను గావుకే-పరంపరలుగా
నాలో పెనవేసుకొన్న భావగతులు. మొద
టలో ఆప్యాయత, లాలన, బుజ్జగింపు—
తరవాత బెదిరింపు, హెచ్చరిక—తుదకి
చరమస్థాయికి చేరుకుని వాణ్ణి చావనాడితే
బాగుండునన్నంతటికొపం-గింపైనా కాలా
వధిలేక మళ్ళీ నాలో నాకే మార్పు-పరాస్త
చిత్రింతోచేసిన పరామర్శలు-ఒక మూ
తండ్రిపోయి, ఏడ్చేకొమా రైల గొడు-వారి
వెనకనే ఆ ప్రేమానులగూర్చిన గుసగుసలు—
ఇంకా లోపలికడితే తర్కవిత్తలాలు-వివిధ
రంగుల్లో మెరిసే విచిత్రమైన సత్యాల వివరి

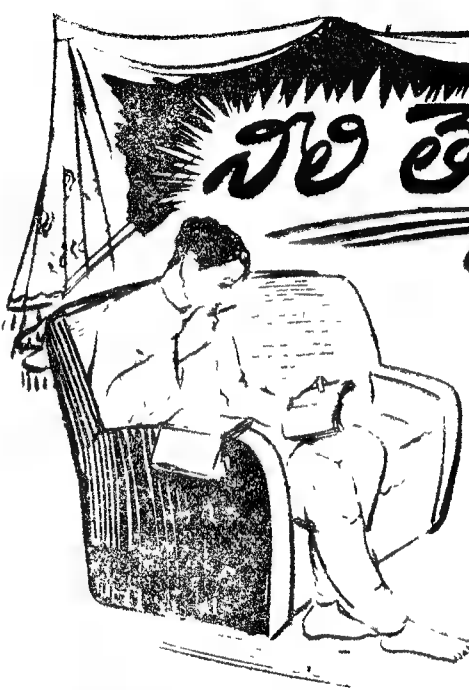
— (రేవతి)

--	--	--	--	--

87 నుండి 41 వరకు గల అంకాలను, వాడిన అంకము వాడుకుండ మొత్తం చేసినచో 195 రావలెను. సాధా కాగితముమీద ఎంట్రిలు అంగీకరింపబడును.

3

(48-వ పేజీ చూడండి)

నలి తెరలు

అంగర సూర్యరావు

మీరు ప్రేమపట్ల నిరంకుశత్వంతో ప్రవర్తించారు. పెళ్ళికిముందు ఆడదాని యిష్టాయిష్టాలను మీ ముగ్ధులకు గమనించలేదు. పెళ్ళికి తరువాత రకరకాల పరీక్షలకు గురిచేసి ఆమెను అవమానించి విడిచిపెట్టారు. ఇప్పుడలాకాదు. కాలం మారింది.

కొర్రో: మీరు చెబుతున్నది నాకు బోధపడడంలేదు. అంత అయోమయంగా వుంది.

గత సంచిక తనువాయి

వామ: (చిత్రతో) ఎలా వున్నాడమ్మా అబ్బాయి?

చిత్ర: చూపులకు బాగానే వున్నాడు. తెలివైన వాడు అవునో కాదో తెలియదు.

వామ: నువ్వు తొందరపడి మాట వివరకు నువ్వు.

(ఎడమవైపు నుంచి తిరిగి దండపాణి, కొర్రో మాట్లాడుకుంటూ వస్తారు.)

దండ: వున్న గదులన్నింటిలోకి ఆది ఒకటో నెంబరు గది బాబూ! అందుకే దాని నెంబరు కూడా ఒకటి.

వామ: ఏడీ? ఆ అబ్బాయి ఎక్కడ?

కొర్రో: వాడికి వంట్లో ఖులాసాగా లేదండీ. పడుకున్నాడు. (పోఫాలో కూర్చుంటాడు.)

వామ: అయ్యో పాపం! ఏమైనామందు కావాలా?

కొర్రో: ఏమీ అక్కర్లేదండీ. కొంత సేపు విశ్రాంతి తీసుకుంటే అదే పోతుంది.

వామ: (లేచి) అమ్మాయి నేను ఏకాంటు చూసుకొని యిప్పుడే వస్తాను. ఈ లోపున అబ్బాయికి మేడమీది గదులు ఫోటో ఆల్బం వగైరా చూపించు (ముందు వామనమ్మరి, చెనుక దండపాణి కుడివైపు నిచ్చుమిస్తాడు. హులలో చిత్ర, కొర్రో యిద్దరే విసులుతారు.)

చిత్ర: (లేచి) నేను మిమ్మల్ని కొంచెం పరీక్ష చేయవలసివుంది.

కొర్రో: (ఆశ్చర్యంతో) పరీక్ష? ఎందుకు?

చిత్ర: (కోపంతో) ఇంతకాలం పురు

చిత్ర: (కోపంతో) ఎలా బోధపడుతుంది? విశ్మయం విచారం చేసేవారికి యిలాంటి విషయాలు బోధపడవు. బోధపడకపోయినా బాధలేదు. నేను వేసే ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

కొర్రో: ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పడానికి నేనెన్నడూ వెనుకాడను. నేను కాలేజీ విడిచిపెట్టినతరువాత హిందూస్థాన్ ఇయర్ బుక్, జనరల్ నాల్గే, డిస్కవరీ ఆఫ్ ఇండియా మొదలైన పుస్తకాలు ఎన్నో చదివాను. యుద్ధానికి సిద్ధమైన సిపాయిలు ఇంటర్వ్యూలో అడిగే ప్రతి ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఇంతకూ మీరు ప్రశ్నలు వెయ్యడంలోగల ఆంతర్యం నాకు బోధపడకుండా వుంది.

చిత్ర: మీరు వృధా ప్రసంగంతో టైం వేస్తున్నారని తెలుసుకుంటే ముందు నా ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పండి.

కొర్రో: (వివరంగా) సరే! అడగండి. ఇంతకూ మీరు యివ్వబోయే ఉద్యోగపు స్వరూపం యేమిటో నాకు తెలియకుండా వుంది.

చిత్ర: తొందర చేయి? ఇప్పుడే తెలుస్తుంది. ఇక పరీక్ష ప్రారంభిస్తాను. (తీగం ఆగి) మీకు భావకవిత్వం వచ్చునా?

కొర్రో: అద్భుతమైన ప్రశ్న వేళాదు. ఇంతవరకూ ఎవరూ నన్ను యిటువంటి ప్రశ్న అడగలేదు.

చిత్ర: (కోపంతో) మీరు కబురతో కాలం గడుపుతున్నారు. అదేం లాభంలేదు. అడిగిన ప్రశ్నకు నూటిగా జవాబు చెప్పాలి.

కొర్రో: [నూటిగా] నాకు భావకవిత్వం వచ్చును.

చిత్ర: వచ్చును అంటే సరిపోదు. ఉదాహరణ కావాలి.

కొర్రో: (అలోచిస్తూ)

నలని సిరాలాంటి రాత్రిలో తెల్లని గులాబీలాంటి సుందరి మెలమెల్లగా మంచు చిందువులా గలగలా పారు నెలయేరులా నాగకన్యక వలె సాగిపోతోంది.

చిత్ర: అంత సంఘృషికరంగా లేదు.

మీకు చిత్రలేఖనం వచ్చునా?

కొర్రో: వచ్చును. నేను పిల్లిబొమ్మ వేసి నవ్వుడు మాటిచర్ ఆ బొమ్మక్రింద 'పిల్లి' అని రాయమనేవారు.

చిత్ర: ఎందుకూ?

కొర్రో: చూసేవాళ్లు పోల్చుకునేందుకు యిబ్బందిపడతారని.

చిత్ర: అయితే మీకు చిత్రలేఖనం రాదని తేలిపోయింది. పోగీ కూడికలు, భాగారాలు, తీసివేతలతో కూడిన లెక్కలు వచ్చునా?

కొర్రో: వచ్చును. ఎటువంటి లెక్కయినా తీగంలో చేస్తాను.

చిత్ర: (ముందుకు నడుస్తూ) నాతో మేడ

★ నీలి తెరలు ★

మీదికి రండి. నా లెక్కల శుభ్రకాలు పైన వున్నాయి.

కిశోర్ : (నిస్పృహతో) మేక నుక నడుస్తూ ఈ ప్రకాంత సంధ్యాసమయాన్ని లెక్కలుచేస్తూ వ్యర్థం చెయ్యవలసిందేనా? నాకు లెక్కలు చెప్పిన ఓ గురుజీవా! మీరు యిప్పుడు ఏ క్లబ్బులో పేకాడుతున్నారో కదా!

(ముందు చిత్ర, వెనుక కిశోర్ మేడమీదికి వెళ్ళిపోతారు.)

జయరాం : (నేపథ్యంలోంచి) కిశోర్! కిశోర్! (ఎడమవైపు నుంచి వస్తాడు. ఎవరూ లేకపోవడం చూసి నిస్పృహతో సోఫాలో కూర్చుంటాడు.)

అనంద : (నేపథ్యంలోంచి) దండ పాణీ! దండపాణీ! (ఎడమవైపు నుంచి వస్తాడు. జయరాంను చూసి) అయ్యా! తమ రెవరు?

జయ : అజీ తెలియకుండావుంది. వీనో ఒకటి తేల్చుకునే ఉద్దేశంతోనే యిక్కడకు వచ్చాను.

అనంద : అనగా తమభావం?

జయ : భావాని కేముందయ్యా మహానుభావా! నే నెవరినో యింకా తేలలేదు. కొంతలో తప్పిపోయిందికాని లేకపోలే యీసరికి ఒకకంపెనీ! ఏజంటునై వుండే వాణ్ణి. ఇకముందు నేను ఏజంటునాతానో, యాక్టరునాతానో; కాఫీహాటలులో సర్వరు

నాతానో; కారు కండక్టర్లు నపుతానోకూడా తెలియకుండా వుంది.

అనంద : ప్రస్తుతం నిరుద్యోగులన్నమాట! (జయరాంను పరిశీలించి చూసి) మిమ్మల్ని యిదివరకు ఎక్కడో చూసినట్లుండే!

జయ : సినిమాహాలు గేటుదగ్గరకానీ, రైల్వే స్టాట్ ఫారంమీదకానీ ఎక్కడైనా నన్ను చూసి వుండవచ్చు.

అనంద : మీపేరు?

జయ : జయరాం.

అనంద : జయరాంకంటే జెసీతారాం అంటే శాస్త్రయుక్తంగా వుండేది.

జయ : మా వివరాలన్నీ తమరి కెందుకో తెలుసుకోవచ్చునా?

అనంద : ఓ! తెలుసుకోవచ్చును. మా నాటక కంపెనీకి నలులను రిక్రూట్ చేసుకుంటున్నాం. మీ ముఖంలో కొంచెం నలుని

'అనాసిన్' నాలుగు మందులు గలది వైద్యుని ఔషధయోగమువంటిది

1. క్విన్లైన్ సల్ఫేట్ 2. ఫినాసిటిన్
3. కఫెన్ 4. అసిటిల్ సాలిసిలిక్ ఏసిడ్

'అనాసిన్' - గొప్ప బాధనివారిణి - వైద్యునికంటే కూర్చుండిన నాచుగుమందును గలిగియున్నది, అది వరముచుట్టినానము అందు నయంకరకరము జరిపి, తంపొప్పుట, జలుబు, అలసట, తలదాచు, కండ వాపులనుండి రక్షిగా, మరక్షితమైన కీడువిముక్తిని గలిగించును. బాధనివారిణి 'అనాసిన్' కంటే అతివేగముగా పనిచేయునట్టిది మరేదీ లేదు. 'వేచిందుటకు 'అనాసిన్' కంటే అతిమరక్షిత మైనట్టిది మరేదీ లేదు. శ్వాసకముందు కొనుడు! 'అనాసిన్' వైద్యుని ఔషధయోగము వంటిది. అది గుండెకు హానిగాని కడుపు ఉబ్బరముగాని కలిగించదు. 'అనాసిన్' రుక్షలాది జనులకు బాధనివారిణి ఎండకడగా ప్రతివాడున్న 'అనాసిన్' ను కొనగలడు. ఒక ప్యాకెట్ రర 2 అణాలు మాత్రమే

నాలుగు మందుల సూత్రమైన 'అనాసిన్' వాడుడు

లక్షణాలు కనిపించినై. వెంటనే రెండు ప్రశ్నలు వేశాను. అంతే!

జయ : ఇదివరకు ఎప్పుడూ నేను నాటకాలలో పాటలు పోయిలేదే!

అనంద్ : వెయ్యికోపాయనా ధరవాలేదు.

జయ : జీతం ఎంతయిస్తారు?

అనంద్ : చావకుండా బ్రతికేందుకు సరిపోయేజీతం యిస్తాం.

జయ : (సంతోషంతో) అయితే నాకీ ఉద్యోగం పూర్తిగా నచ్చింది. యీ రోజులలో అంతకంటే ఎక్కువజీతం ప్రజాప్రభుత్వంకూడా యివ్వడంలేదు.

అనంద్ : (లేచి) ఇవ్వాలనుకుంటే మీరు ఉద్యోగంలో చేరతారా?

జయ : (లేచి) మహారాజులా!

అనంద్ : (ఎడమవైపు చూసిస్తూ) అదే మా ఆఫీసు గది, ఈ హాలును రిహార్సలు కోసం యిప్పుడే బుక్ చేశాం.

(ఇదరూ ఎడమవైపు చూట్టాడుకుంటూ నిష్క్రమిస్తారు. — మేడమిడినంచీ కిలకిల నవ్వుతూ ముందు చిత్ర, వెనుక కిశోర్ ప్రవేశిస్తారు.)

చిత్ర : ఇప్పటికీ మీరు రెండుపరీక్షలలో గెలిచారు. ఒక పరీక్షలో ఓడిపోయారు.

కిశోర్ : ఇంతేనా? యింకా ఏమైనా పరీక్షలున్నాయా?

చిత్ర : ఇంతటితో అయిపోయిందని సంతోషిస్తున్నట్లున్నాడు. ముఖ్యమైన పరీక్ష ముందువుంది. — సిగుపడుతున్న అమాత్యుడు రాత్రిన పెళ్లికూతురుతో బలవంతంగా పాటలు పాడించేవారు. దానికొప్పుడు మేం ప్రతీకారం చేసితిరాలి.

కిశోర్ : తరతరాలుగా మగవాళ్లు చేస్తున్న దౌర్జన్యాలకు నేను యీ నాడు సహాయపడే యిచ్చుకోవలసి వచ్చిందికదా!

చిత్ర : (నూటిగా) మీకు పెళ్లిసంగీతం వచ్చునా?

కిశోర్ : పెళ్లిసంగీతం అంటూ వేరే నేర్పుకోలేదు. కాని పాటలు పాడడం వచ్చునండీ.

చిత్ర : దానినే పెళ్లిసంగీతం అనవచ్చు ధరవాలేదు. యేదీ ఒక పాటపాడి వినిపించండి.

కిశోర్ : మీకు నచ్చేపాట పాడమంటారా? నాకు యిష్టమైన పాట పాడమంటారా?

చిత్ర : అది ఒకటి యిది ఒకటి — రెండూ పాడి వినిపించండి.

కిశోర్ : మీకు ఎటువంటి పాటకావాలో ముందు చెప్పండి.

చిత్ర : ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని వర్ణించే పాటకావాలి.

కిశోర్ : (క్షణం ఆగి గొంతు సరిచేసు

కొని పాడడం ప్రారంభిస్తాడు.)

(పాట) : —

అందాల దీవిలోను
చందమామ వెలుగులోను
అందం వెలికేదానా
అందమైన చిన్నదానా!
సంపెంగ పువ్వు చూడు
సన్నకాజితావి చూడు
చిరుమల్లె పువ్వు చూడు
చిన్నదాని మోము చూడు
నీలాల నింగి చూడు
నింగిమీది మబ్బు చూడు
మబ్బులోని మెరుపు చూడు
మెరుపులోని సాగసు చూడు!!

చిత్ర : (సంతోషంతో) సెహభాష్, చాలాబాగుంది. మీరు యంతబాగా పాడతారనుకోలేదు — యిక మీకు యిష్టమైనపాట మరొకటి పాడవలసివుంది.

కిశోర్ : యీ పాటతో యిక నా పరీక్ష అయిపోతుందా అండీ?

చిత్ర : చాలావరకూ అయినట్లే అనుకోవచ్చు. మొదటిపాటకంటే యీ పాట చాలాబాగాపాడితే యిక పరీక్ష పూర్తిఅయిపోతుంది.

కిశోర్ : (గొంతు సవరించి హాలు ప్రతిధ్వనించేలా బిగ్గరగా రాగంతీసి పాడతాడు.)

(పాట) : —

పూటలలో

తిరిగేదానా!
పూటలలో
నడిచేదానా!
లోకం పోకడ
తెలియనిదానా!
లోకపువంతలు
చూడనిదానా!
దానినిపోయే
మనిషిని చూడు
వాని ముఖంలో
దైన్య చూడు
కడుపులో లేచే
ఆకలిబాల్స
ఎడలో యేదో
తెలియని బాధా!!
యింటిలో చూస్తే
పిల్లల గోల
బయటకువస్తే
బాకీలవాళ్లు
నూతిలో దిగితే
పోలీసు కేసు
చావాలన్నా
చావగలేదు
బ్రతకాలంటే
బాధలు తప్పవు!!
(పాటమధ్యలో ఎడమవైపు నుంచి తొరగా నిరంజన్, అనంద్ వచ్చి పాటవిని నిలుచుంటారు.)

ఎస్ట్రెల్లా బ్యాటరీలు లిమిటెడ్.,
బొంబాయి-మద్రాస్-దిల్లీ-నాగపూర్-కలకత్తా-కాన్పూర్

5-6

వ్యా యా మ యో ధు ల కు
జీవసత్వములిచ్చే
సాధనమిదిగో!

వ్యాయామ
యోధులు, పుల్ల యుద్ధ ప్రాణులు
'ఓవల్ టైన్' నిరంతరము గుణ
మును ప్రకటించెదడు. ఇది ప్రకృతి
సిద్ధమైన మంచి ఆహార ద్రవ్య
ములూ, విటమినుల చేరిక కలిగిన
పానీయము. వ్యాధులను మరచివేసి,
వనికెగిరి మీకు ఆదనంగా వుద్ధి
కావాలంటే, దుదికరమైన 'ఓవల్
టైన్' క్రమంబద్ధముగా త్రాగండి.

దీప్తిబ్యాటర్లు :
(గ్రాహకుల ప్రేరేపక కమిటీ (ఇండియా)
ప్రెస్టో రిమిడిస్
ప్రతిద బ్యాటర్ ఆరోగ్యంబున్నది

ఓవల్ టైన్

సిల్వర్ రేడియో మీద ఓవల్ టైన్ ఆమెచూర కాంతవం.
వివరం. (హిందీ - 41.72 మీటర్లు) శనివారములు రాత్రి 8
నుంచి 8-30 గం.లు (ఇంగ్లీషు - 9520 కిలో హైక్రెయ్ 31
మీటర్లు) ఆదివారములు రా. 8 నుంచి 8-30 గం.లు.

నీ లి తె ర లు

నిరంజన్ : పాట (పూర్తి కాగానే
కిలోర్ ను సమీపించి) మీ నటన అత్యద్భు
తంగా, అతీతహాజంగావుంది. (పర్ఫురాంచీ
నోటుతీసి) మిమ్మల్ని మా నాటకంలో
హీరోగా బుక్ చేశాం. ఇదిగో! వందరూపా
యలనోటు అడ్వాన్సు! ఇక నా మాటకు
ఎదురుచెప్పకండి. (నోటు బలవంతంగా
కిలోర్ జేబులో పెడతాడు.)

కిలోర్ : ఎదురుచెప్పను. ఎంతమాత్రం
ఎదురుచెప్పను. నాకు కావలసింది
ఉద్యోగం. అందుకోసమే తిరుగుతున్నాను.

చిత్ర : ఛ! యిటువంటి ఉద్యోగానికి
మీరెందుకు అంగీకరిస్తున్నారు?

నిరం : (రెండుజేబులలోను చేతులు
పెట్టుకొని ఆమె ముఖంలోకి ఓరగామాస్తూ)
మీకేం అభ్యంతరం లేక పోతే మిమ్మల్ని
కూడా మా నాటకంలో నాయక పాత్రకు
బుక్ చేస్తాం.

చిత్ర : (కోపంతో) ఏవూరు నీది? వొళ్లు
దగ్గర పెట్టుకు మాట్లాడు. (సీరియస్ గా మేడ
మీదికి వెళ్లి పోతుంది.)

ఆనంద్ : నిరంజన్! కొంపముంచావ్!
ఆమె ఎవరనుకుంటున్నావు? వామనమూర్తి
గారి అమ్మాయి!

నిరం : ఓహో! అలాగా! నేనామెను
తెలిసి అనుకుంటున్నాను. పోనీలే! నాట
కంలో చేపంబెయ్యమనడం పెద్దఅపరాధం
యేమీకాదు.

కిలోర్ : మీ నాటకముపై ఎక్కడ?

నిరం : ప్రస్తుతం యీ విశ్రాంతి భవనం
లోనే! ప్రయాసలేకుండా మీరు మా నాట
కానికి హీరోగా దొరికినందుకు చాలా
సంతోషిస్తున్నాం.

ఆనంద్ : మీ నాన్నగారు పెట్టిన
ముహూర్తం చాలామంచిదిలా కనిపిస్తోంది.
తలపెట్టిన కార్యం చాలా వరకు పూర్తి
అయ్యింది.

నిరం : ఇక నేను యింటికివెళ్లి డబ్బు
తీసుకువస్తాను. కవిగారితో తెలివాకేసరికి
నాటకం పూర్తిచేయించు. లేకే రిహార్సలు
ప్రారంభిద్దాం.

(నిరంజన్ తొందరగా కుడివైపు నిష్క్రమిస్తాడు.)

ఆనంద్ : (కిలోర్ తో) రండి. మా ఆఫీసు
రూంలో కూర్చుని మాట్లాడదాం.

కిలోర్ : (ఏదో స్వరగాకు వచ్చినట్లు)
మీరు వెళ్లిండి. నేను తీరవాతవస్తాను.

(కిలోర్ తొందరగా మేడ మెట్లు
ఎక్కుతూవుంటాడు. ఆనంద్ అతనికేసి
మాస్తూవుంటాడు—

—: తె ర :—

(ఇంకావుంది.)

నెరవేరిన మనోరథం

66

ప్రమ్మ! రుక్మిణీ! తల చిక్కులేసి నీగ ముడవనా?"

"ఉహూ! వద్దు"

"వద్దు అంటే ఎలాగమ్మా? నీ నీడువ వెంట్రుకలన్నీ ఎట్లా చిక్కులు పడిపోయాయో చూడు! ఎందుకీలా చెంబేలుపడిపోతావు?"

"....."

"వకురూ! పోనీ దేవి మనసుకి వినోదంగా వుంటుంది పెంపుడు చిలుకను తీసుకురావే! అదీ వద్దంటే అట్లా తోటలోకి వెడదాము. ఏమమ్మా!"

"అబ్బ! వకురూ! నామనస్సేమీ బాగులేదు. వృథాగా నన్ను విసిగించకండి. పొండి."

అంటూ చివాలన ఊగుతున్న ఉయ్యాల మీదనుంచి లేచి రుక్మిణీ నగరముంతా కనబడే గవాక్షంలో ఆసీనురాలయింది. ఆమె యీ తీరున కృశించిపోతుండటంలోని ఆంతర్యం తెలిసిన ఆనఖులీదరూ మాగుమాటాడక అక్కడినుంచి నిష్క్రమించారు. రుక్మిణీదేవి గవాక్షంలోనుంచి రాజబాట వంకకేసి తీక్షణంగామాస్తూ, ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టింది. ఆమె ఈవిధంగా సర్వసంగ సరిత్యాగినిలా వుండటానికి కారణం ఆమె అన్న రుక్మి మూర్త్యం. విదురుడు సోదరుల నెను అలూరు ముద్దుగా పెరిగిన రుక్మిణి యావనోదయం అయిననాటినుంచి, తనతండ్రి కొరకు వచ్చిపోయే ఆతిథులవలన శ్రీకృష్ణుని గుణగుణాలన్నీ విని ఆతనినే తనకుతగిన వరునిగా ఎన్నుకున్నది. ఆమె తల్లిదండ్రులూ బంధువులూకూడా రుక్మిణీదేవి అభిప్రాయాన్ని హర్షించి ఆవిధంగానే జరపటానికి నిశ్చయించారు. కాని ఆమె పెద్దన్నగారైన రుక్మిమటుకు మూర్త్యంతో శ్రీకృష్ణుని ఎడల విరోధభావంపున, అందరి ఇష్టాన్నీ త్రోసిపుచ్చి తన మిత్రుడూ, చేదిదేశాధి శుడూ అయిన శివపాలునకు తన నెల్లెలిని ఇచ్చి వివాహంచేయ సంకల్పించాడు. తండ్రి భీష్ముకుడుకూడా కన్నకుమారుని మాట కాదనలేక కొడుకునకు వసుదే తగినలగ్నం నిశ్చయించి, పెద్దపెట్టన కుండిననగరముంతా వివాహాలంకారాల చేయించి వేశాడు.

ఆ వివాహముహూర్తం రేకే. ఈసరికే నానాదేశాల రాజులూ ఆహూతులై వచ్చి విడిశారు. వరుడు శివపాలుడుకూడా మహాత్మానాంతో సర్వసేవలతోనూ, సకల బంధువులతోనూ వచ్చి భీష్మునిచేత తగిన మర్యాదలను పొందినాడు.

దలను పొంది విడిదిలో దిగాడు.

ఈపరిస్థితులన్నీ తలపోయగానే రుక్మిణీ దేవి నల్లకలువలవంటి నేత్రాలు, క్రావణ మాసంలోని నీలిమేఘాలవలె నీళ్లు వరించాయి. అద్దాలవంటి ఆమెచేక్కి శివైన కన్నీళ్లు చారికలుకట్టాయి. మెడలో చిక్కులుపడిపోయిన ముత్యాల హారాలమధ్య కన్నీటి బిందువులు చిక్కుపడి తెగిన ముత్యాలవలె భ్రాంతి కలిగించాయి. పడమటి వైపున క్రుంగిపోతున్న నూర్పుని బంగారురంగు కిరణాలు గవాక్షంగుండా ఆమె ముఖంమీద పడి కన్నీళ్లను వజ్రాలవలె మెరిపింపచేశాయి.

జమ్మి సునీలారాణి

తిలకహీనమైన ఆమె గుండ్రని ముఖం కళ్ళంకంలేని చంద్రబింబంవలె కాంతులు చిమ్మింది. రుక్మిణీదేవి అట్లాగే రాజబాటవైపు కన్నార్పక మాస్తూ కూర్చుంది. "రేపు చతురంగబల సమేతుడవై వచ్చి శివపాల జరా సంధాదులను జయించి, గౌరీ పూజాసమయంలో నమ్మ రాక్షసవిధిన కొనిపోవసింది" అని శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థనా తన కాపుడైన అగ్నిద్యోతనుడనే బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠునితో ద్వారకకు సంక్షేపం పంపింది ఆమె. అందుచేత ఆమె మనస్సుంతా శ్రీకృష్ణునిమీద, తన సంక్షేమాన్ని కొనిపోయే అగ్నిద్యోతనునిమీద మాత్రమే సుడులు తిరుగుతూ మిగిలినవిషయాలను అన్నిటిని త్యజించివేసింది.

వివాహం రేకే. దగరకు వచ్చివేసింది. అగ్నిద్యోతనుడు శ్రీహరికి తన సంక్షేపం విని పించాడో! లేక ద్వారకానగర మార్గమధ్య మండే ఉన్నాడో యింకా! ఒకవేళ శ్రీకృష్ణుడు ఆ సంక్షేపం విని తప్పగా భావించాడేమో! వాసుదేవుడు రాకుకాబోయను. అగ్నిద్యోతనుడు పోయిఉండడు. కృష్ణుని రమ్మని పిలవటానికి అగ్నిద్యోతనుని మించిన ఇచ్చబంధువు లిక వేరే తనకులేదు. ఇక ఎవరిని పంప వీలవుతుంది? అసలు బ్రహ్మవ్రాత ఏ విధంగా వున్నదోకదా! అని ఈ విధంగా పరిపరివిధాల చింతిస్తూ శోకమూర్తియైన రుక్మిణీదేవి సూర్యాస్తమయమై, క్రమంగా శ్రీకృష్ణుని బంటిరంగువంటి చీకట్టులోకొన్న కప్పకొవవం గ్రహించలేదు. హరియశస్సుధావీతుంపురులవంటిచుక్కలు నీలపు ఆకాశంలో ముగ్గులవలె మెరిశాయి.

ఆ చుక్కలమధ్య చంద్రుడు కలువ పువ్వులూ వెలుగుతూ వెండివారాలవంటి సన్నటి కిరణాలను కుండిననగర విధులవెంట పరుగు రెత్తించాడు. రుక్మిణీదేవికి వెన్నెలలో నగరముంతా ఒక కర్పూరపు కుప్పవలె కనిపించినది. రాజబాటపైన పోరులు చలిన చిక్కని మంచుగంధపునీటి నువాసనలు గాలిలో కేలి రుక్మిణీ నాసికాపుటాలలో ప్రవేశించాయి. ప్రతి గృహమందునా కర్పూర కుంకుమాది అలంకారాలూ, మామిడాకుల పచ్చనివోరణాలూ దీపకలికల సరసన మెరిసిపడ్డాయి. ఇండ్లలోనుంచి అగరు ధూపాలతేరులు తేలిమబ్బుపిండెల్లా వెన్నెల్లా ప్రయాణంచేశాయి. రుక్మిణీ మనస్సులో సంశయాలవలె దూరదూరాన ధ్వజస్తంభాలకు మెలిపెట్టిన పూలచెండు గాలికి పూగులాడినాయి. ఈ అలంకారముంతా రేపుతనకు శివపాలునితో జరుగబోయే వివాహార్థమేనని భావించగానే రుక్మిణీదేవి మనస్సులో దిగులు మరీ అధికమయింది. చివరికి వేడి నిట్టూర్పు విడిచి మరొక్కమాటు రాజబాటవైపు కన్నార్పక మాసి లేచి నిలువబడింది. ఆక్షణాన ఆమె నయనాలలో సహస్ర మణిదీపాల వెలుగులు ఒక్కమారు తళితళిలాడాయి. చిరునవ్వు మెరుపులు ముఖ

RATNAM'S 'N' OIL

నేపించిన పూర్తి సంకోచ సౌఖ్యము లనుభవించగలరు. 1 సీసా రూ. 11-4-0.

ఎడవ్వాసుతో జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం నన్న,

మలకపేట బిర్లింగ్స్, హైదరాబాదు - 2

కలవరపడు స్త్రీలకు

"కుమారి" మాత్రం మరువకండి. మీ ఆరోగ్యం రక్షించును. చింతలనవరం! పెం (సాదా) రూ. 3/- (పైపర్) రూ. 5/- (ఎక్స్ట్రా పైపర్) 8/- పోస్టోఫీసుకింనుప్రత్యేకం

Mrs. P. Deves, F.D.S. (AP) Calcutta-40. సాక్షి: Indo Medical supplies No. 3 Panlappan St. Seven wells Madras - 1.

నెరవేరిన మనోరథం

మంతా అటుముకున్నాయి. ఆక్షణానే ఆమె ఎడమకన్ను ఎడమభుజముకూడా అది రాయి.

రాజబాటమీదుగా నాలుగవ వ్యాస పూనిన రథం ఒకటి వాయువేగ మనోవేగా లతో పరుగులుతీస్తూ కనురెప్పపాటులో ఆమె దృష్టిపడాన్ని ఆ తీక్రమించి రాజసాధాల వేపు సాగిపోయింది. ఆమె అచేతనంగా గవాక్షపు కమ్మి నానుకుని నిలువబడి పోయింది. చివరకు వకుళ మెరుతిట్టి పిలువ టంతో స్పృహవచ్చింది రుక్మిణీదేవికి. “అమ్మా! అగ్ని ద్యోతనుల వారు తమరి దర్శనం కోరుతున్నారు” అన్నది వకుళ ఆమెకు చేయూతనిస్తూ. వకుళ చేరిని

మెరుపులా తొలగించి ఆ బ్రాహ్మణుని కెదురు నడిచిం దామె. అగ్ని ద్యోతను ని ముఖులక్షణాలు చూస్తూనే రుక్మిణీదేవికి వెయ్యి ఏనుగులబలం వచ్చినట్లయింది. అగ్ని ద్యోతనుడామెతో “అమ్మా! రుక్మిణీ! నీ సదుజ్జాలను శ్రీకృష్ణు డెంతో మెచ్చు కున్నాడు. నాకు అపారధనాన్నిచ్చి సత్క రించాడు. నన్ను తీసుకొని తానే ఒక్క రాత్రిలో ద్వారకనుంచి ఇక్కడకు వాయువేగాన వచ్చివేశాడు. ఎందరు అడు వచ్చినా నిన్ను తీసుకొని పోయేరారు. నీచరిత్ర, నీభాగ్యము సర్వం నేడు ఫలిం చాయి తల్లీ” అన్నాడు. ఈమాటలను వింటూనే రుక్మిణీ ఆనందా తీత కాన

కన్నీళ్లు కురిపిస్తూ, మాటలకు తడబడింది. చివరకు “శ్రీహరిని నాసందేశం చెప్పి తీసు కొనివచ్చి నన్ను బలికించావు. విప్రవర్యా! దీనికి నేనేమి ప్రత్యుపకారం చేయగలను?” అంటూ ఆయనకు సాగిలపడి నమస్కరిం చింది. అగ్ని ద్యోతను డామెను చేయూతి గంభీరస్వరంతో దీవించాడు. దాసదాసీలు వెలిగించిన దీపావళికి రుక్మిణీదేవి కండ్లవెలుగు లోడై భవనమంతా మెరిసిపోయింది.

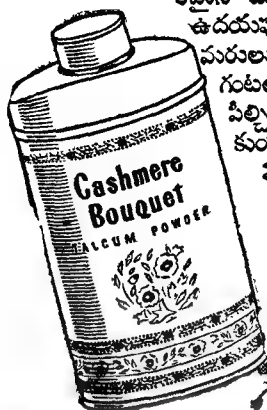
2

మరునాడు రుక్మిణీదేవి సర్వాలకా రాలూ అలంకరించుకొని శుచిగా గాఢీ పూజ చేయటానికి మానంధరించి నగనికి ఆవతల ఉన్న ఆలయానికి నడిచింది. ఆమె వెనుక చుట్టుప్రక్కలా అనేకమంది విర భటులు, కానుకలు తీసుకొని వారవనితలు, అలంకారవతులైన బ్రాహ్మణుల భార్యలూ, సఖులు, తల్లిదండ్రులు, బంధువులు మొద లైనవారంతా పరివేష్టించినడిచారు. రంగు రంగుల కాంతులీనే వస్త్రాభరణాలూ, ధరించిన ఆజనసందోహం వసంతకాలంలో రకరకాల పుష్పాలతో కోళించే పువ్వు నాటిక లెకాం కులు చిమ్మింది. వాయిద్యాల ధ్వనులతో నగరమంతా మారు మ్రోగింది. రుక్మిణీదేవి ఆలయంలోనికి వెళ్లి పార్వతీదేవిని నిండుమనసుతో తనకు హరినే సతినిచెయ్యమని మరొక్కమారు ప్రార్థించి యధావిధిగా పూజావిధి నేరవేర్చింది. జరుగవలసిన వేడుకలన్నీ ముగిసిన తరువాత ఆమె మెరుపుతీగలా ఆలయం విడిచి తిరిగి నగరానికి బయలుదేరింది.

లక్ష్మీదేవిఅవతారమైన రుక్మిణీదేవి అందచందాలకు చుట్టూ మూగిన రాజలోక మంతా ముగ్ధమయింది. పాదాల అందల ధ్వనులువారి మనస్సుల్లో తాళాలువేసుండగా రుక్మిణీదేవి తననలని విశాలనేత్రాలతో వారిమధ్య శ్రీకృష్ణుని నెడకుతూ, ముంగురు లను ఎడమచేతి గొళ్ళితోవైకి త్రోసుకుంటూ ముందుకు సాగిపోయింది. చివరకు ఆరాజ వీరుల మధ్య శ్రీకృష్ణునిచూసి సిగ్గుపడి మంద హాసంచేసింది. దొండపండువంటి ఆమె ఎఱుని పెదవిమీద తెలని ఆ చిరునవ్వు ఆప్పుడే వికసించి ఏరని తొడిమతో మెరిసే పారిజాత కుసుమంలాగా వెలుగులు చిందింది. ఆక్షణానే హరి ఆమెకు ఎదురు నడిచి నిర్మితితో, సర్వప్రజలూ చూస్తూం డగా ఆమెను తీసుకొనిపోయి తన రథంపైన కూర్చోబెట్టుకుని విజయకంఠంపూరించాడు. ఆశంఖధ్వనం దిగంతాలవరకూ వ్యాపించి విశ్వమంతా నిండిపోయింది. నెరవేరిన మనోరథంగల రుక్మిణీదేవితో కూడుకున్న ఆ శ్రీకృష్ణుని రథం ద్వారకానగరంపై పు సాగిపోయింది.

వసంతోదయంలో ట్రెల్లాసం మీకు నేడు, ప్రతిరోజు కూడా!

కాష్మీర్ బోకే టాల్కమ్ పొడర్ మహిల్లాసాన్ని కలిగిస్తుంది! అతిమనోహ రమైన దీనిని వెంటనెండా చలుకుంటే, ఉదయపు ఉల్లాసం కలుగుతుంది... సురులుగిలిపే సువాసన, చల్లదనం గుంటు తరబడి వుంటుంది. చెమటను పీల్చివేస్తుంది... చర్మం పొట్టురేగ కుండా, పెట్టుకుండా కాపాడుతుంది. మీ అందాన్ని ఇనుమడింపజేసి, ఆకర్షణశక్తి నదికతరం చేస్తుంది.

కాష్మీర్ బోకే టాల్కమ్ పొడర్

పురుషులు ప్రేమించే పరమేశం
కాల్డెట్ - పామలిన్ వారి వస్తువు
1806 నుంచి శ్రీష్టతకు కాల్డెట్ ప్రశస్తిగాంచినది

జరుగుబాటు

పాత కారం మీదికి ఎలా పరుగు తిరిగి రెలులో పడ్డానో తెలియదు. కారం మీదికి వెళ్ళడానికే, నాన్న చెప్పే దాంట్లో ఎంత నిజం ఉన్నదో ఆలోచించకుండానే తగాదా పడ్డాను. చాలా చిన్న విషయం మీదనే ఇద్దరమూ తొందర పడ్డాయి.

ముక్కుపచ్చలారని పెద్దతెల్లలు విలంకు వయిరింది. సంవత్సరమయింది... వసుమతికి మళ్ళీ పెళ్ళిచేసే నేగాని ఇంటికి రావని నాన్నకు రాశాను. నామాట ఆయన విన లేదు... సంవత్సరం దొరిపోయిన తరువాత ఆవసరమయిన సంగతి మాట్లాడాలి రమ్మన మని నాన్న తెలిగించి ఇచ్చాడు.

ఇంకాయేం నేను చెప్పినట్లు చెల్లెలికి పెళ్ళిచెయ్యడానికి నాన్న ఒప్పుకుంటాడని చాలా సంబరపడి స్నేహితుడు సుధర్మ నానికి చెల్లె ఇచ్చి సుంటూరు వెళ్ళాను.

కానీ, నాన్నచూరలేదు. నాన్న అభి పాయలు చూరలేదు. పైగా అమ్మ, కమ్మదూ, చెల్లెళ్ళూ, అందరూ తిట్టారు.

వంశగారమనీ, ఆత్మభిమాన మనీ, ఇంకా యేమిటెమిటో చెప్పారు... ఆ తిట్లు భరించలేక అర్ధరాత్రున యిలా రెళ్ళు చెయ్యకుండా స్వేదనుకు వచ్చాను. అంతే పరుగు తిరిగి రెల్లో కూర్చున్నాను. తెనాలి స్టేషనులో దిగి ఒంగోలుకు టికెట్టు తీసుకున్నాను.

ఆరోజు మెయిలు ఆలస్యం. చలిలో అట్లాగే కూర్చోగా, కూర్చోగా మెయిలు వచ్చింది. పెట్టెలో కూర్చున్నానేగాని బుర్రంతా వేడెక్కింది. ఏవేవో ఆలోచనలతో ఒంగోలు దాకా గడిపాను.

మిత్రుడు సుధర్మనం స్వేదనుకు వచ్చాడు. ఇద్దరమూ వాడి బసకు వెళ్ళాం. పక్షి నాడు నాన్న ఒంగోలులో ఉద్యోగం చేశాడు. ఉదంతా నాకు తెలిసినదే.

మర్నాడు సుధర్మనం అక్కినుకువెళ్ళాడు. ఏమీ తోచక రైలుస్టేషనుకు బయలుదేరాను. అదిగో ఒక బస్సు, రిక్షాల మధ్య నుంచున్న ముసలిదానిని ఎక్కడో చూచాను. గుర్తు రావడం లేదు. బాగా ఎరిగన్న మనిషి మాదిరిగా ఉన్నది. దానిచుట్టూ గుర్రబల్ల వాళ్ళూ రిక్షాల వాళ్ళూ చేరారు.

ఏమిటేమిటో ఖబర్లు చెప్పుకుంటున్నార.

ఏమి చెప్పుకుంటున్నారో విందామని వాళ్ళకు కొంచెం దూరంలో నుంచున్నాను. రైలు వచ్చేవేళ కాదు, కనుక అంత చూడ వుడిగా లేదు.

ఒకరిద్దరు రిక్షాలవాళ్ళు "రిక్షాకావాలా బాబూ" అన్నారు. వద్దని తిలకిస్తే తప్పించుకున్నాను.

"ఏంబాబూ బాగుండావా?" అన్నది మనిషి. అప్పుడు గుర్తుకొచ్చింది కోటమ్మ. ఆరోజులలో మా ఇంట్లో పనిచేసినమనిషి కోటమ్మ.

ఆమెను చూచేటప్పటికే ఆమె గత జీవిత మంతా గుర్తుకొచ్చింది..... కూటికి లేకపోయినా, గుడ్డకు కరువే అయినా కలమంటే అభిమానంగలమనిషి

వి. ఎస్. ఆనందాని

కోటమ్మ పెద్ద పెద్ద చదువులు చదువక పోయినా తండ్రి అడుపాజులలో పెరిగింది కోటమ్మ. నీతి, ధర్మం అనే పెద్ద పెద్ద సంగతులంతగా తెలియకపోయినా వెకిలిగా తిరిగే మనిషి కాదు కోటమ్మ. కానీ, బానెడు పొట్లకోసం రెక్కలు ముక్కులయ్యెట్లు రంగారాయుడి చెరువునుంచి ఈ శోభికి మంచినీళ్ళు భాగ్యవంతుల ఇళ్ళకు చేరవేస్తుంది.

చచ్చేట్లు నెలపాడవునా నీకుపోస్తే నెలా ఖరీదే ఒక్కొక్క ఇల్లాల దమ్మిడి ఇవ్వదు. పదిపాల్లు తిప్పించుకుని ఇస్తుంది మరొక ఇల్లాల. ఇన్నే తీసుకుంటుంది. లేకపోతే పస్తులు పడుకుంటుంది కోటమ్మ. పోట్లాడడం చేతనయి లేమాత్రం కడుపు నిండుకుండా యేం!

చిన్నతనంలోనే కోటమ్మకు తల్లి కడు వయింది. తెలిసే తెలియని రాజకీయాలలో నీటం తీరకలేకుండా, దమ్మిడి సంపాదన లేకుండా తిరిగేవాడు తండ్రి. అందువల్ల పస్తులు అలవాటయినవి కోటమ్మకు.

ఒక్కొక్క రోజు ఎవరికి ఎన్నెన్ని పనులు చేసిపెట్టినా రాజయ్యకు దమ్మిడి దొరక్కపోనే టిక్కెముహం చేసుకుని ఇంటికి తిరిగివచ్చి కోటమ్మను చితకకొట్టే

వాడు. చితకకొట్టి అది ఏమిటంటే తన కూడా గొంతుకలిసి ఏడ్చాడు.

రాజయ్యతోపాటే కైలుకు వెళ్ళివచ్చిన సుబ్బారావు ఒకరోజు పొద్దున్నే రాజయ్య దగ్గరకు వచ్చి "ఏం మా మా కులానాగా ఉండావా?" అన్నాడు.

"అ...అ చేతులా సారా...రా ఇలా కూచో" అన్నాడు రాజయ్య.

"ఏం! అట్లా ఉన్నానేం? చుట్టకొట్టు" అని పొగాకుకొడ ఇచ్చాడు సుబ్బారావు.

అప్పటినుంచీ రాజయ్య ఉన్నా లేక పోయినా సుబ్బారావు కోటమ్మదగ్గరికి వస్తూ పోతూండేవాడు.

ఆరోజులలో రాజయ్య ఛాయర్మన్ గారి మనిషి. ఆయన సహాయంతో కోటమ్మ న సుబ్బారావుకు ఇచ్చి రాజయ్య పెళ్ళిచేశాడు. సుబ్బారావుకు కూడా "నా" అనేవా లేవరూ లేదు. కనుక రాజయ్య ఇంట్లోనే కొవరం పెట్టాడు.

సుబ్బారావుకూడా రాజకీయాలలో నేతిరి గాడు. అయితే వడ్డంగంపని బాగా తెలుసు. పని అనేది దొరికితే రోజుకు ఎంతలేదన్నా నాలుగయిదు రూపాయలు సంపాదించే వాడు. కానీ, పనిదొరకనిరోజులే ఎక్కువ!!

సుబ్బారావుఅండ దొరికిన తరువాత రాజయ్య కొంచెం సుఖపడ్డాడు. నివాసికి సుఖపడవలసిన మనిషి కోటమ్మ. కానీ, సుబ్బారావు సంపాదించిన డబ్బు రాజయ్య సుఖానికి, తరువాత సుబ్బారావు సుఖానికి సరిపోవారి. ఇంకా మిగిలే అప్పుడూ కోటమ్మ సంగతి. కానీ, సాధారణంగా ఆ డబ్బు వాళ్ళ ఇద్దరిసుఖాలకే సరిపోయేది. కాకపోతే నాలుగు సంవత్సరాలు పస్తుల బాధ కోటమ్మకు కొంచెం తగ్గింది.

స్కిన్ డెక్స్

గజ్జ, దురదలు, వుండ్లం మొ...
పర్చువారులకు వివాసం జనము
ప్రేమిచ్చి కైటెచ్చి డ్రాప్స్
లిమిటెడ్, మద్రాసు-30

పోనీ-ఇట్లా అయినా రోజులు వెళ్ళు మారితే అజ్ఞానం చాలని వెయ్యిదేవుళ్ళకు కోటమ్మ మొక్కుకునేది.

తండ్రి పెత్తనంలో ఇంటిచాకిరీ చెయ్యడం మేమీ కష్టమనిపించలేదుకోటమ్మకు. కానీ, రోజులతరబడి ఇంటిదగిర ఏకాకి పక్షిగా పడిఉండడమే కష్టమనిపించేది.

చేసేందుకు పనేమీ దొరక్క. తండ్రికి ఎక్కడా దమ్మిడి దొరకలేదుగదా అని ఎదుటింటి మువ్వకారింటో అంటుంటేమి గడులు ఊడ్చి కొంచెం అన్నమూ పావలా డబ్బులూ జంతులూ జంతులూనే తెస్తే తండ్రి చిత్తగ కొట్టినందుకే కోటమ్మ ఎక్కడవబాధ పడేది. ఆ తరువాత కొన్నాళ్ళు తండ్రికి తెలియకుండానే ఆ యింట్లోనూ, ఈ యింట్లోనూ చిన్న చిన్న పనులు చేసి వాళ్ళు ఏమి ఇస్తే అది తీసుకువచ్చి ఇలుగడిపేది కోటమ్మ. రాజయ్యకూడా చూచిమాడకుండా పోయేవాడు. తను బతికిఉండగా కూతురు ఇంకొక రింట్లో చాకిరీచేసి ఇల్లుగడపడం రాజయ్యకు ఇష్టంలేదు. ఎన్నికలలో ఛయిర్మన్ పోర్టీ ఓడిపోయింది. తన “ఉద్యోగం” ఊడింది అదివరకు తనను ఎరిగన్నవాళ్ళు కూడా మొహం తిప్పిస్తున్నారు. మొదటినుంచీ భూమి పుట్టా లేనివాడుకాదు తను. ఛయిర్మన్ గోపాలంగారితోనే చిన్నప్పటినుంచీ స్నేహం. ఆయనతోపాటే జమిందారు మాదిరిగా తిరగడంతో తనకున్న మూడేకరాల గడ్డా హరించుకుపోయింది. ఆయనతోపాటే రాజయ్యకూడా జెయిలుకు వెళ్లి వచ్చాడు. గోపాలంగారికి “జేజీలు” కొట్టి జనం పూల దండలు వేస్తే ఆ గౌరవమంతా తనకు జరిగి వస్తే సంబరపడ్డాడు రాజయ్యకానీ... కాల చక్రంలో గిరగిరా తిరిగి రాజయ్యి నిరుపేద కావడంతో అనంతరం, అభిమానం బునలు కొట్టి పైకివచ్చినయ్యే. ఎవరిమీదనో చూపించాల్సిన ఉక్రోశాన్ని కోటమ్మమీద చూపించేవాడు రాజయ్య. అందులోనూ తన కూతురు ఆ ఇంటికి ఈ యింటికి వెళ్ళి చాకిరీచెయ్యడం రాజయ్యకు గిటదు. కానీ ఏం చెయ్యగలదా? కనుకనే కోటమ్మ ఎవరింట్లోనో పనిచేసి డబ్బు తెస్తుంటే సరిపెట్టుకు పోగలిగాడు రాజయ్య....

* * *

సుబ్బారావు పెత్తనంలో కోటమ్మకు ఆ కష్టంపోయి మరోకష్టం వచ్చింది. రాజయ్య చదువుకోలేదు. సుబ్బారావు మూడవ ఘాతం దాకా చదివాడు. రాజయ్య పూర్వకాలపు మనిషి. సుబ్బారావు ఈ కాలపు మనిషి. రాజయ్య మోటుమనిషి. సుబ్బారావుదంతా తెలిసి తెలియని వాగరికత.

ఎవరింటికయినా వెళ్ళి కోటమ్మ పని చెయ్యడం సుబ్బారావుకు ఇష్టంలేదు. మరి సుబ్బారావు సంపాదనలో ఇల్లు గడవడం. “అదుగో ఆ రోజుటాయన కోడుకు కళ్ళు ఎప్పుడూ నీమీద నే నే?!” అని సుబ్బారావు కోటమ్మను తంతాడు. అంటే కోటమ్మను తన్నే అధికారం రాజయ్య దగ్గరినుంచి సుబ్బారావుకు వచ్చింది.

తండ్రి పెట్టి కొడతామంటే అట్లాగే తన్నులులింటా మనేవాళ్ళు భారత నారీ మణు లొక్కలేనేమా ఈ ప్రపంచంలో! కనుక కోటమ్మ కూడా సుబ్బారావు పెట్టే హింసను సహించేది. సహించి ఇట్లాగే అయినా రోజులు వెళ్ళమారితే వాగుండునని అనుకునేది. అనుకుని వెయ్యి దేవుళ్ళకు మొక్కుకునేది. కానీ, డెబ్బలకు తట్టుకోలేకపోయేది అప్పుడప్పుడు.

అట్లా రోజులు వెళ్ళమారుతుండగా రాజయ్య చెల్లెలు కూతురు వెంకమ్మ ఎవడితోనో రేచిపోయింది. ఏం? తను మాత్రం ఎందుకు రేచిపోరాదా?? అనిపించేది కోటమ్మకు. కానీ, మరుక్షణంలో ఇంకో సంగతి గుర్తుకు వచ్చేది....

కోటమ్మ పిన్నమ్మకూతురు ఇట్లాగే చిన్నతనంలో ఎవడితోనో రేచిపోయింది. ఆ మోజుకొస్తూ తీరిన తరువాత దాన్ని వాడు దిక్కు మొక్కులేకుండా వదిలేశాడు. తండ్రికి లేకపోతే చాకిరీ చేసుకోవచ్చు. ఓ పూటయినా కడుపునిండా తిని బతికొచ్చు. కానీ, చాకిరీ చెయ్యడానికి కూడా పనికిరాకుండా పోయింది తనపిన్నమ్మ కూతురు. ఆఖరికి ఏదో రోగంతో చిన్న మునిసిపాలిటీవాళ్ళు వచ్చి కవాన్ని స్వకానానికి తీసుకువెళ్ళారు.

కనుకనే మొగుడు అనవసరంగా అనుమానించి తన్ని నాసరే అల్లుడిచ్చిన డబ్బులతో తాగొచ్చిన తండ్రి తన్ని నాసరే—రెక్కలు ముక్కలయ్యేట్టు చాకిరీచేసి తను తెచ్చిన డబ్బులు వాళ్ళిద్దరికీ సరిపోయినా సరే ఇట్లా నైనా రోజులు వెళ్ళమారితే అదేపదవేలని కోటమ్మ రోజూ వెయ్యి దేవుళ్ళకు మొక్కుకునేది.

కానీ, రోజులు అట్లా వెళ్ళమారలేదు. ఇంకోవిధంగా వెళ్ళమారినవి. రాజయ్య ముసలివాడయి వచ్చిపోయాడు. ఏదాది తిరక్కమండే తెనాలి కాల్పులలో సుబ్బారావు చచ్చాడు.

కోటమ్మ జీవితం మళ్ళీ మొదటికి వచ్చింది.

* * *

తనేమీ చిన్నదీ చితకదీ కాదు. ముప్పయి అయిదేళ్ళు వెళ్ళినవి. ఇంతకాలంగా తిన్న డెబ్బలకు వశంతా మొద్దుపారింది. ఎముకలన్నీ గట్టిపడినవి. కష్టపడడమంటే భయం అనేది లేకుండా పోయింది. అందుకే

ఇట్లాగే పని చెయ్యడంలో పాటు రంగా రాయడి చేరువునుంచి మంచినీళ్ళు తీసుకు రచ్చేపనికూడా చేస్తున్నది.

ఓపూట తిన్నా తినకపోయినా హాయిగా

రోజులు గడుస్తున్నవి. అరడిచేసి, దాక్షిణ్యం చేసి, అయిందానికి కానిదానికి అనుమానించి తన్నేవాళ్ళు లేరివ్వడు. ఇట్లాగే నైనా రోజులు వెళ్ళే మారితే బాగుండునని కోటమ్మ వెయ్యి శేపుల్లో కు మొక్కుకుంటున్నది. కానీ, రోజులు అట్లా వెళ్ళేమారడంలేదు. తండ్రి పోయినప్పటినుంచీ కుబ్బారావు స్నేహితులందరూ కొంపకు వచ్చి పోతూంటే వాళ్ళు, కుబ్బారావు వచ్చింతయవాలే కోటమ్మను ఓదార్చడానికి వచ్చినట్లువచ్చిన ఆ స్నేహితులూ కొందరివల్ల కోటమ్మకు చాలా కష్టమే వస్తున్నది.

ప్రాణంపోయినా సరేగాని అటువంటి నీచానికి మాత్రం ఒడిగట్టరాదన్న పట్టుద లోకటి కోటమ్మలో ఆమెకు తెలియకుండానే మటుంటే సుకుమారున్నది. అది ఆమె ప్రవృత్తి!

* * * చెరువునుంచి నీళ్ళు తెచ్చే పని పూర్తి చేసుకుని ఆ రోజున కోటమ్మ ఇంటికి తిరిగి వచ్చేప్పటికి షావుకారు రామయ్య ఇంటి ముందు నుంచానికొచ్చాడు. తనను చూచాడు. అయినా చూడనట్లు గడప లోంచి కదలడు.

“దబ్బాలండి బాబు గారూ” అన్నది కోటమ్మ భయంగానే.

“ఏం కోటమ్మ బాగుండానా?.....

హీ...హీ...” అన్నాడు షావుకారు. అంతేకాని దోవతొలిగడు. తను కొంప లోకి పోవాలి. పదిమంది పోయేదార నయినా ఆయనకు లేదు. ఎట్లా?

అయినా నిబ్బరించుకుని “ఏం బాబూ? ఇటొచ్చారూ” అన్నది కోటమ్మ.

“ఆ...ఏంలేదు...చూడూ ఈ స్థలం నాదగ్గర మీ నాయన అడ్డెకు తీసుకున్నాడు. కంట్రాక్టు పూర్తయింది. మరీ...”

“.....”

“భయపడమాకు. మరేం ఘరవాలేదు.” అంటూ షావుకారు దోవతొలిగాడు. కోటమ్మ తలుపు తాళం తియ్యగానే షావుకారుకూడా లోపలికి వచ్చాడు.

చిరిగిన పాత గోనెసంచి తీసి దులిపింది కోటమ్మ. దువ్వ వచ్చి కళ్ళిల్లో పడుతుంటే కళ్ళు నలుపుకుంటూ “ఆ...అదంతా ఎందుకే పిల్లా” అన్నాడు షావుకారు పళ్ళు ఇగిలినూ.

“హవోండి బాబయ్యా” అని కోటమ్మ పోయి పొయిదగ్గర చాటుగా నుంచున్నది.

అయిదు నిమిషాలు షావుకారు ఇంటి పైకప్పుకేసి చూచాడు. చూచి నీళ్ళు నమలి చిప్పరించినట్టు “కొంపంతా పడిపోతోంది కోటమ్మ. బాగుచేయించాలి. రెలంతా లేచి పోతోంది. గోడలకు చెదలుపడుతోంది” అన్నాడు.

(43-వ పేజీ చూడండి)

చందమామ

అప్పుడే వచ్చిన బాపా చూడటం ప్రారంభించిన హెడ్ మాస్టరు, పరంధామయ్యగారు “ఇవన్నీ మామూలే. ఏమీలేదు” అన్నట్లు చూచిపోతాడు. కానీ, ఆ ఒక్కటి... ఆఖరు కవరు మాత్రం పరంధామయ్యని అలా వదలేదు. దాన్నిని ఉత్తరం చూడటంతోనే పరంధామయ్యకు సంభ్రమమూ, ఆశ్చర్యమూ కలిగాయి. దాన్ని మళ్ళీ పైనుంచి క్రింది వరకూ చదివాడు. మలోసారి నవ్వుతూనే పెద్దగా చదివాడు. కళ్ళుద్దాలు తీసి, కాగితాన్ని పరిశీలించి, కళ్ళు నలుపుకుని, మళ్ళీ జోడు పెట్టుకుని ఆఖరిసారిగా చదువుకుని, మిగతా బాపాలోంచి దాన్ని చేరుచేసి, తాపీగా ఆలోచించుకుని, చూడటానికి తేలులో మీది తెల్ల నోక్కి, గట్టిగా ‘ప్లూన్’ అని కేకేశాడు. హెడ్ మాస్టరు ఎంత పెద్దగా, చూడటానికి, తీసిగా కేకేశాడో, అంత నెమ్మదిగా, నిదానంగా, తూగుతూ, “సార్” అంటూ వచ్చాడు పూన్.

“ఒరేయ్. మన స్టాఫ్ మెంబర్ల నందరినీ నేను పిలుస్తున్నానని అర్థంబుగా రమ్మని చెప్పు...”

“అందరినీ రమ్మంటారా సార్?”

“అవును. అందరినీ...కాదుకాదు... సినియర్ అసిస్టెంట్లు, తెలుగు పండిట్స్ ని రమ్మను...ఈ...త్వరగా...” తూగుతూ వెళ్ళాడు పూన్. నాటకు నిమిషాలసేపు కుర్చీలో చేరినట్లు చూడకపోయినా చూస్తూ ఏదో అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని నభ విస్తూ అలాగే కూర్చుండిపోయాడు హెడ్ మాస్టరు పరంధామయ్య. ఏదో నిమిషానికి తెలుగు పండితుడు నరసింహకాశ్రీ, పోవల్ సడీన్ టీచరు మధునూదనరావు, సైన్సు టీచరు చలపతిరావు, ఫైక్కల మాస్టరు రామలింగం, ఇంగ్లీషు మాస్టరు గోపాలకృష్ణ వగైరాలంతా వచ్చి కూర్చున్నారు.

ఈ ఆత్మవశర సమావేశానికి అధ్యక్షుని వహించిన హెడ్ మాస్టరు పరంధామయ్యగారు లేచి, “ఈ కోణ చాలా సుదినం. ఎందుకంటే, యంతవరకు యీ పాఠశాల ప్రారంభించిన తర్వాత, యిలాంటి విషయం ఎన్నడూ జరుగలేదు. సరి క్రొత్త సమాచారాన్ని మీ కందరేయ బోతున్నాను,”

చూస్తూ ఒకరిముఖం ఒకరు చూచుకున్నారు.

“ఆ విషయం ఏమిటో తెలుసుకోవాలని మీకందరికీ ఆతురతగా వుంది కదూ! అదే. చెప్పబోతున్నాను. మనస్కాలుకు ఒక అమ్మాయిని టీచరుగా వేశారు. ఆ అమ్మాయి పేరు...” కొంచెం ఆగి, కవచోంచి ఉత్తరం తీసి చూచి “కుమారి రాధారాణి. బి. ఏ. బి. ఇడి...ఆమె తక్షణం వచ్చి జాయిన్ కాబోతుంది. బహుశా పోష వారంనాడు రావచ్చు...”

“కుమారి రాధారాణి... ఎవరీ రాధారాణి?...బహుశా ఆమెనా...మేమే!!...” అనుకుంటూ ఇంగ్లీషు మాధురు గోపాలకృష్ణ ఆలోచనా సమద్రంలో మునిగి పోయాడు.

“రాధారాణి... — తనూ, ఆమె ఒకే కాలేజీలో చదివేవాళ్ళు. తనకంటే రెండేళ్ళు జూనియరు ఆమె. కాలేజీలో అందరికంటే

ఆర్.వి.జి. కృష్ణమూర్తి

అందగతే. తన అందానికి తనే మరిసి పోతుండేది. సౌందర్యగర్వం ఆమెలో తొణికిసలాడేది. అందరినీ నిర్లక్ష్యం చేసేది. ఆమె అనుగ్రహం కోసం, ఆమె ధర్మని చూపు కోసం, కనీసం ఆమెమీది నుంచి ప్రసరించే గాలి కోసం, దీపంచుట్టూ తిరిగే పురుగులాగా తనతనలాడుతూ, తనని వెన్నాడే విద్యార్థులను బలాదురుచేసి ఎన్నో అనమానాలకు గురయ్యేట్లు చేసేది.

ఆమెకింద్రీ నూలువ్యాపారస్తుడు. లక్షాధికారి. లేకలేక కలిగిన ఒకేఒక విడవడంవల్ల అతి గారాబంగా పెరిగింది. జపాన్ చక్రవర్తికూతురు అలా పెరిగివుండదు. రాక్ ఫెల్లరు మనుమరాలు ఆమెరిపాలు పోయివుండదు. అందం, డబ్బు, చదువు, అన్నీవున్నాయి కాబట్టే రాధారాణి కన్నూ, మిన్నూ కనుపించలేదు. సౌందర్యం లోపించిన తోటి స్త్రీలనెలాగూ అనమాన పరచేది. ప్రతి మగాడు తన అందాన్ని చూచి, తనకి దాసుడైపోతాడని ఆమె భావన. అందుకు తగ్గే విద్యార్థి సమాహం ఆమెకై పడిగాపులు గానేది.

రంభ, డార్పర్, మేనకలుగూడా ఆన

మందు ఎందుకూ కొరగారనీ, బ్యూటీ కాంటి టీవీలో వాళ్ళతో పోటీచేసి గెలువగల ధీమా తనకుందనీ, ఆమె కొందరి స్నేహితు రాళ్ళతో ధంకామీద బెబ్బకొట్టినట్లు చెప్తూనే వున్నాడు. గోపాలకృష్ణ లేడినె బయటింగ్ రూము నుంచునుంచి వెళ్ళా స్రవయంగా విన్నాడు. విన్నవాడు విన్నట్లుగానే వెళ్ళక “ఎవరీమె?” అన్నట్లుగా ఆమె పైపు లిరిగి చూచాడు.

ఆమెను రాధారాణి చూపు ఎదుర్కొంది. అంతే.....తలవంచుకు వెళ్ళి పోయాడు. ఆ చూచిన తక్షణం సేపట్లోనే గోపాలకృష్ణ హృదయంలో పెద్దకోల్పోలి వెలిగింది. కానీ ఆమెమాటలు బాపకం రావడంతో అజ్యోతి కాస్తా ‘తక్కి’ మని అరిపోయింది. రాధారాణికిగూడా “యిత నెవరా?” అన్న ప్రశ్న పుట్టుకొచ్చింది. “తనవోవుండే బాడీగా రద్దులో యిత న్నెప్పుడూ చూశాడే! ఏం చదువు తున్నాడు? చూచిగూడా ముఖం తిప్పుకు వెళ్ళిపోయాడే! సిగ్గుపడ్డాడా!!... లేక భయపడ్డాడా!!!” అని ఆలోచించుకుంటూ వెళ్ళింది.

పరిశీలన అయిపోయాక, గోపాలకృష్ణ సినిమాకెళ్ళి వస్తూంటే వెనకొట్టుంచీ ఓకారువచ్చి ప్రక్కనే సడనగా ఆగింది. కాల్లోంచి ఆ అమ్మాయి తలుపు తెరచుకుని “గోపాలకృష్ణగారూ! పాపం నడచి వెళ్ళి న్నారు. వచ్చి కౌరక్కండి. ఖమ్మల్ని దిగజేటి వెళ్ళను” అంది.

“అట్టే అక్కరేదండీ నడిచే వెళ్ళాను. నాకలవాటేగా! మీరళ్ళిందీ. చాలా థాంక్స్.” అని తప్పించుకోబోయాడు గోపాలకృష్ణ.

“ఫరవాలేదు. ఎక్కండి,” అంటూ కారు దిగివచ్చి చెయ్యిబట్టుకుంది.

ఆ సుకుమారమైన వేళ్ళు తగలడంతో గోపాలకృష్ణకు “యిది కల, నిజమా” అని పించింది. కానీ, ప్రత్యక్షంగా కనబడతూంటే యిది కలని నమ్మలేక, నిజమేనని నిశ్చయించుకున్నాడు. రాధారాణి తనని కౌరక్కమని బలవంతం చేయడమేమిటి? అందులోనూ చెయ్యిబట్టు లాగడమేమిటి? — ఇక మొగమాటమి బాగుండదని కాల్ వెనకీటులో కూర్చోబోయాడు.

“అ. అ... అలాకాదు... యిక్కడ

కూర్చోండి" అంది తనప్రక్కనే స్థలం చూపిస్తూ రాధారాణి.

ఆ అంచలబరిణి సరసన కూర్చుని కార్లో వెళ్తుంటే గోపాలకృష్ణ పువ్వుక నిమనమెక్కి బొందితో స్వరానికస్తా స్పృట్టు ఫీలయ్యాడు.

కారు నేరుగా గోపాలకృష్ణ రూముదాటి పార్కువైపు వెళ్ళింది. కారునిలిపి, పార్కులోకి దారితీసింది రాధారాణి. మంత్ర ముగ్ధుడిలా ఆననరించాడు గోపాలకృష్ణ.

లోపలి కళ్ళడంతోతే "ఏవండీ, నేనందంగా లేనా?" అని ప్రశ్నించింది రాధారాణి. తలవని తలంపుగా వచ్చిన యీ ప్రశ్నకు ఏమని జవాబివ్వాలో అర్థంగాక వెర్రిగా చూస్తూ అలా నిల్చుండిపోయాడు.

మళ్ళీ అదేప్రశ్న అడిగింది రాధారాణి.

"ఏవండీ, నేనందంగా లేనా?"

"లేవని ఎవరన్నారు?" ముక్తసరిగా జవాబిచ్చిన నిమిషానికి పోయాడు గోపాలకృష్ణ.

"మీరు చెప్పండి మీకళ్ళకి అందంగా వున్నానా?"

"కాదని నేననడం లేదుగా!"

"అంటే నే నందంగా వున్నానని మీరు వప్పకుంటారా?"

"నేను వప్పకోవడ మెందుకు? మీరు అందగత్రే అని కాలేజీ అంతా ఘోషిస్తూంటే నేను ఒక్కడ్ని మీరు అందగత్రే కాదంటే ఎవరైనా నమ్ముతారా? లోకం నన్ను పెదవ క్రింద జమకట్టేయదా?"

"లోకం కోసం మీరు నన్ను అందగత్రే నంటారు. కాని మీదృష్టిలో నేను అందగత్రేను కానన్నమాట." కండ్ల నీళ్ళు వచ్చాయి రాధారాణికి. ఆసంగతి గోపాలకృష్ణ గమనించకుండా నే యీసారి ఘాటుగా జవాబివ్వాలనుకున్నాడు.

"నేనలాగని ఖచ్చిణిగా చెప్పలేను రాధారాణిగారూ. మీరు అందగత్రే లన్నమాట వాస్తవమే, కాని, స్త్రీకి సహజమైన "సిగ్గు" అందాన్ని యినుమడింప జేస్తుంది. అదేది సిగ్గుఅనేది కించిత్రియనా లేకుండా, నే నందగత్రే ననుకుంటూ, ఎగబడి విధిని తిరగటం మూలాన్ని సహజమైన అందం గూడా చెబ్బుతింటుంది—ఇది నా స్వంత అభిప్రాయమే రాధారాణిగారూ. తమిం చండి. మీరు అందలైలు కారని నేననలేను."

రాధారాణి కన్నీరు చెంపలమీదుగా జారిపోతోంది. పరిపూర్ణ యౌవనంతో మిలమిల మెరిసిపోతున్న ఆయువతిని లైట్

వెలుగులో చూచాడు. గోపాలకృష్ణ చలించి పోయాడు.

"ఏమి యీమె అందం! ఇలాంటి సౌందర్యవతికి గాక గర్వం మరెవరి కుంటుంది? పాపం. నామాటవల్ల ఎంత భాధపడిందో—రాధారాణిగారూ—"

"చాలు. మీరు నన్నంతగా అవమానించారు. వెళ్ళిస్తాను. నమస్తే—" అంటూ వడివడిగా వెళ్ళిపోయింది. దిగ్భ్రాంతుడై వున్నచోటనే నిల్చుండి పోయాడు గోపాలకృష్ణ. కొంచెంసేపటికి కారు బయల్దేరిన శబ్దం వినవచ్చి మళ్ళీ యీలోకంలోపడి, నడిచి రూముకు చేరుకున్నాడు.

* * *

"ఆ రాధారాణీనా యీ మే. ఆ మే అయితే ఈ స్కూలు మాస్టరుద్యోగానికి ఎందుకు వస్తుంది? లబ్ధికారి బిడకు యీ వుద్యోగాలెందుకూ?"...ఈ ఆలోచనలతో ఆరాత్రి నిద్రపట్టలేదు గోపాలకృష్ణకు.

* * *

తెలుగుమాస్టరు సరసింహశాస్త్రి భార్య పోయి సంవత్సరం దాటింది. అంటే ఆమె యీ లోకాన్నే విడిచిపోలేదు. ఒక్క తెలుగు మాస్టర్ని, ఆవురిని విడిచి జట్కబండితోలే చెంగయ్యతో పట్టుం లో వుంటుంది. ఆమె పోయినరోజునుంచి తెలుగు మాస్టరుకి చేతులు కాలేయాయి. భార్యపోయిన తర్వాత ఆతనికి కష్టమనిపించే పనుల్లో యీవంట జేసుకోవడమే ముఖ్యమైనది.

ఈనాడు ఒక ఉపాధ్యాయుని తమ స్కూల్లో చేరబోతోందంటే సంతోషపడి, ఎగిరిగంటేసినవాళ్ళలో తెలుగుమాస్టరే ప్రథముడు. ఇంటికిపోయి జంధ్యాలు చిక్కు విడదీస్తూ సంతోషంతో ఆలోచించుకొవడం మొదలెట్టాడు.

"కుమారి రాధారాణి... పెండ్లిగాలేదేమో పాపం. కుమారిగానే వుండిపోయింది. ఏమైనాగాని మిగతా ఉపాధ్యాయులూ, విద్యార్థులూ, మరి తన్ను లెక్కజేయడమేలే దిమగ్న. ఈమెవద్ద కొంచెం బెబ్బుసరిగా వుండాలి. మొన్న—ఓ స్కూల్లో పై నల్ కుంక నన్ను జూచి 'జట్కబాలా' అని కూస్తాడు. ఆ ముండ జేసిన వెగవముండాపనికి నేను తిలెత్తుకోలేకుండా వున్నాను. యీ అమ్మాయి గనక నాకు యీదుసరిపోలే హెడ్ మాస్టరుగారితో మాట్లాడి ఆమూడు ముళ్ళూ పడేస్తాను" అనుకుంటూ కాలంగడిపాడు. ఇలా ఎన్నోసార్లు ఎందరో చూచి పెండ్లిచేసుకోవాలనుకున్నాడు. కాని ఒక్కటి కలిసిరాలేదు. అందుకేనే తెలుగు

మాస్టర్ ద్వితీయవివాహం వాయిదాల పడిపోయింది.

అంతా ఎదురుచూచిన సోమవారం రానే వచ్చింది. పదిగంటల ప్రాంతంలో ఓ అమ్మాయి గేటుదాటి లోపలికొనూంది. స్టాఫ్ రూములో టీచర్లు కిటికీలోంచి చూస్తున్నారు. ఆ అమ్మాయి నేరుగా హెడ్ మాస్టరు రూంలో కెళ్ళింది.

కొంతసేపటికి హెడ్ మాస్టరు, ఆమె కలిసి స్టాఫ్ రూంలోకి రావడంతో, ఏదో లోకాభిరామాయణం మాట్లాడుకుంటున్న టీచర్లంతా లేచి నిల్చున్నారు. గోపాలకృష్ణ మాత్రం అప్పటికింకా రాలేదు.

"ఈమె కుమారి రాధారాణిగారు. మన స్కూలుకు క్రొత్తగా వచ్చిన టీచరు," అని హెడ్ మాస్టరు టీచర్లందరి పరిచయం చేయడం ప్రారంభించాడు. పరిచయం చేయడమే పోయాక వెళ్ళిపోబోయారు, హెడ్ మాస్టరు, రాధారాణి. కాని గోపాలకృష్ణ అప్పుడే రావడంమూలాన్ని అతణ్ణిగూడా పరిచయం చేశాడు హెడ్ మాస్టరు.

"ఇతను మిస్టర్ గోపాలకృష్ణ. ఇంగ్లీషు అసిస్టెంట్" అన్నాడు హెడ్ మాస్టరు. గోపాలకృష్ణవైపు తిరిగి "ఈమె మనకొత్త టీచరు మిస్. రాధారాణి."

గోపాలకృష్ణ ఆమెవైపు పరీక్షగా చూచాడు. ఆమె సిగ్గుతో తలవాలేసింది.

'టీచర్ రాధారాణిలో కాలేజీస్టూడెంట్ రాధారాణి లీలామాత్రంగా కనబడుతుంది. కాని, పూర్తిగా పోలికలేవు, ఈ రాధారాణికి ముఖంపైన మకూచికపు గుంటలున్నాయి. శరీరం చామనచాయలోవుంది. వినయం, సమతే, సిగ్గు యీమెలో మూర్తిభవించి వున్నాయి. ఆ రాధారాణిలోని చలాకీతనం, ఆమెలోని మిడిసిపాటు, ఆగర్వపు చావులు

నమ్మకమైన నంజుగూడు
బాంకు నిత్యవర్తకములు

కాసిమన్ కస్టమర్ మాత్రులు.	జింజివ్ బ్రాండ్, పిక్చరాలి
కర్కన్ గోరొజనమాత్రులు.	జురేన్ నకల బ్రాండ్ ములకు.
బాలక్స్ విదననమాత్రులు.	కాలరెక్స్ కాలరెక్స్ బ్రాండ్ ములకు.

తదితర మందులపై మాకు ధ్యాంధి.

నంజుగూడు వత్తపాడి

గ్రాంఠిలు: హైదరాబాద్ & విజయవాడ.

చిత్రం : అర్జునుడికి పాశుపతాస్త్ర ప్రదానం.

యీమెలో మధ్యనా లేవు కాని ఆరాధారాణి యీమెలో రక్షామాత్రంగా కనిపిస్తోంది.

ఈ అలోచనలోనే కాదు కళ్ళాదు గోపాలకృష్ణ. క్షోద్రలో పిల్లలకేమీ చెప్పకుండా కూర్చున్నాడు. అనాటిరాత్రి తనని కారాలోకి లాగి కూర్చోబెట్టవం— పాశుపతాస్త్రం—ఆన్నీ గుర్తుకొస్తున్నాయి.

ఛీ. ఛీ. ఆ రాధారాణి ఏధవనంలోనో హాయిగా విహరిస్తుంటుంది మత్తెక్కిన యవ్వనంతో, వేరెట్టిచూపలేని సౌందర్యంతో, మితిమీరిన సౌభాగ్యంతో కులతూగుతుంటుంది. ఈ రాధారాణి పాట చేత పట్టుకు వచ్చిన రాధారాణి, ఆ రాధారాణి గాదు" అనుకుంటూ కూర్చుని వున్నాడు స్థాభరూంలో ఒంటరిగా.

"ఏమండీ, గోపాలకృష్ణ గారూ!"

సన్నని, మంధర కంఠస్వరం తన ఆలోచనలకి భంగం కలిగించింది నవదురిగి చూడకమునుపే ముందుకువచ్చి నిల్చుంది కొత్త ఉపాధ్యాయిని.

"కూర్చోండి" అన్నాడు గోపాలకృష్ణ కుర్చీ చూపిస్తూ.

"ఏమండీ, నేను జాపకమున్నానా?"

"లేకేం రాధారాణిగారూ? అప్పట్నుంచీ అదే ఆలోచిస్తున్నాను. సరేగానీ, మీకీ మహాచిక్ మెప్పడువచ్చిందీ?"

"రెండేళ్ళయింది. దీనితో యిలా అయిపోయాను. అప్పుడే మానాన్న చనిపోయాడు." రాధారాణికి కళ్ళనిండా నీళ్లు తిరిగాయి

ఇంతివేపు ఆ రూములో ఎవ్వరూ లేరు. ఆ సమయంలో తెలుగు మాస్టరు ప్రవేశించి వీళ్ళనిమంచి తిలాయిన వెనక్కళ్ళాడు.

"పూర్వోండి రాధారాణిగారూ! జరిగిపోయినదానికి విచారించి ఏం లాభం? సరే, మీ ఆస్తిపాస్తు లేమిపోయాయి. ఈ వుద్యాగానికి వచ్చారే?"

"మా నాన్న జీవితంతో అప్పలుచెసి పోయాడు. చనిపోయిన తక్షణం అప్పల వాగ్మోచ్చి ఎవరెవరికి రావలసింది వాళ్ళు స్వాధీనపరచుకున్నారు మా అమ్మ నాన్నకంటే రెండునెలలు ముందే చనిపోయింది ఇక నాకు 'నా' అన్న వాళ్ళవస్త్రా లేకుండా పోయారు ఆస్తి పోవడంతో బంధువులంతా

తప్పుకున్నారు జీవనాధారం లేక బి. ఇ.డి. చదివేను జీవితమంటే ఏమిటో యిన్నాళ్ళకు తెలుసుకున్నాను.

గోపాలకృష్ణ నెమ్మదిగా చవుకున్నాడు.

"మీకు నవ్వొచ్చింది గోపాలకృష్ణ గారూ ఇప్పటికీ నవ్వు చూచి అందరూ నవ్వారు ఆ తోడ్పాట్లో నా అందాన్ని చూచి అనూయపడ నాళ్ళందరికీ యిప్పుడు రంతో పంగా వుంది. నిజం చెప్పాలన్నీ, నాకు ఆస్తి పోయిందనుకూడా దిగులేదు. నా అంద మీలా ఆయిపోయిందనే దిగులు తో చిస్తున్నాను," అంది రాధారాణి.

"తుమిం దిండి రాధారాణిగారూ! మిమ్మల్ని కష్టపెట్టాలని నవ్వలేదు. కాని ఆరోజు వారుగారి సంఘటన జాపక మొచ్చి నవ్వాను," అన్నాడు గోపాలకృష్ణ పశ్చాత్తాప పడ్డా.

"మీకిప్పుడు జాపక మొచ్చింది కాని, నాకు మ కూచి కే మొచ్చింది మొదలు యీ నాటి వరకూ ప్రతినిమిషంలోనూ ఆ సంఘటన నా గుండెల్ని పండుతుంటుంది గోపాలకృష్ణ గారూ"

మూలు గంట కొట్టారు తరవారే పీరి

యదుకు క్రొవ్వు కెళ్ళేందుకు లేచాడు గోపాల కృష్ణ. రాధారాణి వెళ్ళి హెడ్ మాస్టరు రూములో కూర్చుంది.

రెండురోజుల తర్వాత రాధారాణి గోపాలకృష్ణవద్దకు వచ్చి “నాకిక్కడేమి ప్రాధుపోవడం లేదండీ. తెలిసినవాళ్ళు గూడా ఎవ్వరూ లేరు. కాస్త మీ ఆవిడని పరిచయంచేస్తారా?” అంది ప్రాధేయ పూర్వకంగా.

గోపాలకృష్ణ గట్టిగా నవ్వేశాడు. “ఇక్కడ నాకో ఆవిడంటూ ఎవరూ లేరండీ. చూట్టు భోజనం, రూము నిద్ర,” అంటూ క్రొవ్వు కెళ్ళిపోయాడు.

* * * తెలుగుమాస్టరు నరసింహశాస్త్రి రాధారాణినిగురించి ఆరాటతీయడం ప్రారంభించాడు. ఆమె కులం, గోత్రం అన్నీ బాగున్నాయని తెలుసుకున్నాడు. ఇక తన్ను వివాహమాడేందుకు ఆమె అంగీకారమే తరువాయి—

“అయినా తనకేం. నిక్షేపంలాంటివాడు. ఒకటో తేదీకి కరెక్టుగా ఖంసన నట్టింట్లో మ్రోగే తీతిపు రూపాయలు, దేవిడిగాంటి యిల్లు, అయిదేకరాల మాగాణీ... ఎటూచ్చి తన కుండే ఆ ఒక్క మచ్చు... ఆ వెళ్ళవ భార్యముండే లేచిపోవడం మొక్కలే... దీనికింతగా ఆ అమ్మాయిగూడా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉండదు. ఈ కాలంలో ఎందరూ లేచిపోవడం లేదు? అయినా అది ఇప్పుడు పరిపాటై పోయింది. ఇక అది లేచిపోయినా తన యిలా మడిగట్టు కూర్చుంటే ఎలా?”

తెలుగు మాస్టరు రాత్రి భోంచేసి అలా హెడ్ మాస్టరు గారింటివైపు వెళ్ళాడు. హెడ్ మాస్టరు కుర్చీ చూపించి కూర్చోమన్నాడు. తెలుగుమాస్టరు తన కష్టసుఖాలు యింట్లో తన వంటచేసే బాధ, తన ఆరోగ్యము, అన్నీ ఏకరువు పెడుతూ “త్వరగా ఓ పిల్లనుమాచి కట్టుకోంచే నాకు కాంతి లభించిందండీ. పెద్దలు—మీరీ భారంవహించి నన్నో ఇంటివాణ్ణి చేసేందుకు కంకణం కట్టుకోండి” అని దీనాతిధినుడై, ముకుతి హస్తాడై, ప్రార్థించాడు పరంధామయ్యను.

హెడ్ మాస్టరుకు పెళ్ళిళ్ళు జరిపించడం మన్నా, పెళ్ళిలో పెత్తనం వహించడం మన్నా మహా సరదా. “ఒక ఇల్లు నిలబడేందుకు నూరబద్ధం లేమిటి... వగవడి... లక్ష అబద్ధాలయినా నిరాటంకంగా ఆడేయవచ్చు... ఎలాగయినా పెండ్లి జరిగేట్లు చూడాలిగాని” అన్నాడు పరంధామయ్య యీమధ్య జరిగిన ఓ వివాహ సందర్భములో.

తెలుగుమాస్టరు యీ ప్రార్థనతో పరంధామయ్య మనసు కరిగింది; కళ్ళు మూసుకుని ఓ రెండునిమిషాలు ఆలోచించి—

“నీ ఎరికలో ఎవరయినా కన్యలున్నారా?” అన్నాడు పరంధామయ్య.

“లేకమండి. ఉన్నారూ, కానీ... అతక దేమా?”

“అ, అతకడ మేమిటయ్యా... ఎవరు? చెప్పి?”

“తెలుగు మాస్టరికి కొద్దిగా భయంపుట్టింది తీరా అసలుపేరు చెప్పాకో ఆయనకేమికోపం వస్తుందో!” “అ, పోవయ్యా. దొర్నాసుగ్గడా. ఒక పెళ్ళాన్ని అడుపులో పెట్టుకోలేక పొయ్యా. మళ్ళీ పెళ్ళిట... పెళ్ళి... అందులోనూ చదువుకోంది. నీకంటే ఎక్కువ సంపాదించే పిల్లయే. వెర్రి వెర్రి ఆలోచనలైయ్యొక గుట్టుగా వుండు” అని చీనా లేస్తాడేమో.

“చెప్పవయ్యా. ఎవరేమిటి ఆ అమ్మాయి?” మళ్ళీ అడిగాడు పరంధామయ్య.

“తమకు కోపం రాదుగదా—మరి... మన కొత్త టీచరుండే— ఆమెను చేసుకోవాలనందండీ.”

పరంధామయ్య ఆశ్చర్యంగా చూచాడు తెలుగు మాస్టరివంక. మాస్టరు గుటకలు మ్రొంగడం ప్రారంభించాడు.

“అయితే. ఆమె ఒప్పుకుందా?”

“అబ్బే. యీ విషయం నేనీంకా కదప లేదుగా ఆమెవద్ద.”

“ఆమె చెసుకుంటుందని నమ్మకముందా అని. తీరా అడిగిన తర్వాత ఆమె నిరాకరిస్తే నా గౌరవ ముంటుందీ?”

“అవునవునేండి. కాని మీ రడిగేకంటే వేరే మగవరులదవ్వరా జరిపించడం మంచిది గదండీ.”

“ఆమెనో చనువుగా మాట్లాడే వాడైవ రన్నారండీ?”

“ఆ గోపాలకృష్ణ లేడూ. అతడూ, ఈమే

ఒకచోట చదువుకున్నారంటే. వచ్చిన రోజే వాళ్ళు గుసగుసలాడుకుంటున్నారండీ ఉపాధ్యాయుల గదిలో...”

“అయితే నేకనుక్కుంటాతే. నువ్వెళ్ళు” అని పడుకునేందుకొళ్ళాడు పరంధామయ్య తెలుగుమాస్టరు తిన్నగా ఇంటిముఖం పట్టాడు.

* * * రాధారాణి తెలుగుమాస్టరు పెళ్ళాడా లనుకుంటున్నాడని రాధారాణి కంటే ముందుగా విద్యార్థులకీ, ఉపాధ్యాయులకీ, వూళ్ళో వాళ్ళకీ తెలిసిపోయింది. తన చారినవెళ్ళుతూంటే వూళ్ళో వాళ్ళు తనని చూపిస్తూ ఏదో గుసగుసలాడతూంటే ఆశ్చర్యపోయింది రాధారాణి. క్రొవ్వులో పిల్లల ముసి ముసి నవ్వుల్లోని కొంటే కొయతనాన్న కనిపెట్టేసింది. తోటి ఉపాధ్యాయులందరూ ఒకవిధంగా తనవైపు చూచి ముఖం త్రిప్పుకొట్టేతూంటే తన వంటివాడ లేకూ, తెలులూ ప్రాకినట్లయింది గోపాలకృష్ణ బంటరిగా వుండే సమయం కనిపెట్టి “ఏమిటి వింతవైఖరి?” అని అడిగింది రాధారాణి.

అప్పటివరకూ హెడ్ మాస్టరు తనపై మోపిన భారాన్ని ఎలా బైటపెట్టడమో అని ఆలోచిస్తున్న గోపాలకృష్ణకు చక్కటి సమయం దొరికింది.

“రాధారాణిగారూ, మీకూ నాకూ పరీక్షా సమయం వచ్చింది. ఇప్పటివరకా విషయాన్ని ఎలా బైటపెట్టడమో అని ఆలోచిస్తున్నాను.”

“చెప్పండి. ఏమిటి?”

“ఏమీ లేదు. ‘తెలుగు మాస్టర్ని మీరు వివాహమాడేందుకు అంగీకరిస్తారా’ అని తెలుసుకోమని నన్ను నియమించాడు హెడ్

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవుననిన్నీ, నీ సరియైన చర్యను గురించిన్నీ నీవు తెలుసుకొన గోరినట్లయితే ఒక పోసుకార్డు వెన నీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, నీవు వ్రాయలేదీ, వేరే వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డు వ్రాసిన తేదీ లగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభ నష్టములు, జీవిత మార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగును. నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచి చెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరదేశీ గమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాత్ ద్రవ్యలాభము మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి దు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగమము లేవమనా వున్నయెడల కొంతిచేయు విధానం కూడా తెలుపుడు చేయడమగును. వివరములు మా పూచీపైని పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్లా మీకు తృప్తిగా నుంచునయెడల ప్రేమ వాషము చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Shree Swamy Satyanarain, Raj Jyotishi., (WPA) Phagwara. (Pb)

మాస్తరు. ఈవిషయం అప్పుడే విద్యార్థులకూ, ఉపాధ్యాయులకూ తెలిసిపోయింది. పైగా ఊరూ వూరూ అటు బస్తీగాదు, యిటు చిన్న పల్లెగాదు గాబట్టి వూళ్ళో అప్పుడే మీమీద గుసగుసలు ప్రారంభమైనాయి.

రాధారాణితల గీరన తిరిగిపోయింది. “వీళ్ళు మానవులేనా? యిరవై రెండే శ్మయినా నిండని నేను ఆ ముసలాడ్ని పెళ్లాడాలో? ఆపిలకొ, నన్నయ్య... ఆయనా, ... నేను వీళ్ళకళ్ళకి అంత నీచంగా అగుపిస్తున్నానా? అడదంటే వీళ్ళి కింత చులకనా?... ఆపాడు మహాచికిం నాకే రావాలా?...” ఏడుస్తూ పడిపోయింది. చాలాసేపు వరకూ లేవలేదు. విద్యార్థులంతా గుమగూడారు. పైనుండి వచ్చి అందరినీ వెంటపలికి వెళ్ళమని రాధారాణి ముఖంమీద చల్లటి నీళ్ళు చల్లాడు. కొంచెం సేపటికి లేచి కూర్చుంది. ఆ గోజు జ్వరం బాగా వచ్చింది. ఇంట్లో తనకి తోడెవ్వరూలేరు. అప్పుడప్పుడూ ఫీల్చు ఫారం చదివే పాఠ్యాలి వచ్చి సహాయం చేస్తూంది.

తెల్ల వెంట్రుకలుండవు

(GOVT. REGD.).

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు, అది తాత్కాలికము, మా సువాసన “మనమోహిని హేర్ ఆయిల్” అనేక వనమూలికలతో ఆయిల్స్ వద్దతిలో తయారైనది. 50 సం॥ మయ్యునరకు వెంట్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇదిగాక మెడదుకు చల్లదనము నిచ్చును. ఉన్నాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రానియదు. “జ్ఞాపకక్రి”ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును, కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 5.0-0. 3 సీసాలు రు. 12.0-0. సగము నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 8.0-0. 1 సీసాలు రు. 15/- పూర్తిగ నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 7/- యి 3 సీసాలు రు. 18/- యి వని చేయలేదని ఋజువువర్చిన పూర్తి సొమ్ము వాడను చేయబడును. కోరినవారికి పూడి.

GENERAL LABORATORIES,
(P. W) P. O. Raidhanwar (H. Bhag.).

మేహబాద్, బర్మీ, సుబ్బ
వ్యాధులకు గారంటీచికిత్స
కైజ్లెనుసలహాదాతం

రెడి క్రి గోపాలపురం
మీరు గొప్పవరి బిల్లు
(మీరు) రెగిస్టరు (అంబ్)

తెలుగు మాస్తారు గోపాలకృష్ణుని పీఠ్మ తనడం ప్రారంభించాడు. “గోపాలకృష్ణ గారూ, నన్ను పాలలో ముంచి నా నీటిలో ముంచి నా మీరే! మీమీద పంచరత్నాలు వ్రాస్తాను. జరికండునా బహుమతి చ్చుకుంటాను. నా ఆశలన్నీ మీ మీద నే వున్నాయి. మీరు తలచుకుని పట్టుబడితే ఆమె నాదైపోయిందన్నమాటే” ఇలా అంటూ వెంటబడుతున్నాడు.

వారంరోజులో రాధారాణికి జ్వరం నయమై స్కూలుకు రావడం ప్రారంభించింది. హెడ్ మాస్టరు తెలుగు మాస్తారితో మాట్లాడి ఆయనింట్లో ఉపాధ్యాయులందరికీ ఓటిపార్టీ యివ్వమని చెప్పాడు. డబ్బు ఖర్చుతోగూడిన ఏ పనయినా, యీ టిపార్టీ వలన రాధారాణిలో తనకు కొంతగాకపోతే కొంతయినా సన్నిహిత మేర్పడుతుందనీ, కాబోయే పెండ్లి కడే ముఖ్యమనీ, తెలుగు మాస్తారిండుకు వప్పుకున్నాడు.

టిపార్టీ వెళ్ళడం రాధారాణికి సుతరామూ యిష్టం లేకపోయినా, పరంధామయ్య పట్టిన పట్టువల్ల వెళ్ళక తప్పిందిగాదు.

తెలుగు మాస్తారింట్లో రాధారాణికి ఎదురుగా గోడమీద ఒక ఫోటో కన్పించింది. ఆ ఫోటో సగానికి కత్తిరించబడివుంది. మిగతా సగంలో తెలుగు మాస్తారు కుర్చీ మీద కూర్చుని వున్నాడు. కుర్చీమీద మరో చెయ్యి కన్పిస్తూంది. ఆ చెతికి గాజులున్నాయి. మిగతాభాగం మాత్రం కత్తిరించబడివుంది. రాధారాణికి ఓ చిలిపి ఆలోచన వుట్టింది.

“మాస్తారూ! ఆ ఫోటో ఎవరిదండీ, బాగుండే” అంది రాధారాణి.

“అది నాదేనండీ. మరి నన్ను అంతా పెద్దవాణ్ణి అనుకుంటారేగాని, ఆ ఫోటో గ్రాఫు మాడండీ. నే నెంత చిన్నవాణ్ణి. రెండేళ్ళక్రితం నేనవ్వం ఆలాగే వుండేవాణ్ణి” అంటూ ఫోటోను పైకెండువారో గుడిచి ఆమెచేతికిచ్చాడు.

ఆమె నిదానంగా చూచి “మరి, మీ కుర్చీమీదవుండే యీ చెయ్యి ఎవరిదండీ?” అంది.

“అదా... అది మా తమ్ముడిది లేచని పోయాడీ మధ్యనే. ఉత్తదొంగవధ...” అన్నాడు కంగారుగా. అసలతనికి తమ్ముడే లేడు. అది తన లేచిపోయిన భార్యతాలాకు చెయ్యి అని చెబితే ఏమైనా వుండే!!

“మీ తమ్ముడు గాజులు తోడిగే వారటండీ!”

అందరి నవ్వులతో మారుమోగి నట్లయింది యిల్లంతా. పరంధామయ్య చేతులు నెత్తి

మీద పెట్టుకున్నాడు. త్వరగాలేచి “ఇక వెళ్ళామా, ప్రాధు బోయింది.” అన్నాడు పరంధామయ్య. అంతా లేచారు. తెలుగు మాస్తారికి ‘థాంక్స్’ చెప్పి వెళ్ళారు.

నాలుగురోజుల తర్వాత హెడ్ మాస్టరే స్వయంగా ఎత్తాడు పెళ్ళిసంగతి. ఆమె “సనేమిరా. వల్ల కాదు” అంది “మాడ మూయ్. నీవు చిన్నపిల్లవుకాదు. మనమంతా కడుపు చేతపట్టుకు వచ్చిన వాళ్ళం. అందులోను నీవు స్త్రీవి. మనదేశంలో స్త్రీ ఎప్పుడూ ఒకరిమీద ఆధారపడి వుండాలిందే. ఈ సమయంలో నీకు అండగా మగాడు లేకపోవడం విచారకరం. నన్ను తప్పగా అర్థం చేసుకోకు. నీకు తండ్రీలాంటి వాడిని. తెలుగు మాస్తరు యీ వూళ్ళో అందరికీ తల్లి నాలుకలాంటివాడు. ఆ స్త్రీవుంది. మాటల సెగించుకోగల సామంతవుంది. అలాంటివాడిని కోడనడం శ్రేయస్కరంగాదు...”

“క్షమించండి. ఈ ఆస్తిపాసుల విషయం నాకు చెప్పక్కర్లేదు. కాలం కలిసి రాకయిలా అయ్యామగాని, లేకుంటే యీ తెలుగు మాస్తా రాంటివాళ్ళను వంద మందిని పోషించగలిగి వుండేదాన్ని—”

“ఆ విషయాలన్నీ నాకు తెలుసు నమ్మాయ్. జరిగిపోయినదానికి వగచి ఏంలాభం చెప్ప. నీ వొకప్పుడెంతో అందగత్తెవని నాకు తెలుసు. కానీ నీవు యిప్పుడిల్లా అయ్యావంటే ఎవరిది తప్పక... ఖర్చు... అందుకు తగ్గట్టే మనము నడచుకోవాలి... కానీ, ఒక్కమాటమ్మాయ్ నీయిప్పటి అంద చందాల మీద నీకు పెద్ద అభిప్రాయాన్నాయేమో... అవేం ఏం పెట్టుకోకు... నిజం చెప్పాలన్నా నే యింతకంటే గొప్పవరుడు నీకు దొరకడు...”

“షట్టవ్” గట్టిగా అరచింది రాధారాణి వచ్చే ఏడుపు నాపుకో నేందుకు ప్రయత్నించింది. కానీ ఆపుకోలేక ఏడ్చింది. ముఖం జేపురించింది. ఆ కోపంలో ముఖం మరి అసహ్యమై పోయింది. ప్రక్కకు తిరిగి నిల్చుంది. ఎదుట అద్దాలబీరువాలో తన ముఖం కనిపించింది. భరించలేకపోయింది. “ఏమిటి! తన ముఖం యింత వికృతంగా వుండే?” కళ్ళుగట్టిగా మూసుకుంది.

రాధారాణికి వచ్చిన కోపానికి, ఆమె షట్టవ్ అన్నందుకు హెడ్ మాస్టరు భయపడలేదు. కానీ జాలిలో నిండి పోయింది ఆయన హృదయం. ఆయన అంత కఠినంగా మాట్లాడడంతే ఆమెమీద ద్వేషభావం తోనూకాదు, లేక ఆమె మనసు నొప్పించాలనీకాదు. కానీ, ఒక పెండ్లి జరిపించాలనే ఆశురతతోనే ఆలా అన్నాడు. “తన కూతుర్ని ఎవరైనా యిలా అడిగింటే...”

రాధారాణి

అన్నిటిని ఆత్మ విమర్శన చేసుకునే అలా ప్రవర్తించాడు పరంధామయ్య.

“నిజం చెప్పాల్సినదే... యంతకంటే మంచివరకు నీకు దొరకడు” అన్న మాటలు యింకా మెలో ప్రతిస్పందిస్తున్నాయి. అద్దంలో ముఖం చూచుకున్న రాధారాణికి తనిమీద తనకే నమ్మక పోయింది. “నేనింత వికృతంగా వున్నానా? నేనంటే పిల్లలంతా భయపడుతున్నారా? నాకు యంతకంటే మంచిదే దొరకడా?”... కన్నీరు కారుస్తూనే రాధారాణికి దగ్గరగా వచ్చిన పరంధామయ్య పాదాలు కనుపించాయి.

“పాపం... పెద్దవాణ్ణి పట్టక అన్నాను. ఏమనుకున్నాడో...” తటాలున ఆయన పాదాలు పట్టుకుని “క్షమించండి. ఆవేశంలో ఏదో అన్నాను” అంది.

“పరవా లేదమ్మయ్ నాకూ బిడ్డలున్నారు. నా బిడ్డల్లో నీవూ ఒకదానివి. నీవేమన్నా నాకేం బాధలేదమ్మ” అన్నాడు ప్రేమగా.

“అయితే నీవు అంగీకరించావా అమ్మయ్?” అడిగాడు పరంధామయ్య కొంచెం అగి.

రాధారాణి మానంగా, రిశ్పలంగా వుండిపోయింది.

మానంగా అంగీకార సూచకంగా భావించాడు పరంధామయ్య.

* * *
“రాధారాణి తెలుగు మాస్టర్ని పెళ్ళాడేందుకంగీకరించింది” అనే వార్త ఊణంలో అందరికీ తెలిసిపోయింది.

తెలుగు మాస్టరు రెక్కలుగట్టుకు వచ్చి వాలాడు పరంధామయ్య వద్ద.

“ముహూర్తం చూడండి మాస్టరూ?” అన్నాడు చుట్ట నెలిగించి పరంధామయ్య.

“చూచే వుంచానండి. సరిగ్గా నాలుగో

నాడు శుక్రవారంనాటికి బహు భేషగా వుంది. దేవాలయంలో గానిచ్చేద్దాం” అన్నాడు ఆత్రింతో.

“ఈకొద్ది వ్యవధిలో నీవు అన్నీ సమ కూర్చుకోగలవా?”

“ఓ...” అన్నాడు ధీమాగా. ఎలాగైనా పెండ్లి అతడిక్కావలసింది.

గోపాలకృష్ణ యీ విషయం మొదట నమ్మలేకపోయాడు. కాని ముహూర్తం విషయం గూడా తెలిసిన తర్వాత ఏమిటో అయోమయంలో పడిపోయాడు. మళ్ళీ పాత కథలన్నీ స్మృతిలోకి వచ్చాయి. ఎక్కడి

రాధారాణి—ఎక్కడి తెలుగు మాస్టరు— అందాల రాధారాణి—ఆమె ప్రేమకోసం పడిగాపులు కాచిన కాలేజీ విద్యార్థిని— రంజో పెళ్ళి తెలుగు మాస్టరు—యివన్నీ ఆలోచిస్తూ అతని బుర్ర తిరిగిపోయింది. ఇంకా యీ వూళ్ళో వుండి ఆ పెళ్ళి చూడ కూడవనుకుని న్యూలకు కలవు పెట్టి వెళ్ళాడు. వెళ్ళేముందు రాధారాణికి ఓ ఉత్తరం వ్రాశాడు.

“మీరు యంతటి హెచ్చానికీ పాల్పడతారనుకోలేదు. పురుషుడి అండ లేకపోయినంత మాత్రాన మీరు యిప్పుడు పక్షి కన్నా లేమీ లేవు. కాని మీరు మీ జీవితాన్ని చేతేకులా నాశనం చేసుకున్నారని తెలుసుకోండి. మీ వివాహాన్ని చూడలేకనే వెళ్ళున్నాను. మళ్ళీ వచ్చేది గూడలేదు. పోస్టులోనే రాజీనామాను పంపుతున్నాను. తెలుపు... శిఖ్రుమే సంతాన ప్రాప్తిరస్తు...”

అని వ్రాసి ఓ కుర్రాడిచేత పంపాడు రాధారాణికి.

ఆ ఉత్తరం చదువుకున్న రాధారాణికి కనుపులో వెయ్యిపెట్టి దేవినటయింది. తన అస్తి పంజరం తనముందు నాట్యంచేస్తూంది. దాని ప్రక్కనే పూర్వపు రాధారాణి తెల్లటి గుడ్డులో మెరిసిపోతూ ప్రత్యక్షమైంది. పూర్వపు రాధారాణి వెక్కిరిస్తూ కిలకిలా నవ్వుతూంది. రాధారాణికి ముచ్చెమటలు పోసాయి. కప్పుకుని కేకేసి పడిపోయింది. మర్నాటికి వళ్ళు తెలిసి కళ్ళు తెరిచేప్పటికి పరంధామయ్య, ఆయన భార్య వచ్చి కూర్చుని వున్నారు. ఆయోమయంగా వాళ్ళు వేపు చూస్తూ కూర్చుంది రాధారాణి. భార్యతో ఆమెను కనిపెట్టి వుండమని చెప్పి బయటికి వెళ్ళాడు పరంధామయ్య.

* * *
వేణుగోపాలస్వామి ఆలయంలో పెళ్ళి పందిట్లో మంగళవాద్యాలు మ్రోగుతున్నాయి. వధువు రాధారాణి, వరుడు నరసింహశాస్త్రి పీటలపై కూర్చున్నారు. రాధారాణి, నువ్వెప్పుడెప్పు పెండ్లిమీమారుడినైతే, పురోహితుడినైతే చూస్తూంది. సకాలంగా తెలుగుమాస్టరు వశీకేచేతుల్తో రాధారాణి మకూచికపు మెడలో మంగల్య వారణ చేశాడు... న్యూల పూవును ఓకవరు తెచ్చి పరంధామయ్య చేతిలోశెట్టి వెళ్ళాడు పరంధామయ్య దాన్నోని ఉత్తరాన్ని చదివి పెండ్లికొడుకు చెవిలో వూదాడు “గోపాలకృష్ణ రాజీనామా చేసాడు” అని. ఆఘాటలు రాధారాణి గూడా విన్నది.

రాధారాణి గుండె దడదడలాడింది. శరీరం కంపించింది. తక్షణం మైకం కమ్మి క్రిందబడిపోయింది. అయిదు నిమిషాల్లో కళ్ళు తెరచింది. గుడ్డు పెద్దవిచేసి చుట్టూ అందరివంకా చూచింది.

చేతినుంచే వేళ్ళన్నీటిని తక్కువెట్టింది.

“మాస్టరూ ద్రాపతికి భర్త లేందద?” అని ప్రశ్నించింది పెండ్లికొడుకుని.

బిక్కి మొగం పెట్టాడు తెలుగు మాస్టరు పెండ్లికి వచ్చిన వాళ్ళ కిడంతా ఆశ్చర్యంగా వుంది.

“చెప్పవయ్యా పండితుడూ... హు... ద్రాపతికందరు భర్తలే తెలియనివాడికి పెళ్ళాం గావాలి!... పెళ్ళాం!! చూడండయ్యా మీరు చెప్పండి న్యాయం. ద్రాపతికి భర్తలేందరో తెలియనివాడా నాభర్త” అంది ఏడుస్తూ అక్కడ కూర్చున్న పెద్దలతో.

“చెప్పండి పరవాలేదు” అన్నాడు పరంధామయ్య చెల్లికొడుకుతో.

“అయిదుగురు” అన్నాడు నెమ్మదిగా తెలుగు మాస్టరు.

“అయిదుగురూ... కరెక్టు... నీకు సెంట్ పర్సెంట్... సతీ... యీ తాళి కట్టించెవరు? అంది తన మళ్ళో అప్పుడే కట్టబడిన మంగల్యాన్ని చూపుతూ.

■ నేను ■

“సువ్వా... హ... హ... హ... నువ్వా” అంటే పరంధామయ్య డాక్టర్ని వెంట బెట్టుకువచ్చాడు. డాక్టరుపరీక్షించి “ఈమెను త్వరగా బోఖపట్నం తీసుకెళ్ళి పిచ్చాసుపత్రిలో చేర్చండి. పిచ్చి యింకా ముదరలేదు. త్వరగానే కుదరవచ్చు” అన్నాడు. తెలుగు మాస్టరు లబోదిబోమని ఏడ్చాడు.

సావరిన్
మిఠాయిలు, టాఫీలు

దేశమంతటా ఆదరించబడినవి

మూదామణి

ఈ నిలవని ఆక్రొశించింది.
భక్తరాజుకు కూడా అశ్వ
త్తానును కఠినంగాదండించవ
లెననే సకల్యం కలిగిందని
భీమనేను దండకుపూర్వమే
గ్రహించుకొన్నాడు. అందు
చేత ద్రాపది ఆ నిధం గా

ప్రియతామితో హాయిగా గుండెలమీద
చేతులు వేసుకుని అహాయికంగా నిద్ర
పోతున్న తన కుమారుల నందరినీ అశ్వత్థాను
భూరం గా సంహరించివేశాడన్న వార్త
భవి నిపడగానే ద్రాపది వలవలా
వాపోయింది. విపాపమువరగని పసివా
ళ్ళలాంటి అపమృత్యువువారలపడిన దుర్మార్త
తలుచుకుని ఆమె మాటిమాటికీ గుమిరికుమిరి
వీడ్చింది.

భీమనేను డానేక సాంత్వనవదనాలతో

ఆమె నోదార్చాడు. అయినా ఆ నిరహార
కృపనయతోకం అలాగే కట్టలు తెంచుకుని
ప్రవహించింది. భీమనేనుదండటివానికికూడా
తన కుమారుల భూర దుర్మరణం నివారించే
అవకాశమైనా కలగలేదే అని ఆమె తన
దురదృష్టాని కెంతో విచారించింది. బాప్తు
పూరిత రూతు దృష్టితో భీమనేనునిజైతు.
చూచింది.

ఆ మహాపాపాత్ముడు అశ్వత్థానును సం
హరించి అతని శిరోభూషణమైన చూడా
మణితనకు కానుకగా తీసుకొనిరావలసిం
దని, అది కళ్ళారా చూచేవరకు తన ప్రాణా

ఆక్రొశించిన ఉత్తర తీగంలోనే అశ్వత్థాను
మీదికి బయలుదేరాడు. అన్నగారి సంకల్పం
గ్రహించిన నకులును వెంటనే ఒక రథం ఆయ
త్తంచేసి తీసుకువచ్చి అతని ఎడట నిలబెట్టాడు.
స్వయంగా రథసారథ్యం నిర్వహించాడు.
అయితే వారిద్దరికీ కూడా అశ్వత్థాను ఎక్కడ
ఉన్నాడో తెలియదు. కురుక్షేత్ర ప్రాంతాల
లో సంచరించేవారని కొందరిని “అశ్వత్థాను
జాడ ఎరుగుదురా?” అని ప్రశ్నించాడు.

వారిలో కొంద రతడు కృప కృత వర్మలతో
కలిసి భాగీరథీ తీరంవరకు ప్రయాణంచేశాడనీ,
ఏమిటా కృపకృతవర్మ బిద్ధరు డి టి పో యి
వేరొక్కచోటికి వెళ్ళిపోయాడనీ, అశ్వత్థాను

“అపాండవ మగుగాక!” అని ఆ అస్త్రం భీమసేనునిమీదికి ప్రయోగించాడు.

ప్రాచీన గాథాలహరి

పక్కడు కృష్ణ ద్వైపాయనముని ఆశ్రమ సమీపానికి వెళ్ళిపోయాడని అతడా ప్రాంతంలోనే నివసిస్తున్నాడని అన్నాయి. భీమసేను దామాటవింటూనే అటువైపు రథం నడిపించవలసిందని నకులుని కాజాపించాడు. భీము - దావిగంగా కల్లుమూసుకొని ఆశ్వత్థామ మీదికి బయలుదేరాడన్న వార్త వాసుదేవుని చెవిని పడింది. ఆతడెంతో ఆశ్రంగా ధర్మరాజుతో ఆ విషయం ప్రస్తావించాడు:

“భీమసేనుడొక్కడు ఆశ్వత్థామ తో యుద్ధం చేయటం దానికి బయలుదేరినట్లున్నాడు. దీనివల్ల ఏదైనా పెద్దప్రమాదమే సంభవించవచ్చును. కనుక వెంటనే మనం అందరం బయలుదేరివెళ్ళి అతనికి గోడుపడడం అత్యాచర్యం!” తరవాత శ్రీకృష్ణుడొకక్షణం సేపాగి ఆప్రమాద విషయం అతనికి విన్నవించగా వివరించాడు:

“ధర్మరాజా! ఆశ్వత్థామ తనవద్ద బ్రహ్మశిరోవామకాస్త్రం ఉన్నదనే అనాం

పడుతున్నాడు. అది ప్రపంచం అంతా దహింపజాలిన దివాస్త్రం. ఆచార్యుడు శిష్యుని, తల్లియ్యంకొద్దీ అర్జునునికి కూడా, ఆ అస్త్రం ప్రసాదించాడు. అయితే ఆశ్వత్థామ అర్జునునిమీది మాత్రమే ఉపయోగించాడు. ఆ అస్త్రం ఎప్పుడైనా ప్రయోగింప వచ్చుననే భయంతో, మానవులమీద అస్త్రం ప్రయోగింప కూడదని కట్టడి చేశాడు. కాని ఆశ్వత్థామ తండ్రి ఆ విధంగా కట్టడిచేయడానికి గల కారణం నేటివిధంగా గ్రహించుకొన్నాడు. అదీగాక తన చిరంజీవిననే అనాంకారంకూడా దానికి తోడ్పెట్టాడు. ఆశ్వత్థామ బ్రహ్మశిరోవామకాస్త్రంవల్ల భీమసేనుని కేలిగివున్న ఆపత్తు రాకుండా మనం

పరిహరించుకోవాలి.”

వి. గణపతిశాస్త్రి

అతని నిష్ఠుడు సంరక్షించుకోవాలి.”

అని చెప్పి శ్రీకృష్ణుడు సాత్త్విక సహజేవుని లిద్దరినీ పాండవ శిబిర సంరక్షణకోసం ఆక్కడనే నిలిపి రథం అధిరోపించి ధర్మరాజుతోను, అర్జునునితోను కలిసి భీమసేనుడు వెళ్ళినదారి నే రథం నడిపించాడు. క్షణంలో ఆ రథం భాగీరథి తీరానికి వెళ్ళిపోయింది.

మరి కొంతసేపటికి వారందరికీ వాయు నేగంతో మున్ముందుకు సాగిపోతున్న భీమసేనుని రథం కనిపించింది.

శ్రీకృష్ణుడు తన రథం మరింతజేగంగా మున్ముందుకు నడిపించుకు పోయాడు. కాని అంతలోనే భీముడు రథం దిగి ఆ ప్రాంతంలో మునివేషం ధరించి ముక్కు మూసుకుని కూర్చున్న ఆశ్వత్థామ దగ్గరకు వెళ్ళి

కావంకొద్దీ కన్నుమన్ను కావకుండా మిడిసి

పరిహరించుకోవాలి.”

పోయాడు.

అలాగా ధర్మరాజు, వాసుదేవుడు, అర్జునుడు అతన్ని ఎలుగైతే గట్టిగా పిలిచారు. తొందరపడవదని హెచ్చరికలు చేస్తూనే ఉన్నారు. కాని భీమసేనుడు వారి హెచ్చరికలు పెడచెవిని పెట్టాడు.

౨

తన కెదురుగా ఆ శ్రమం లో మునిపే మంతో ఉన్న అశ్వత్థామను చూడగానే భీమునిహృదయం క్రోధావేశంతో ఘూర్ణిల్లింది:

“బ్రాహ్మణాగమా! ఎంతటి పాపకార్యని కొడిగట్టి చిట్టచివరి కలాంటి కపట నాటకం ఆభినయిస్తున్నావు! చూస్తూండగానే నీ వొక మహా ఋషి శ్వరుడు వైపోయావే! ఇలాంటిమాయా నాటకం అభివయిస్తే చావు తప్పిపోతుంది భవిష్యత్తు వేమా. చాలు! చాలులే! ఈ నాటకం ఈ పాటికి కట్టిపెట్టు! యుద్ధానికి సిద్ధంగా నిలబడు!”

అశ్వత్థామ అలాగే నిశ్చల దృష్టితో భీముని ఉద్ధత ధోరణి అంతా జాగ్రత్తగా గమనించాడు. అనతిదూరంలో అతని కెదురుగా ధర్మరాజు వాసుదేవార్జునులు ముగ్గురు ప్రత్యక్షమైనారు. వారందరూ భంధిగి తొందర తొందరగా అశ్వత్థామవై పే నడిచి వస్తున్నారు.

అశ్వత్థామకు వారంతా దివ్యాస్త్రప్రహరణ తీలెన్న విషయం తెలీయన స్ఫురణకు వచ్చింది. అర్జునునివలెనూ బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం ఉన్న సంగతి అతన్ని మరింత వేధించింది. ఇక ఆ మహాపత్నిమయంలో తన బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం తిప్ప మరి వేరేది క్షేమి లేదని అతడొక్క ప్రతిభా గ్రహించి వేశాడు. వెంటనే పక్కనే ఉన్న గడ్డిపోచ తుంచి దానిపై బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం అభిమంత్రించాడు. క్రోధావేశంతో

అతనిముఖం మెలికలుతిరిగి చింతనవ్వలు చెరిగింది:

“అపాండవ మనుగాక!”

అని ఆ అస్త్రం భీమసేనునిమీదికి ప్రయోగించాడు.

■ గడ్డిపోచలోనించి భయంకరాగ్ని జ్వాలలు పై పైకి లేచాయి. ఆ అగ్నిజ్వాలలొక్కక్షణంలో ఆకాశం అంతా దహించి వేసేట ట్టువ్వెత్తుగా విజృంభించాయి. ఇంకొక్కక్షణంలో భీమసేనుడా జ్వాలలొ శలభమై భస్మీకరమై పోవలిసిందే!

కాని క్షణంలో వాసుదేవుడర్జునుణ్ణి హెచ్చరించాడు:

“అర్జునా! అర్జునా! ఇది బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం! దీనిమీద ఏ అస్త్రం ప్రయోగించినా అది ఎందుకు కొరగాదు! కనక నీవుకూడా నీ దగ్గరఉన్న బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం దీనిమీద ప్రయోగించు! అది ఒక్కటే దీనిని అడ్డగించగల మహాస్త్రం! నీ సోదరులను, నిన్ను సంరక్షించు కోవాలంటే ఇక ఇంకెక్కడా గత్యంతరం లేదు! త్వరపడు! త్వరపడు!”

క్షణంలో వారుముగ్గురు రథంమీదినించి కిందికి దిగారు. అర్జునుడు వింటు బాణం సంధించాడు. మనస్సులో ద్రోణాచార్యునికి నమస్కారంచేసి బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం అభిమంత్రించాడు. తన అస్త్రం వల్ల అశ్వత్థామ కేవిగమైన అపకారము కలగ కూడదని సంకల్పించాడు. తనకు, తన సోదరులకు శుభ వరంపరలు కలగవలెనని ప్రార్థించి అశ్వత్థామ అస్త్రానికి ప్రతిగా తన అస్త్రం విడిచిపెట్టాడు.

తన అస్త్రంవల్ల అశ్వత్థామ అస్త్రం ఉపశమింపవలెననీ, అనంతరం తన అస్త్రంకూడా ఉపశమింప వలెననీ అతని అభిలాష.

కాని ఆ అస్త్రంవల్ల అశ్వత్థామ అస్త్రం ఉపశమించలేదు. ఆ రెండు అస్త్రాలు ఆకాశంలో కల్పాంతజ్వాలలవలె భీభత్సంగా ప్రజ్వలించాయి. ఆకాశం అంతటా అత్యంత భయంకరంగా పిడుగులు పడుతున్న సవ్యడి వినబడింది. కిరణంపరగా వోకయక్కలు నేలమీది విరుచుకుపడ్డాయి. దూరదూరంగా హాసినాపురంలో ఉన్న జనం అందరూ ఆనాటితో మరి మహాప్రళయమే ప్రారంభమైనదని భయపడ్డారు.

అంతలో నారదుడు వ్యాసమహర్షి కట్టెదట సాక్షాత్కరించాడు. వారిద్దరు తొందర తొందరగా నడిచివచ్చి అశ్వత్థామార్జునుల మధ్య నిలబడ్డారు:

“అస్త్ర రహస్యతే తిలైన మహావిరులెంద

రెందరో ఈ ప్రపంచంలో ఉద్భవించారు. వారెన్నడైనా ఈ బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం ఇలాగ మానవులమీద ప్రయోగించారా? ఇది న్యాయమేనా?”

అని ఎలుగైతే హెచ్చరించారు.

3

అర్జునుడు వారిద్దరికీ సవినయంగా నమస్కరించాడు:

“ఈ అస్త్రాలు రెండు ఉపశమింపవలెననే సంకల్పంతోనే నేనీ అస్త్రం ప్రయోగించాను. అంతేగాని నాకు మరి ఒక దుష్ట సంకల్పమేమీ లేదు.”

అని వెంటనే తన అస్త్రం ఉపసంహరించివేశాడు.

ఆవిధంగా ■ అస్త్రం ఉపసంహరించి వెయ్యడం సామాన్యలకసాధ్యం! మహాధర్మాత్ముడైన అర్జునునికే అది సాధ్యపడింది. అన్యులైనా తొందరపడి బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం ఉపసంహరిస్తే అది ననువెంటనే వారి నే అణిచివేస్తుంది. అర్జునుని శక్తిసామర్థ్యాలవలె కించిన మహామునుషునిద్వారా అతని న నేకవిధాల అభినందించారు.

అశ్వత్థామ తాను ప్రయోగించిన బ్రహ్మశిరోనామ కౌస్త్రం ఉపసంహరింపవలెనని ప్రయత్నించాడు. ఎంతగా ప్రయత్నించినా అతని కది సాధ్యపడలేదు. దానితో అతని ముఖం వెలవెలబోయింది. వెనువెంటనే వ్యాసమహర్షివైపుమాచి సవినయంగా నిన్నవించుకొన్నాడు:

“మహర్షీ! భీమసేనుడన్యాయంగా నా శండ్రిమృతికి కారణభూతుడైనాడు. అంతటిదో ఊరుకోక నన్ను కూడా సంహరించి వెయ్యవలెననే దురుద్దేశ్యంతో నామీదికి విరుచుకుపడ్డాడు. కేవలం ప్రాణభయంవల్లనే నేనీ అస్త్రం ప్రయోగించాను. ఇది వెనకముందు లాలోచించకుండా మునీంద్రా! నేను సంకల్పించినట్టిది పాండురాజుకుమారులందరినీ సంహరించి తీరవలసిందే! దీనికి తిరుగు లేదు. నాకిక దీనివల్ల వచ్చే మహాపాతకానికి ఒడిగట్టక తప్పడంలేదు! నేనేమిచెయ్యను?”

ఆ ప్రత్యుత్తరం విని వ్యాసమహర్షి కొంచెంసేపాలోచించి అశ్వత్థామ కొకచక్కని నిదురదేశం చేశాడు:

“అశ్వత్థామా! ద్రోణాచార్యుడు శిష్యునిగాది వాత్సల్యంకొద్దీ అర్జునుని కీ అస్త్రం ప్రసాదించాడు.

“కనక నీ నివెంతటి ద్రోహానికొడి గట్టిగా అతడు నీకెటువంటి అపకారము సంకల్పించి ఉండడంలేదు. నీ అస్త్రానికి మారుగా తన అస్త్రం ప్రయోగించాడు. అంతేగాని తానై మొట్టమొదటగా ఆ అస్త్రం ప్రయోగాని కుప్రకమించలేదు.

“మేము వలదన్న వెంటనే అది ఉపసంహ

రించివేశాడు. ఇటువంటి ధర్మాభ్యుదయ సమా-
రింపవలెనని సంకల్పించడం నీకు న్యాయం
కాదు.

“ఇంకొకవిషయం! ఈ మహాప్రళయను
మృత్యుమీద ప్రయోగించేవారికి తప్పక అనుభం-
కలుగుతుంది. అదిన్నీగాక, నీ ఆస్త్రం చిట్ట-
చివరికి తని ఆస్త్రం చేత ఎలాగైనా ఉప-
సంహరింపబడి తీరుతుంది. కాని ఆవిధంగా
నీ ఆస్త్రం ఇంకొకరి ఆస్త్రం చేత ఉపసంహ-
రింపబడడం మంచిదిగాను. అలాగ ఉప-
సంహరింపబడినట్లయితే ఈ దేశంలో పండ్లం
జేల్ పాటనావృష్టిదోషం కలుగుతుంది.

“ఇది నీకు, ఈ దేశానికి క్షేమంకోరి నేను
చాలాదూరం ఆలోచించి చెబుతున్నాను.
జాగ్రత్తగా విను నాయనా! ఈ ఆస్త్రం
ఉపసంహరించినట్లయితే ఇక వెనక ముందు
లాలోకుంచకు! నామాట విను!

“అదిగాక నీకొకసామరస్యమార్గంకూడా
ఉపదేశిస్తున్నాను. అదికూడా శ్రద్ధగా విని
నాసంధిమార్గం కంగీకరించు.

“నాయనా! నీవు తపస్సుచేసుకోవా-
లసి సంకల్పించావు! అటువంటివాడికి నీ
కీరోషద్యేషాలెందుకయ్యాయి! నీకు, అర్జునునికి
అంగీకారయోగ్యమైన మార్గం ఒకటి ఆలో-
చించి చెబుతున్నాను. అన్నీ నీ వన్నీ నేనే
సాగిపోవాలనడం న్యాయం కాదు గదా!
సామరస్యమార్గం అర్జునునికి నీకు ఉభయ
తారకంగా ఉండడం న్యాయం!

“నీ మాదామణి అర్జునునికిచ్చివెయ్యి.
దానితో అర్జునుడేకాక పాండవులందరు నీ
ప్రాణం అపహరించినంతగా సంతోషిస్తారు.
ఆపైన నీవు నుఖంగా తపస్సు చేసుకోవచ్చును.
కనుక వెంటనే నీ ఆస్త్రం ఉపసంహరించి
నేనే నీమాదామణి వీరికర్పించు. ఇది

చక్కని సామరస్యమార్గం! ఇట్లాగ నే యి-
నాయనా! నామాట విను!”

అమాటలన్నీ అశ్వత్థామ ఆతి శ్రద్ధగా
విన్నాడు. కొంతవరకు వ్యాస మహర్షి
చెప్పిన సందేహం అతనికి సమంజసం
గానే స్ఫురించింది. కాని అతని అంత
రాంతరాలలో పాండవులపై బయలుదేరిన
అక్కస్థింకా అలాగే రాజాకుంభి:

“మహర్షీ! పాండవేయులకు రత్నాల
కేమైనాకొందవా! వాగు నామాదామణి కాశ
పవడం ఎందుకు? ఇది ధరించినవారికి సర్వభ-
యము, తస్కరభయము, దేశ-
రాక్షసభయము, తుదాధి-
తృప్త మొదలైనవేవి ఉండవు! నా మట్టుకు
నాకు వీరికి మాదామణి సమర్పించడం సుత-
రాము ఇష్టంలేదు. కాని నీమాట తీసివేయలేక
నీకీరత్నం సమర్పిస్తున్నాను. ఇక నా ఆస్త్ర

మీ ఉద్యోగమేమి?

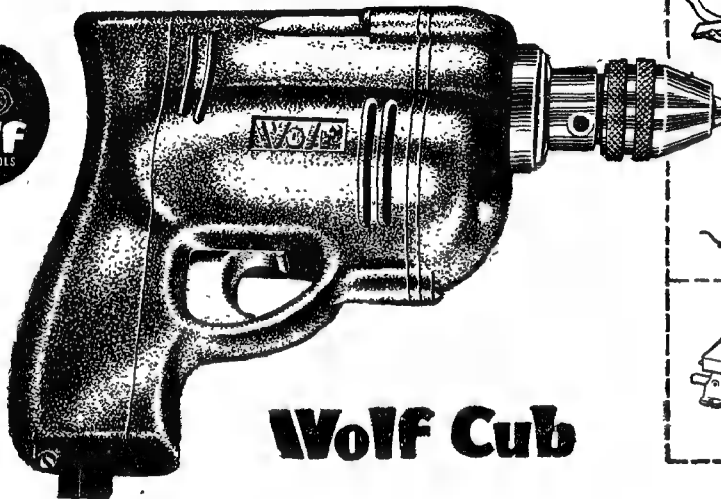
వ్యాపారియా, ప్రానుసామానులు తయారు చేయు

వారా... ఎలక్ట్రిషియన్., మెకానిక్., హోబీయిస్టా?

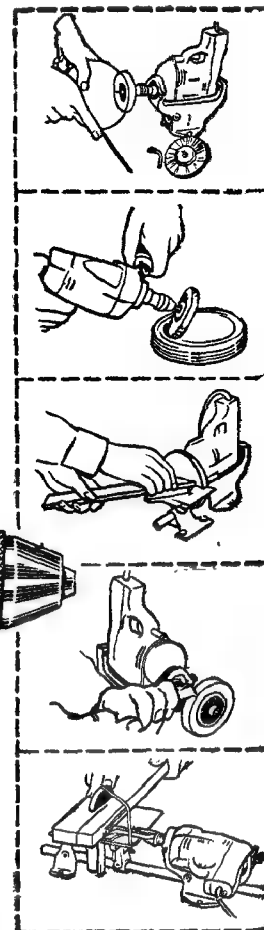
లయితే మీ కత్యవసరమైనది ‘డిబ్బుకబ్బు’—దృఢమైన, కత్తివంతమైన, ఇంతకు ముందు ఎన్నడు
లభించని మీ కత్తికి తగిన అదీడుతో దొరకుతుంది. ఎలక్ట్రిక్ డ్రిల్లు.

‘డిబ్బుకబ్బు’ డ్రిల్లతో ప్రారంభించి మీ కర్మాగారమును ఇతర విద్యుద్వికృత వనిచేయు పనిముట్ల
తో నింపుదు.

‘డిబ్బుకబ్బు’ డ్రిల్లింగ్, సారింగ్, సాయింగ్, మతీయు చేతి పనిముట్లతో చేయుట వలన కదాగి
అసంఖ్య ఇటుకులను లేక చేయుచున్నది. అది బహు వ్యావకమైనది, తేలికైనది మతీయు
దీనియోగించుటకు మంతమైనది. మీరు తక్కువ క్రమతో ఎక్కువ ఫలము పొంద గలరు.

Wolf Cub

రాలీస్ ఇండియా లిమిటెడ్.

320, లింగిచెట్టి స్ట్రీట్, మదరాసు. టెలిఫోన్. కంకల్. డిల్.

చూడామణి

లక్ష్మణం మాట! ఇది పాండవేయ పత్నీగర్భాలన్నీ దహించివేసి వెంటనే ఉపశమిస్తుంది. అంతవరకు దీని కి కి తిరుగులేదు. అంతే!"

అతని ప్రత్యుత్తరం వింటూనే వ్యాస మహర్షి తటాన ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చాడు. "సరే! అలాగే చేద్దువుగాని! అంతేగాని ఇక వేరే ఆశ పెట్టుకోకు! నాయనా!" అని ఎంతో ఆహ్వానంగా అతన్ని బలిమూలం నోన్నాడు.

కాని ఆ మూలలో ఏదో మెలత ఉన్నట్టశ్వత్థామకు స్ఫురించింది:

"మునిందా! నీవు పాండవ పత్నీగర్భాల ధ్వంసంతోనే నన్నూరట పాండవలనిందని ఆజ్ఞాపిస్తున్నావుగాని నా సంకల్పం అంతటిలో ఆగిపోయేదాకాదు. ఇది పాండవ కుమారుల పత్నీగర్భాలను కూడా దహించి తిరుతుంది. నీ సంకల్పం నేను గ్రహించలేదనుకొన్నావేమో! గ్రహించి వేశాను! నా సంకల్పాని కి కి తిరుగులేదు!"

అని బింకంగా మూతి ముడుచుకుని కూర్చున్నాడు.

౪

శ్రీకృష్ణుడు శ్వత్థామకు, వ్యాస మహర్షికి మధ్య నడిచిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలన్నీ అతి శ్రద్ధగా ఆలకించాడు. అశ్వత్థామ క్రూర ప్రవృత్తి అంతా అతనికి ఆవగాహన అయిపోయింది. ఒక్క చిరునవ్వు నవ్వాడు:

"అశ్వత్థామా! నీ ఆస్రాంగ్మితో పాండు యవరాజు పాత్రుల నందరినీ సంహరించి వేశావు. అంతటితో ఊరకోక వారి పత్నుల

గర్భాలన్నీటిలో చిమ్మపెట్టవలెనని నిశ్చయించావు! నేనాగర్భాలలో ఉన్న ఒకే ఒక్క శిశువును సంరక్షింపవలెనని నిశ్చయించాను. అతడు మహాధర్మాత్ముడై పృథివి అంతా పరిపాలింపవలెనని అభిలషిస్తున్నాను! నీవు కూడా నా సంకల్పాని కి కి తిరుగులేదు వలసింది!"

అని అశ్వత్థామను సగౌరవంగా ప్రార్థించాడు. ఆ ప్రార్థనవిని అశ్వత్థామ ఒక విచిత్ర నవ్వు నవ్వాడు:

"వాసుదేవా! నీ వేదో పక్షిపాతంకొద్దీ ప్రసంగిస్తే నేను దాని కంకికరిస్తానని అనుకొన్నావా? నీవు అభిమన్యుని పత్నీయైన ఉత్తరగర్భం సంరక్షింపవలెనని సంకల్పించావు! నేనాగర్భంకూడా భస్మంచేసి వేస్తున్నాను! దినికి కి తిరుగులేదు!"

అని ఆ అస్త్రమంత్రం తిరిగి ఇంకొక మారు పునశ్చరణ చేశాడు.

అంతలోనే కృష్ణుడొక్క నవ్వు నవ్వాడు:

"వరదాదా! నీ అస్త్రం కాల్చివేసి నంతమాత్రాన ఆ శిశువులూగే మరణిస్తాడని అనుకొన్నావా? నీ అస్త్ర దర్శనమే మరణించినవెంటనే నేనాశీనును బ్రతికిస్తాను! ఆపసివానితో పాండవవంశం శాశ్వతంపరగా వర్ణిగలదు. అదిన్నీ గాక అతడు చిరకాలం పూర్వాయుర్దాయంతో జీవింపగలడు. త్రికాలవేది అయిన బ్రాహ్మణుడొకడు ఉత్తరాగర్భంలోనించి మృత్యువు వుద్భవింపగలడని ఆదేశించాడు. అందుచేత అతనికి పరీక్షిత నేనామధేయం ఏర్పడగలడని కూడా అన్నాను. ఇంతా చేస్తే దినిలో నీవు చేసిన శ్రమి ఉంది?"

అని చెప్పి నిశ్చలదృష్టితో అశ్వత్థామవైపు చూచాడు. ఆ పరమపాపాత్ముని ముఖం చూడగానే వాసుదేవుడంతటివానికి క్రోధ బాష్పల సఖశిఖపర్యంతము హించి వేసింది:

"నీవు శిశుహంతవు! ఇందువల్ల నీ కి అన్నపానాలుకూడా కరువైపోతాయి. నా అన్నవారు లేకుండా నీ విల్లాగే ఇంకా మూగువేలేల్లవరకు జీవచ్ఛవంలా, జీవింపగలవు!"

"నేను రక్షించిన పరీక్షితుమూడు నీ కళ్ళిందటే పెరిగి పెద్దవాడౌతాడు. కృపాచార్యుడతనికి ధనుర్వేద రహస్యాలన్నీ అనుగ్రహింపగలడు. పరీక్షిత్రేంగోకాలం ఈధూమి పాలింపగలడు. ఆ పరీక్షితుకు జనమేజయుడనే కుమారుడుద్భవింపగలడు. అతడు నీవు మాన్యంపాగానే ఈ పృథివి అంతా ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంతో పరిపాలింపగలడు! తెలిసిందా! అప్పటికి నీకు నా ప్రభావం ఎటువంటిదో తెలిసివస్తుందిలే!"

వ్యాసమహర్షి కూడా పాపకర్ముడైన అశ్వత్థామ ముఖంచూచి తన క్రోధం నిగ్రహించుకోలేకపోయాడు:

"నీ నెత్తినది బ్రాహ్మణజన్మ! ఆపైన నేనెన్నోవిధాలుగా నీకువదేశించాను! నా మాటలన్నీ పెడచెవిని పెట్టావు! అందుచేత వాసుదేవుని వాక్యాలక్షరంకే సత్యములగుగాక!"

అని అశ్వత్థామను మళ్ళీ శపించాడు. ఆపైన అశ్వత్థామ ముఖం మరి చూడలేకపోయాడు:

"నీచుడా! నా యెరట మరి నిలబడకు! పో!" అని కసిరి వేశాడు. అయినా అశ్వత్థామ అక్కస్కింకా పూర్తిగా సమసిపోలేదు:

"వ్యాసా! నీ వెంతటి బ్రాహ్మణ్యుడవయినా నీ కి మానవ జన్మవిముక్తి లేదు! నీ వెప్పటికీ మానవులూగే ఉండిపోవుగాక! నేనెక్కడికీ వర్ణిపోవడంలేదు! మీ ఇద్దరి శాపాలు అనుభవిస్తూ నీ సన్నిధి నే ఉండిపోతున్నాను!"

అని వ్యాసమహర్షికి ప్రతిశాపంఇచ్చాడు. వెంటనే పాండవులకు తన శిరోమణి సమర్పించి తపోవనంలోనికి తరలిపోయాడు.

పాండవులు, కృష్ణుడు వ్యాస మహర్షికి సవినయంగా ననుస్కరించి, సెలవు తీసుకుని తిరిగి తమ శిబిరానికి మరలిపోయారు.

ధర్మరాజామాదామణి భీమనేనుని కిచ్చి అది ద్రౌపదిదేవి కీయవలసిందనిపంపించాడు. ఆ మాదామణి కల్లారా చూచి ద్రౌపదిదేవి ఉనూరుమని ఒకనిట్టార్పు విడిచిపెట్టింది.

శుభ్రమైన, గట్టి పళ్లు

అడ్వేంట్ క్లోరిఫిల్ గల

అద్భుతమైన ఆకుపచ్చని

'కోలినోస్' టూత్ పేస్ట్

* మీ పళ్లను శుభ్రముగా మరియు మెరుస్తూ ఉండేలా ఉంచును

* దంపతీయూన్ని కలిగిందే క్రిమింను అధిమను

* మీ యిగుళ్లను గట్టిగా ఉంచుటో సహజమవును

* వాటి దుర్వాసనను తొలగించును

'కోలినోస్' ప్రత్యేకత దాని నుదుగే!

GK. 3029

మంత్రాలు: నమ్మకాలు

మహారాష్ట్ర 'భానుమతీ' ప్రయోగం.

నేను ఈ మంత్రాలలో ఎంతవరకు సఫలీ కృతుడనైనది సంక్షిప్తముగా వ్రాయుచున్నాను. ప్రస్తుతము అనగా 1957 ఫిబ్రవరి నెలలో నేను నయముచేసిన ఒక భూతికృత్యమును ఉదాహరణగా ఇచ్చుచున్నాను. ఇది "పూనా" పట్టణములో జరిగినది. భూతికృత్య బాధకు పాల్యడినవారు హోదాలో వున్న గవర్న మెంటు ఉద్యోగి. మహారాష్ట్ర భాషీయుడు.

మా స్వగ్రామముయిన కంకి పాడులో ఇదివరకు ఆ సేకమందికి పాముకొట్టకు, తేలు విషములకు మంత్రములు వేసి కొలు పొందిన వారిని 5 నుండి 10 నిమిషములలో హాయిగా ఇంటికి పంపితిని. ఇది ఆగ్రామ ప్రజలలో చాలామందికి, చుట్టుపట్ల గ్రామ ప్రజలలో కొంతమందికి తెలిసిన విషయమే.

"పూనా" నగరములో మొన్న జనవరి 27 న నామిత్రుడు ఒకరు వచ్చి నాతో, తన బంధువులలో నూతనముగా కళ్యాణముయిన వసూవరులకు ఈక్రింది విచిత్రములు జరుగుచున్నవని చెప్పి వాటిని బాగుచేయవలసినదని కోరినాడు.

జరిగిన విచిత్రములు: రూ 150/. విలువ చెయ్య, పది; ఐదు, ఒక రూపాయి నొట్లు మూడునార్లు భార్యభర్తల జేబులలోను మనీపర్సల్లలోను బూడిద అయివున్నవి. ఆ నోట్లను కప్పివుంచిన పక్కకొగితిములకు వివిధమైన హానీ కలుగలేదు.

నిమ్మకాయలు, కుంకుమ, పసుపు, బొగలు అనేకమార్లు నడుచుచున్నప్పుడు ఆకస్మాత్తుగా వారి జేబులలోకి వచ్చినవి.

మనిషి చేతిపనుకలు నడుచుచున్న వారి చేతిసంపులలోకి, తాళమువేసి పెట్టినవారి బ్రంకుపెట్టెలలోనికి మూడునార్లు వచ్చినవి.

ఈ విషయములు విన్న తదుపరి (ఈ ప్రాంతములో దీనిని భానుమతీ ప్రయోగం అని పిలుచుదురు.) నేను భానుమతీ ప్రయోగము నకు విరుద్ధమైన మంత్రమును భార్య భర్తలపై ప్రయోగించాను. తదుపరి వివిధమైన వస్తువులు భార్యభర్తల జేబులలోను, చేతిసంపులలోను రాలేదు. నోట్లు తిగులబడలేదు. కాని, పసుపు, కుంకుమ

బూడిద రంగుల వికృతహస్త ముద్రలు వంటి ఇంటిలోను, ఇంటిగోడలపైనను, బట్టల పయినను కన్పడినవి. ఇటువంటి హస్త ముద్రలు రాకుండుటకై మంత్రములు పఠించినాను. ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీ రాత్రి పడకగదిలో లేగి పళ్లు, పసుపు, కుంకుమలు కి శేర్లవరకు ప్రక్కక్రింద నున్నవి. ఇంటి యజమాని వాటిని జాగ్రత్తగా ఒక పాత్రలో వుంచి మూత పెట్టి ఆమూతపై బరువులు పెట్టి నాడు. ఉదయం 4-30 గం|| లేచి చూడగా పాత్రలో ఆవస్థలు లేవు. అదృశ్యమైనవి. మూత, మూతపై బరువులు పెట్టినవి పెట్టినట్లే వున్నవి. 9-2-57 రాత్రి భార్య ఒంటిపై "సైతాను" ఆవేశించినది. నేను మంత్రప్రయోగముచేసి మరారిభాషలో నీ వెవరవని అడుగగా మరారిభాషలో నే "మనిషిని" అని బదులుచెప్పి ఆ పితాచము బయల్పడినది. అంతట యిది "భానుమతీ" మరియు "అఘోరి" అను విషమ ప్రయోగమని గ్రహించి, ఎప్పటికిని వివిధమైన ప్రయోగములు ఇంటియందుగాని, ఇంటిలో నున్నవారినిగాని ఆవేశించకుండా ప్రక్రియలు చేసినాను. 10-2-57 రాత్రి ఇంటివారు ఎల్లరు ఇంటిబయట ఉరుములు ఉరిమిన శిబ్బమువచ్చుట, ఇల్లు (వారున్న భాగము) భూకంప సమయమున కదిలినట్లు కదలుట, ఆకంపమునకు వారు కంపించుట, ఆపై బయటనుండి వికారముయిన ఆర్తనాదములు వచ్చుట విన్నారు. ప్రత్యక్షముగ అనుభవించినారు.

ఇది ఆవతలి మంత్ర ప్రయోగమునకు, నేను చేసిన మంత్ర ప్రయోగమునకు జరిగిన సంభుద్ధి.

ఇది ప్రత్యక్ష నిదర్శనము. ఆదిమునుండి యింటిలోని వారు ఎల్లరు హాయిగా, సుఖముగా, ఏవిధమయిన కలతలు లేకుండా వున్నారు.

మేదిండావు కమలాకర గాంధీ,

ఘడకవాసలా, (హాజీరి తాలూకా, పూనాజిల్లా.)

* * *

విషమాక్ష రాలు

మంత్రాలలో పాముమంత్రం, శేలుమంత్రం, నర్సిమంత్రం, బెంజుకుమంత్రం, చెల్లిమంత్రం, అవీరిమంత్రం వగైరా మంత్రాలెన్నో యుండటం అందరు ఎగిరినది. కాని వాటికి నిజంగా ప్రభావం యున్నదా? అది అట్లుండగా; ఒక వేళ ఏట్లు వాడికైనా చెల్లి లేచినా, కుటుంబంలో ఎవరైనా తేలు కుట్టి బాధపడుతున్నా మంత్రాల ప్రభావాన్ని చర్చిస్తూ ఊరుకుంటున్నారా? లేక వెంటనే హాయి మంత్రాలు వేయిస్తున్నారా? అంటే అది తరువాతిసంగతి. కడుపులో నొప్పి కలిగితే గచ్చాకని, పుచ్చాకని, వామని, ఉప్పుని వాడకుండా ఊరుకుంటున్నారా? ఆ మాదిరిగానే మంత్రాలకు సంబంధించిన వ్యాధులొస్తే మంత్ర గాళ్ళకోసం పరుగులెత్తుతున్నారు.

అసలు మంత్రాల నేనీ - ఓషధులనేవి- నిజమా? అబద్ధమా? రెండూ అబద్ధమే నంటే వెట్టి బాగులవాడంటారు. ఓషధుల్లో మాత్రం ధన్వంతరి నాటినుంచి యిప్పటి వరకు సత్రై యున్నదని కచ్చితంగా ఒప్పుకు తీరాలి. ఈ విషయం కొదంలే ఆత్మవంచనకూడ.

రవ్వంత నిజమైన ఈశ్వరీవేటు లభించినట్లైతే వెయ్యి మంత్రాలకు కూడ ధూడవని కోడై త్రాచునైతం గడగడ వణిపోతుంది. మంత్రాల వల్ల పామును కట్టివేయుటలేదా? అంటే అది అనుభవానికి మించిన విషయం.

సాధారణంగా మనవద్దకు త్రాచుపాములను బుట్టలోనుంచి ఆడిస్తూ బిచ్చముడు కుగ్రిని మంత్రాలు లుపడేస్తామంటూ తిరిగే వాళ్ళందరకు నిజంగా మంత్రాలు రావని వాదించవచ్చును. మొండి డ్రైర్స్ తో త్రాచు పాము తలకాయ నదిమిపెట్టి, విషమపిండి కోరలుపీకి ఆడితేచే సాహసులను చూస్తున్నాము. పాము నాడించడానికి మంత్రాలే అవసరము లేదన్నమాట.

ఆమధ్య యీ బాపతు మనిషి వకడు త్రాచుపామును బుట్టలో పెట్టి తీసుకొని వచ్చి "దిన్నిప్రతే" సట్టుకొని వచ్చాను.

★ మంత్రాలు, నమ్మకాలు ★

నామంత్రమహిమను పరిశీలించవచ్చు” అంటూ దానిమాతను తొలగించుతే తడవుగా బుస్సున లేచి తోకమీద నిలబడినది. అప్పుడు తానేదో మెల్లగా నోటితో పరిస్తూ, దాని శరమున ఒక చిన్న చరుపు చరచగానే తిరిగి అది బుట్టలో అణకువగా ప్రవేశించినది. వెంటనే తనకంటే పదిరెండు కోరిక నాకప్పుడు కలిగినది. అంతట నావల్ల తృప్తి కరంగా ప్రతిఫలమందిన యాతడు ఫలితం లేకపోతే తన సోదరితో సంపర్కంపొందిన పాపాన్ని తా ననుభవిస్తానంటూ నాకీ క్రింది మంత్రాన్ని ప్రవేశించాడు. దీనివలన ఎంతలాపుష్పాము కరచిననూ; నిమిషములో నివారణ కాగలదని నాకొక్క వక్కాణించాడు. “ఉళ్ళో; బళ్ళో; ఫీ! పో! చియ పులారిబంద్” ఆ యీమంత్రం పాము కొక్కదానికే కాకుండా తేలుక్కుడ అమోఘంగా ఉపకరిస్తుందన్నాడు. కాని పాము కఠించిన వారెవరు నావద్దకింతవరకు

అతిమూత్ర వ్యాధి నెమ్మదించును

మూత్రంలో చక్కెరపోషణం అతిమూత్ర వ్యాధి (DIABETES) అంటారు ఇది ఎంత ఉష్ణద్రవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాంజీరసవారు ఆరోజుకారోజుమృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు ఈజిప్టు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనది క్లుప్తంగా దాహం, ఆకలి, తరచుగా చక్కెర తోగాని, లేక చక్కెరలేకుండా గాని మూత్రం ఇయ్యడం వెడలటము, దురద మొదలైనవి వీనస్ థాంప్ అనేక సంవత్సరములు సరికొరవల పరితంగా తయారు అయినది దీన్ని వాడటంవల్ల వేనకు వేల మందిమృత్యుముఖమునుండి ఇయ్యటవల్ల దీన్ని వాడితే రెండవలేక మూడవ రోజు నుండేమూత్రంలో చక్కెర తగ్గింది అత్యధిక మూత్రంకూడా నివారిస్తుంది మూడురోజుల తర్వాత మీకు బాగా తేలిక ఇస్తుంది దీనికి వర్తించలేదు. ఇన్ షెక్సును నివారించలేదు. దీనివలన గల ఇంగ్లీషు కరవరానికి వ్రాయండి. ఉదితంగా పంపెదము.

50 విక్టరియా రోడ్, అరేబియా. 6-12-00.

ప్రొఫెసర్ డాక్టర్ ఉదితము.

Venus Research Laboratory (A.P.W)
P. O. Box No. 587, Calcutta.

వచ్చుట తటస్థించలేదు. తేలు కుట్టిన వానికి వాడెదము, అమిసి పూర్వం కంటే ఎక్కువ బాధతో వెళ్ళటము జరిగినది. మిగతా టెలు కువగైరా మంత్రప్రభావాల లక్షణం కొంత కాకపోతే కొంతైనా ఇంచేసని టెలుకుకోవచ్చు.

ఒకప్పుడు ఒక మంత్రశాస్త్రం తెలిసిన మిత్రుణ్ణి విషయమై కదర్చితిని. అప్పుడాయన మడిమంత్రాలనీ, మెలమంత్రాలనీ మంత్రాలలో రెండురకాలున్నాయనీ, మడిమంత్ర ప్రయోగాలు చేసేవారు తమ ప్రతిపక్షాల గోత్రనామాలతో (భిక్షామంత్రంకాబోలు) మంత్రాలు ప్రయోగించి కత్తితీర్చుకుంటారని చెబుతూ, ఇప్పుడు డబ్బి సిద్ధిపరులు లేంటూ పెదిమవిరిచారు. ఇతర తృప్తిద్రవ్యమంత్రాల విషయంలో తమవిశేష దౌడ్లలో కొబ్బరికాయ వగైరాలు పాతిపెట్టి స్వకానములలో వారి పేరుమీద వోతంతులు చెస్తారని చెప్పి అట్టి వారుకూడా చాలాఅరుదు; అంటే కేవలము మృగ్యమేయనియూ చెప్పినారు.

ఇక కవిత్వాలనబడే వాటితో గూడ మంత్రాలంటిపెట్టుకున్నట్లు లోసుంది. తురగారామకవీ, వేములవాడ భీమకవీ వగైరా కవులేవో విషమాక్షరాలను పద్యంతో జత చేసి విశోధులను సాధించేవారని ప్రతీతి. వాటి నిజానిజములు మన కెఱుకపడవు. కవులలో నాధునికులు నేను చాలామంది యున్నారు కాని యీవిషయానికి ప్రాధాన్యతలేదు.

కాస్తా కూస్తా కవిత్వం వ్రాసే అలవాటు కలుగుటచేత ఎప్పుడైనా అట్టి విషమాక్షరాలు పారపాటున దొరుతాయేమో అన్న భయంతో శ్రీ శ్రీ శతావధాని చెళ్ళ పిళ్ళ వెంకటేశాస్థులవారు విజయవాడ క్షీరసాగర్ లిలింగస్థలలో నున్నప్పుడు శ్రీ వారికి నాకవిత్వ పరిశ్రమ విషయంతో పాటి విషయాన్ని కూడా మనవిచేస్తూ ఎఱుకపర్చాను. ఏదో భగవత్ సంబంధమైన పద్యాలు వ్రాసుకునే వాడివికాబట్టి ఏతద్విషయమై ఏలాటి భయమూ లేదని తెలిపిచ్చారు. మఱికొందరి కవులలో కూడా ఈవిషయమై ప్రసక్తృను ప్రసక్తిగా కొన్ని పద్యములు దొర్లినవి. జామకవి “నాకభ” అను తనపుస్తకములో - “ఇంద్రాస్త్రముమీద నేర్పడిన విశ్వాసంబునకే దుష్టులకే మ్రుందింపనబరు సాక్షరంబులిడి కూర్చుంటూనితికే బడెముల్; సందేహింపక; దద్దిరదధముగ నస్మర్తవితంబందు నిబ్బందుల్ దాపరమెకలం నెచ్చాదము స్వాస్థ్యంబు నత్యంతముకే” అంటూ విష

మాక్షరాల విషయం కొంత చెబుతూ చేతుబడి ప్రయోగాల్ని గురించికూడ “చేతుబులో పొనర్చి నిరసించినవారిని సంహరించు నజాత కళాప్రచందులని నమ్మి యొకప్పుడు మాయ దారులకా కోతలరాయలకా గుఱుచగోచుల దొంగలమేపుకొంటివా భీతి నశించెనో” అంటూ వినుకొండపట్టణంతో ప్రస్తావించారు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ శాస్త్రిలవారు “సాభాగ్యకామేశ్వరి”లో “ఒకవిద్యాంసున కొడి చేయునదిలే కొండొక్క విజ్ఞాండు దుర్వికల స్వాంతునొనర్చి కాంబరము చే వేటొక్క విజ్ఞాండు కాళి దాదాపుననుండి వచ్చి మరలించిన దత్తప్రయోగంబు; కొంక యాడందిన పెదలిటి పసులకా గానింతు కామేశ్వరి!” “అసలేలేదివియించు గొండ అనగా నాలింతు; లేకేమి? యున్న సమాచారము నిక్కమే! తలచుగాననరావు భ్రాంతాత్మలే విషయంపున గడమేగలు నెడ నీవిభ్రాంతికలోగుటే వసుధంగన్నడు మృగ్యునిది యిట్టిప్రాంతానకామేశ్వరి!” “ప్రకృతం బీకళచేతగామి నెనియో పాటిటి పూహింతురూరక” అంటూ వారివిషయమై తమ అభిప్రాయాన్ని స్పష్టీకరించారు. విషయం విషయాంతరం లో నికి దిగి ఇంత తవరకు నడిచింది. ప్రకృతం ఓపగుల్లో సత్యయున్నమాట వాస్తవమేగాని మంత్రాల్లో యీకొలాన్ని బట్టి సత్య (ప్రభావం) లేదని తేలుతోంది. చల్లకొచ్చి ముంత దాచటమేలే! అన్నట్లు “మారామప్రభు శతకంలో నీప్రసక్తికి సంబంధించిన రెండు పద్యాలను కూడ నుదహరిస్తున్నాను. “ఏదో చేతబడులో పొనర్చు రట దా మెంతేభయం బందుచుకొవారు స్వీరనితంతుగాండ్ర నొక తొంధ్రై మంది నిసిరి; ఎంతో రాధాంతమెనరు రెండులకు? భక్తిండు నెవ్వో; నిన్నా రాధింపమి ఇట్టి భ్రాంతులకు లోనెయ్యంబ రామప్రభూ! భూతి ప్రేత పితా ధాకినుల రూపుకమాపు దత్తండున నీతాలుకు విభేయు డట్టి యెడ నిన్నె నమ్మి నేవింప వేరేతా యెత్తులతో బనేమియగు నా యీతంతులున సర్వమున్ “కూతుక్కా మఱి బొల్లిమేకయని విండు న్నేను రామప్రభూ” వై విషయాలగు తగి నట్లుగా ఉదయమున నేనిద్రలేచి స్నాన సంధ్యామహానములతో పాటుగా ఆదిత్య హృదయం నవగ్రహస్తోత్రం ఆం = నేయా షోతర కితనామస్తోత్రం వగైరాలు పఠించుకుంటూ సహృదయుడై యుంటే అట్టివాని మీద ఆ యీ ప్రయోగాలు బొత్తుగా పని చేయవని నాకు గట్టినమ్మకము. భవతు. ప్రయోగాలంటే నామత సమ్మతంపదు.

బాచిమంచి శ్రీహరిశాస్త్రి.

వనితా లోకం

రెండు నెలల
కిందటిసంగ
తి నెలవులకిని పిన్ని
గారింటికి వెళ్ళాను.

ఇష్టపడి వెళ్లే లేదు. అంతా నాన్నగారిబలవం
తం. చుట్టాలింటికి వెళ్లి డమం పే ఏమిటోలా
వుంటుంది. తప్పదనివేళ్ళేను. వెళ్ళిన రెండు
రోజులు పిల్లలతో సరదాగానే గడిచింది.

ఆవేళసాయంత్రం మా ఇంట్లో కవరో
వచ్చారు. పిన్నిని పలకరించారు. ఆమాటా
ఈమాట అయ్యాక, నన్ను చూపించి
'ఎవరు?' అని అడిగారు.

'మాబావగారి అమ్మాయి.' ముక్తసరిగా
సమాధానం చెప్పింది.

'ఆ అమ్మాయి?'...నా ప్రక్కనే
కూర్చున్న శశిని చూపించి అడిగారు.

'మా అన్నయ్యగారి అమ్మాయి ఇంటర్
చదువుతోంది. డాన్సుచేస్తుంది. సినిమా
లంటే సరదా!...' ఇంకా ఏమాత్రం వస్తోంది.
పిన్నిమాటలకి చిరాకేసిన శేబీ.
'మా అక్కకూడా పాడుతుంది' అంది.

'ఆ... ఏంపాటలండి,' తీసివేసింది పిన్ని.
మామనమ్మకు చివుక్కుమంది. అడిగినా
నాగురించి చెప్పడానికి మనస్సురాని పిన్ని
మీద చాలాకోపం వచ్చింది.

ఎందుకో ఆ ఈర్ష్య. నో రా ర ఫలానా
అని చెప్పకుండుకు తగినా అనిపించింది.

పిన్నిలాంటివాళ్ళు చాలామంది ఉంటారు.
ఆయనవైపు చుట్టాలువేరు. ఆ విడవైపు
చుట్టాలువేరు. ఈభేదభావాలు ఎందుకో?
ఏమీ బాగుండలేదు. మనస్సంతా అదో
మాదిరిగా మారిపోయింది. కులాసాగా
నాలుగురోజులు లుండామనకున్న నాకు
మరొకటి పోవాలనిపించింది.

ఆరోజునాకు బాగాజ్ఞాపకం. సాయం
త్రం బయలుదేరి ఒక ఫ్రెండు ఇంటికి వెళ్ళాను.
అద్భుతవాతాత్మ ఇంటోనే ఉంపుది.

'ఓ... ఏప్పుడురావడం' నవ్వుతూ పలక
రించింది లీల.

'నిన్ననే వచ్చాను. రెండురోజులలో
శిల్పిపోతున్నాను.'

'అప్పుడే!...' ఆశ్చర్యపడింది.

పెద్ద మనుమలూ: చిన్న మనసులూ.

'అవును. వెళ్ళాలి...' అన్నా ననుగుతూ.

'అయితే నాదొక చిన్నరిక్కెవ్వ. కాదన
కూడదు' అంది లీల.

'అలాగే...'

'ఇక్కడ' మా ఫ్రెండ్స్ కి పరిచయం
చేస్తాను. ఏమైనా అభ్యంతరమా?

'లేదు. ఇప్పుడెందుకు? అని అడిగాను.

'తన ఫ్రెండ్ గా యితవటకు లీలఎవరిని,
ఎవణ్ణి పరిచయం చేయలేదు. 'కాదనకు'
ప్రక్కనే కూర్చున్న వాళ్ళి నాన్నగారు
అన్నారు. మాట్లాడుకుండా మంత్రముగ్ధులా

మంచీ-చెడ్డో

లీలతో 'కారక్కా'ను. అప్పుడర్థమయింది.

కావాలని తనవారికి పరిచయం చెయ్యా
లని తనాతనాలాడే స్నేహితురాలు, యిత
రులు తలచితలచి అడిగినా చెప్పడానికి
మాటలురాని పిన్ని. ఒక్కసారి మనసులో
మెదిలారు.

చుట్టరికంకన్నా స్నేహమే ఎక్కువని
పించింది. రక్తసంబంధంలేని స్నేహబంధమే
విడిపోవని లింక్ అనుకున్నాను. పరిస్థరం
అర్థంచేసికొనే అందం స్నేహితులకి చెల్లించే
గాని చుట్టాలికి కాదు.

'తప్పులెన్నువారు
తమతప్పులెరుగరు'
అన్నట్లు తనతరాని
శివితోలుతిరిగేసి మన
స్సుకి బాధ కలిగించే

బంధువులు, ఒకవేళతప్పుజరిగినా ఒప్పుగాభా
వించి కిలకిలాకబుర్లు చెప్పే స్నేహితులు ఎవ
రుగొప్పు.

ఫలానాపదవిలోవున్న వ్యక్తి నా ప్రాణ
సమానమైన ఫ్రెండ్ అని సగర్వంగా వెల్ల
డించే వారికున్నట్లు ప్రీ, ఆనందం, ఆవ్యక్తి
మావినతల్లితోటికోడలు ఆపబడుచు కూతురు
భర్త అని చెప్పకునేవారికి ఎలావుంటుంది.

ప్రతిఫలంకోరని పవిత్రప్రేమ స్నేహానికి
ప్రథమలక్షణం. అడవుండదు చుట్టరికానికి.
ఇంతికి రెండితలు పెట్టినవారే అసలైన బంధు
వులు. కావలసినకులదైవాలు. 'మాతృభాష
పుట్టు వెండులకు రెండు రూపాయలే
యిచ్చారు, వాళ్ళిమ్మాయి బారసాలకి వదనా
వినకుండా మావారు పంజీవుపట్టాలు తెప్పిం
చారు' అంటుంది యిల్లాలు పునీకుక్తన.
అంతేగాని, ఆవతిలవారి ఆర్థికసౌమత్య, అవస
థాలు గుర్తించరు. ఒకరు పెడితేనేగాని
పెట్టకూడదు అనేగుణం చుట్టాలలోవే ఎక్కు
వగా వుంటుంది. ఫ్రెండ్స్ లంతగా పట్టించు
కోరు.

సహజంగా, బంధుప్రేమకంటే స్నేహమే
బాగుంటుందనిపిస్తుంది. స్నేహం అనేమాట
ముచ్చటగాలిపే ఆ మాడతూరల్లో యిమిడి
వున్నప్పుడున్న మాధుర్యం, నాలుగక్షరాల
బాంధవ్యంక్రింద మారినప్పుడు వుండదు.
స్నేహంవేరు. చుట్టరికంవేరు. రెండింటికి
రెండు ధృవాలవ్యత్యాసంవుంది.

చుట్టాలసంబంధం శారీరకంగాను, స్నేహి
తుల సహచర్యం మానసికంగాను కనబడు
తుంది.

ఆవేళ జరిగిన మాకబ్ పార్లమెంటు
వర్షలో, చుట్టాలా? స్నేహితులా?
ఎక్కువఅనే విషయం ఏ అడ్డుప్రశ్నలు,
వాండాలురాకుండా నిరాఘాటంగా సాగి
పోయింది. స్నేహితులే ఎక్కువఅనేకాబ్
ప్రతిపక్షస్థుల అభ్యంతరాలికి గురికా
కుండా, ఏకగ్రీవంగా వాస్తవయింది. ★

తప్పేవరిది? - చిక్కెక్కెడు?

ప్రిభక్త కుటుంబాలలో సాధారణంగా కలహాలకి, అభిమానాలకు, వాదనలకు కారణం అవుతుండడం పరిపాటి. దీనిలో

కొంత సత్యం లేకపోలేదు. కాని, ఆ కలహాలకి కారకులు ఎవరని తెలుసుకో ప్రయత్నించే కన్న, వాటి నిజమైన కారణాలు ఏమిటి అని అన్వేషించి తెలుసుకోవాలి, అందులో

చిత్తు కాగితముల ఉపయోగం

మా ఇల్లు శుభ్రముచేయబోతూ మా ఇంటోపున్న తల్లెడు చిత్తుకాగితాలు వీటిలో పాతేయబోతుంటే మా ఇంటి ప్రక్క నుండరమ్మగారొచ్చి "ఇల్లు శుభ్రముచేస్తూ చిత్తుకాగితాలాక అడమనుకున్నావుగా మాటకీర్తి. వాటితో చాలా అనవరముంది" అన్నది. నాకు నవ్వువచ్చింది. కానీ తరువాత ఆమె జెప్పిన పద్ధతి ప్రకారము ఆ చిత్తుకాగితాలు వాడేసరికి నాకు అవి చాలా ఉపయోగపడుచున్నవి.

రానున్నది వేసవికాలముగాబట్టి కాగితములను రుద్ది బుట్టలు తయారు చేసుకుంటే త్వరలో ఎండుతని. నా అనుభవమువలన చెబుతున్నాను. మామూలుగా మనవారంతా చేటలకు, జల్లెడలకు పేడపూసి ఎండబెట్టిన అనవ్యాయంగా వుంటాయి. కాగితములు రుద్ది గుజ్జాపూస్తే గట్టిగావుండి కంగున మ్రోగి చాలా అందంగాఉంటవి. అయితే పేడరాసినవానికిమాత్రము మరల, రుద్దినది రాయకూడదు. కొత్తవాటికే ఉపయోగపడుతుంది.

అరవీశి చిత్తుకాగితములు, విరుగులముల మెంతులు, 15 మినపబేసలు తీసుకొని కాగితములు ముక్కలుముక్కలుగాజేసి పెడకుండలో వారమురోజులు నానవేయాలి. ప్రతిరోజూ పాతనీళ్లు తీసివేసి కొత్తనీళ్లు పోయాలి. మెంతులు, మినపపప్పు మాత్రము, రేపు రుద్దుతమనగా ఈరోజు నానబెట్టాలి.

3-వ రోజు ఉదయం, కాగితములను గట్టిగా పిండి రోట్లోవేసి చిదర బదరగా త్రొక్కి, తరువాత దానిని తీసి ఒక్కొక్కవాయిలో కాసిని మెంతులు రెండు మినపబద్దలూ వేసి రుద్దాలి. జగురు, మెత్తదనం వచ్చిందాకా నీళ్లు జల్లుతూ రుద్దాలన్నమాట. మెత్తగావచ్చినట్లు తెలియగానే చేటలకు, జల్లెడలకు పలుచగాపూస్తే చాలాబాగుంటవి. మందముగామాత్రము పూయకద్దు.

గిన్నెలు చేయువిధము

■ త్రడిగాని, నికేగాని గిన్నెలు తీసుకొని దానికిసరివజే తెలటి మందపాటి గుడ్డను తీసుకొని నీళ్ళలో తడిపి పిండాలి. గిన్నెను క్రిందవోరించి ఈ గుడ్డను గిన్నెమీద వేసి అది గిన్నెకు అంటిపెట్టుకు నేలా సరి మిగిలిన గుడ్డను గిన్నెలోకి మడవాలి. దానిపైన రుద్దిన కాగితాలపిండి సమముగా ఒక అంగుళం మందముగా రాయాలి. నాలుగురోజులు ఎండబెట్టి ఖంగున మ్రోగినాకా గిన్నెలందు పట్టుకొని లాగవలెను. రానియెడల చిన్నగా నేలకుకొట్టిన ఊడివస్తుంది. తరువాత రుద్దిన పిండిన మరలరాసి ఎండబెడితే చక్కగా ఉపయోగపడుతుంది. ఏ ఆకారములో కావాలన్నా తయారుచేసుకోవచ్చు. వాటికి నీళ్లుమాత్రము తగలరాదు. తగిలితే నానిపోతవి.

ఉపయోగములు : తయారుైన డబ్బాలలో పప్పులు, బియ్యము మొదలగునవి పోసుకోవచ్చును.

పొత్తూరు నీతామహలక్ష్మి, తెనాలి.

ఏ ఒక్కరినీ నిందించ సాహసించలేము. సాధారణంగా అలాజరుగక ఏ ఒక్కరి పక్షమో అతలంబించి మిగిలినవారిని నిందించడము, వారికి, వారికి మధ్య పుల్లలు పెట్టడం జరుగుతూ వుంటుంది.

అవిభక్త కుటుంబాలలో వ్యక్తులసంఖ్య చాలాగా వుంటుంది. ఆ కుటుంబానికి చెందిన మగవారిని మినహాయిస్తే, ఇక మిగిలినవారిలో ౨౩ ఒక ఇంటిపిల్ల; కోడలు పేరుపేరు కుటుంబాలకు చెందిన వారు. ఆడపడుచులు ఆకుటుంబానికి చెందినా వీరందరికీ భిన్నంగా ఉంటారు.

పేరుపేరు సంప్రదాయాలలో పెరిగి, ఆచార వ్యవహారములలోను, నిత్యజీవనంలోను విభిన్నమైన ప్రత్యాలు కలిగినవారిమధ్య సామరస్యం చాల తక్కువగా వుంటుంది. ■ తగిరికాలంనాడు ఆమెపుట్టి పెరిగిన వాతావరణం పేరు. ఆమె అల్లింట కాలంపెట్టేసరికి ఉన్న సాంఘికపరిస్థితులు పేరు. మారుతూన్న కాలంతో, సాంఘిక

ద్వివేదుల విశాలాక్షి (విజయనగరం)

మర్యాదలతో ఆమె అంత త్వరగా మారలేక పోవచ్చు. తనపిల్లలు తనలాగే పెరగాలనీ, తనకోడళ్లు తాను అభివారింట మెలిగిన రీతి నే మెలిగాలనీ ఆమె ఆసించడం సహజం. అందుకు ఏమాత్రం భిన్నంగా జరిగినా ఆమె సహించదు. నేటిస్త్రీలు వినయ విధేయతలు, సిగూలజ్జా లేక పూర్తిగా ఛెడిపోతున్నారంటుంది. ■ ఆయ్యా! మాకాలంలో ఇలా ఎరుగుదుమా" అని ప్రారంభిస్తే, ఇంక దానికి అంతన్నది ఉండదు. ఆ త్రేమల ఆజ్ఞల నేలాపాలించినది, భర్తకు ఎలావేవ చేసినది, మట్టపక్కలను, ఆడపడుచులను ఎలా ఆదరించినది. తూచా తప్పక అంతా వర్తన జరుగులవలసినదే. దీనికి ఆమె సేమన గలం? ఆమె పెరిగినవాతావరణం నేడు లేదుకదా; తానుజీవించిన ప్రపంచానికి ఇజేవో భిన్నంగా తయారయిపోతున్నదనే ఆవేదనే ఆమెచే అలా అనిపిస్తుంది.

■ తగిరిమాటలు కోడలి చెవికెక్కుతూ ఇంట్లో పనిపాటు ఆమెకన్నా తామే ఎక్కువగా చేస్తున్నామే, తిని తిన్నగా కూర్చుండక ఈ సాధింపులు ఎందుకు? ఆమె కాలంనాటి వేషభాషలు తామెందుకు అనుసరించాలి? కాలానుగుణంగా మనుషులు మారాలి కాని, పూర్వపు అలవాటే మంచివి అంటే సబబు ఏమిటి? వారు చెనేరు కాబట్టి అవే ఆచరణీయాలంటే అర్థం

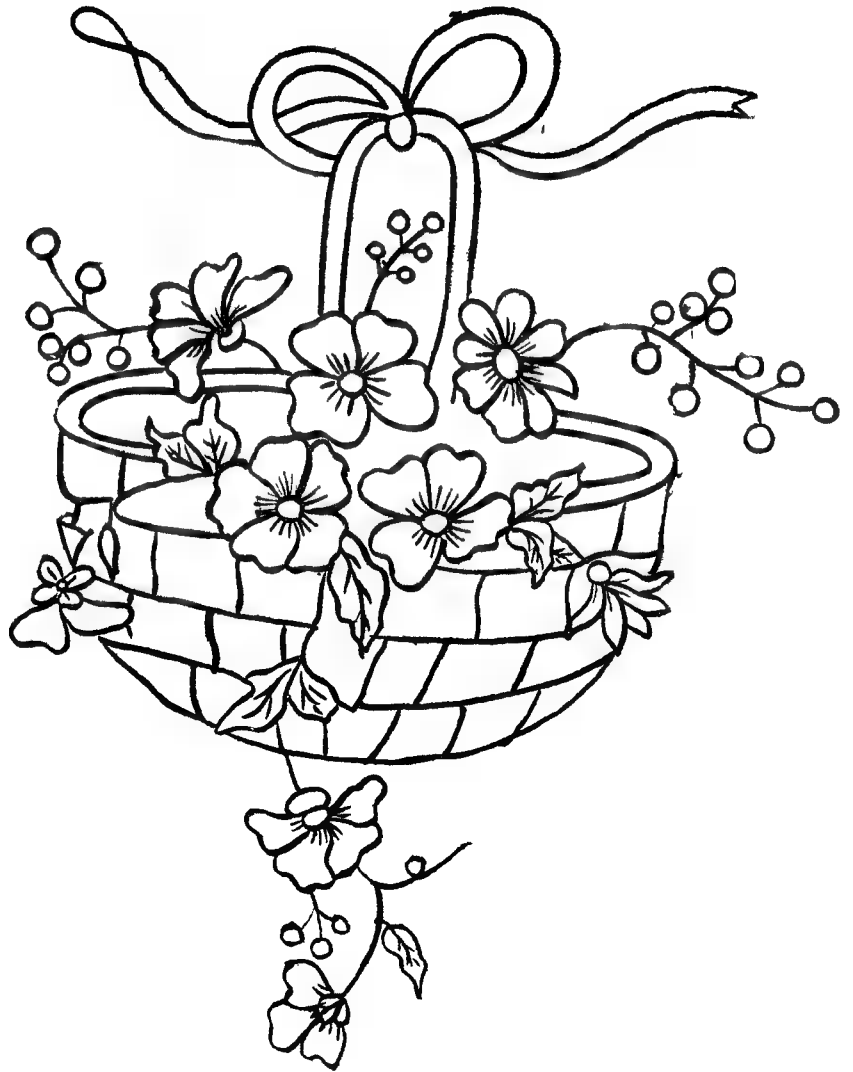
పుంజాలా, అక్కరలేదా? పూర్వపు రోజులలో అతి సహజంగా జరిగిపోయే, సహగమనాలూ, బాల్యవివాహాలు నిషిద్ధాలని నేడు తొలగించలేదా? తమ పూర్వీకులవలె తమ ఆత్మగారు సహగమనమయ్యేయ్యగలిగిందా? ఎందుచేత, ఆమెకాలం నాటికే అది దూష్యంగా పరిగణించబట్టి. మరి అలానే వచ్చే మార్పులను ఆమె ఎందుకు అర్థం చేసుకోకపోవాలి? ఆమె కూడా ఈ ఇంటికే ఒక రోజున కోడలుగానే వచ్చిందే; తనలానే వచ్చిన మమ్మల్ని సాధించి, బాధించడం ఎందుకు? ఇలా ఉంటాయి కోడళ్ళ భావాలు.

మరొక ఇందులో నూ చిన్న పెద్దల తారతమ్యం ఉండనేఉంటుంది. పెద్దకోడలు తనకి కొంత అధికారం కావాలంటుంది. ఆత్మగారి తరువాత తనదే అధిపత్యం. మిగిలిన వారందరూ తనకన్నా వెనుకవచ్చినవారే; సరి, అవిడ భర్త పెద్దఅర్థనపరుడయ్యాడా ఇమా చెప్పేందికేలేదు. తను పెట్టింది తిని, చెప్పింది చెయ్యాలంటుంది. ఆత్మగారిపై కూడా అవిడ ధాష్టికం చెల్లవలసిందే.

ఇక మిగిలినవారు అడపడుచులు. వీరూ ఒకఇంటి కోడళ్ళేఅయినా, పుట్టింటికాలి తగిలేసరికల్లా దేవతలై కూర్చుంటారు. అన్నలు, వదినలు, తల్లిదండ్రులు అంతా తమనేలా లించాలంటారు. అందులో వదినలపై వీరి అధికారం చాలగానే వుంటుంది. అందుకే మనవారు “అడపడుచు అర్థ భర్త” అన్నారు. నిజానికి కొన్ని కుటుంబాలలో భర్తలన్న వీరి హయమే ఎక్కువ చెలుబడిగా ఉంటుంది.

ఒకే జాతికి చెందిన మనుషులలో ఇన్ని భేదాలు ఎందుకొస్తాయో, అంటే ఒక్కగా ఒకే కారణం కన్పిస్తుంది. అదే...అధికార వాంఛ. తాము మిగిలిన వారందరికన్నా అధికులమనీ, తమ ఆజ్ఞలనే అందరూ

(42-వ పేజీ చూడండి)

—డిజైన్: ఎస్. నాగేశ్వరి (చోడవరం)

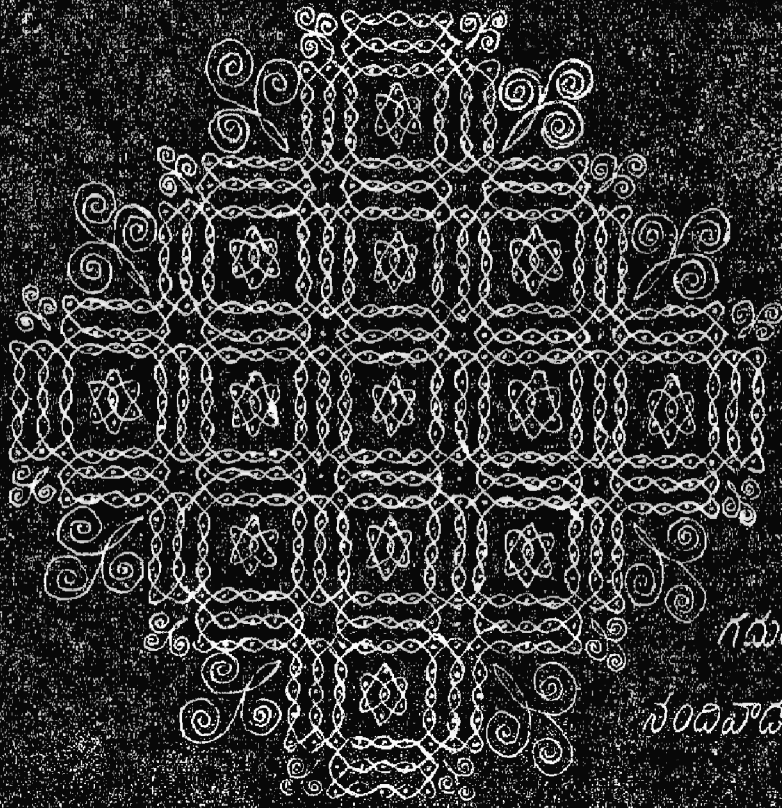
ఇంటి కెవరైనా వస్తే:

నిమ్మ పరబత్ తయారు చేయడం

మనం ఎవరింటికైనా వెళ్ళినా, ఎవరయినా మనంటి కొచ్చినా, గబుక్కున కాఫీచేసి యివ్వడం అలవాటైపోయింది. అలిఘులు ఇంటికొస్తే ఏదయినా పానీయం

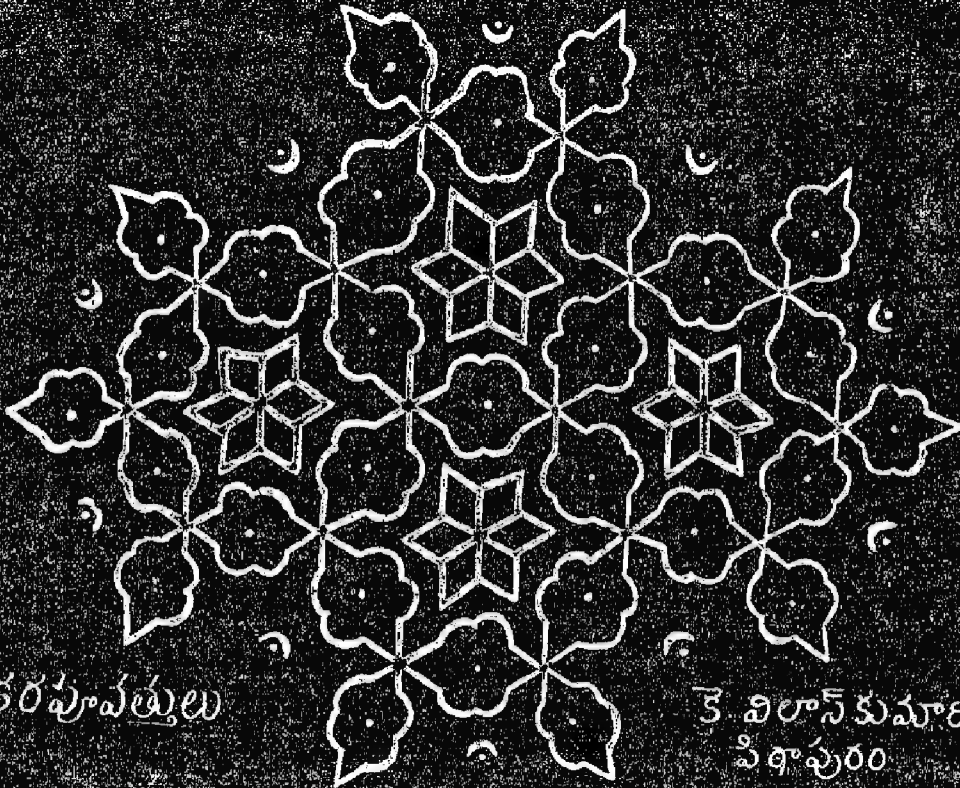
యివ్వాలనే అలవాటు మంచిదే. కాని ఇంటి కెవరొచ్చినాసరే, కాఫీ, టీ యిల్లాంటివేడి పానీయాలే ఎప్పుడూ ఇవ్వడం, అంత మంచిదికాదేమో! ఎండలోనుండి వచ్చినమని

షీకి, కాళ్ళు కడుక్కుని, మంచి తీర్థం పుచ్చుకోండి, మజ్జిగ దాహం కావాలా? అని ఆదరించి అడిగేవారు మనవాండు. చల్లని ఫానీయం (అనగా ఐస్ డ్రింక్ కాదు) ఇవ్వడం పూర్వంనుంచీవస్తున్న ఆచారం. ఈ మధ్యకాలంలో పాశ్చాత్య సంస్కారంతో కలిగిన అలవాటలో కాఫీ-టీలు ఒకటి. తెల్ల వారిదేశాలలో మంచు, చల్ల ఎక్కువ. అందు వలన వారికి, వేడి పానీయం సుఖం, హాయి కలిగించడం సహజం. మన దేశంలో ఉదక మండలం, కాళ్ళిరు మొదలయిన చల్లని దేశాలలో కాఫీ-టీలు ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు, త్రాగినా అర్థం వుంది. పిడుక్కి, పిచ్చుకకూ ఒకే మంత్రంలాగా, ఈ ఉష్ణమండలంలో మనుష్యులు ఎప్పుడూ కాఫీ త్రాగడమేమిటి? (39-వ పేజీ చూడండి)

గదులపెట్టె
నందివాడ శ్యామల

ముగ్గులు

కొకరపూవత్తులు

కె. విలాస్ కుమారి
పీఠాపురం

చమత్కారి దారి

[చిన్న అడవి. చిరుచీకటి. ఆ అడవిలో భోజరాజు, మాముడు నడుస్తూఉంటారు.]

భోజరాజు: అయితే, మనం దారి తప్పినట్టేనా?...

మాముడు: చిత్రం! మనం మాటల సందడిలో ఎటోచ్చేకామా... ఏమో!

భోజ: కవిత్వంలో పడి... చీకటి పడుతోందన్న విషయాన్నే మరిచిపోయాం!

మాము: ఎవరన్నయినా అడిగితే?...

భోజ: ఎవర్నీ అడుగుదామన్నా... అడవిలో ఎవరుంటారా? అసలు మనం ఎట్టుంచి వచ్చాం... అని?

మాము: అదే తెలియకుండావుంది! దారులయితే చాలా కన్నీడున్నాయి, కానీ... రాచనగరుకు వీడి వెళ్తుందో మరి!

భోజ: అదిగో... చూడండి, అక్కడేదో ఇల్లు వున్నట్టుంది కదూ!

మాము: (అటుచూసి) అవుననుకుంటాను. లేకుంటే, దీపం ఎవరు వెలిగిస్తారా?...

భోజ: సరే, అటుపడండి వెళ్తాం! (వెలుగువేపు నడుస్తారు.)

భోజ: ఇలేనండీ!

మాము: ఔనండీ! ... పూరిల్లా, ఎవరో పేదవాళ్ళయి వుంటారు.

(ఇంటిదగ్గరకువెళ్లి-)

మాము: ఎవరండీ యిందులో...

(అవ్వ ఒకరి బయటకువస్తుంది)

అవ్వ: మనుషులండీ...

భోజ: అవ్వా! ఈదారి ఎక్కడికి పోతుంది?...

అవ్వ: దారి ఎక్కడికి పోతుందో దారిన పోయే వాళ్ళకి తెలుస్తుంది గానీ... దారి కెలా తెలుస్తుంది నాయనా! - అయినా, మీ రెవరు బాబూ?

మాము: అమ్మా! మేం ప్రయాణికులం!

అవ్వ: అరె..... మీరు నూర్య చంద్రులా?

భోజ: అంటే?...

అవ్వ: అంటే..... వీరేదు! ఈ స్వప్నిలో ప్రయాణికులు నూర్యచంద్రులిద్దరే ఉన్నారు. మీరు వాళ్ళేనా...

అని!

మాము: అహ... కాదు! మేము తుణకాలం లోని వేళ్ళ అతిథులం!

అవ్వ: అయ్యో! ప్రపంచంలో తుణకాలం లోగవి రెండే! అని-డబ్బు,

పాత్రలు:

భోజరాజు

మాముడు

అవ్వ

యావనమాత్రమే. మీరు కాదు!!

భోజ: (అదోలా చూసి) మేమూ... పాలకులం!

అవ్వ: (నవ్వి) అబ్బాయిలూ! ఇంద్రుడూ, యముడూమాత్రమే పాలకులు! మీరు అలా లేరే!...

భోజ: అవ్వా! మాకు 'సహనం' ఉంది...

అవ్వ: మీ కేం తెలిదు బాబూ! సహనం భూమికి ఉంది; స్త్రీకి ఉంది! అంటే.

మాము: అవ్వా! మేము 'విరాగులం'

అవ్వ: మరి బాగుంది! మీరు అలా చెప్పకుండుకో వీలేదు! ఆహక్కులేనికీ, సంత్రిప్తికీ మాత్రం ఉంది! అవిరెండే విరాగులు!

మాము: కాదు... కాదు! మేము 'పరదేశీయులం'!

అవ్వ: జీవార్థ్యం, చెట్టు తీసుకోనే నీరూ... ఈ రెండిటికీ ఆహట.

భోజ: మేము 'సమరులం'! అవ్వ: అబ్బీకాదు! సామర్థ్యం గలవి అన్నమా, నీరూ మాత్రమే!

మాము: మేం 'పేదవాళ్ళం' అవ్వా!

అవ్వ: మీరు పేదవాళ్ళు కాదు!

పేదరికానికి, అడవిలో, ఆ తరవాత గొట్టెల్లా... అని చెప్పకోవాలి.

మాము: (మనస్సులో) ప్రాణం తీస్తాంజే...! ఇకలా భంజితు!

(అవ్వతో) అవ్వా! మేం ఓడిపోయాం.

అవ్వ: మీ రెండుకు ఓడిపోయామా!—ఈ లోకంలో అడవిలోని కన్నవాడూ, అప్పలబాధ ఉన్నవాడూ తప్పితే మరెవ్వరూ ఓడిపోరు!

భోజ: అవ్వా! మాప్రాణం తీసున్నావు! చీకటి బాగా పడిపోయింది!

మేం అడిగినదానికి సమాధానం చెప్ప!

అవ్వ: అయ్యో! మీ ప్రాణాలు తీస్తేనా కేం వస్తుంది! ఇక సమయం అయిన తర్వాత చీకటి పడదూ మరి!

మీరెవరో, ఏంకావాలో చెబితే చేతనయిన సహాయం చేస్తాను మరి!

మాము: అవ్వా! ఈయన ధారానగరానికి రాజయిన భోజరాజుగారు.

నేను ఈయన ఆస్థానకవిని, మాము డంటారు నన్ను! మేము వనవిహారానికి బయలుదేరాం! కవితాగోష్టిలోపడి

దారి తప్పిపోయాము! రాజనగరుకు వెళ్లేదారి చెబుదూ!...

అవ్వ: తుమించండి!—అయినా, ఈ మాట ముందే చెబితే బావుణ్ణు!

(అభినయిస్తూ) ఇదో, అలా తిన్నగా వెళ్లి అటు తిరగండి! రాజనగరు వస్తుంది

భోజ: వెళ్ళొస్తాం!

అవ్వ: మంచిది!

(అవ్వ వెళ్ళిపోతోంది.)

భోజ: మామూ! ఈమె సామాన్య

రాలు గాదునుమా! రేపు ఈమెగురించి గుర్తుచెయ్యి! మంచి బహుమానం పంపుదాం!

మాము: చిత్రం! [తెర]

(సుబ్బారావు కావ్రీ)

నిమ్మ పర్ బత్

నీటికీ, మాటికీ పేడిపానీయం పుచ్చుకొనడం వలన, మన ఆరోగ్యం చెడిపోవచ్చు. కాఫీలు త్రాగడం నాగరికతాచిహ్నమని చాలా మంది అనుకుంటారు. అలవాటైనవాళ్ళేనా కాఫీ ఉదయం ఒక్కసారి త్రాగవచ్చు. ■

పైన సాధ్యమైనంతవరకు మనం పుచ్చుకోవడంకాని, ఇతరుల కివ్వడంగాని మామకుంటే జీవోగ్యానికే కాక - జీవ సాభాగ్యానికిమాడ మంచిది. మన శరీరానికి వీడి ఆరోగ్యమే అది మాచుకోవాలి. మిట్టమధ్యాహ్నమువేళయినాసరే యింటి కెవరైనా వస్తే ఒకమాటా మంత్రీతెకుండా, ముందు

బొగ్గులకుంపటి, కాఫీ, పంచదార డబ్బాలూనా? ఆ వచ్చినవారు వెళ్తాం, వెళ్తాం అని తొందరపడటం, ఇంటామె ఆదరా బాదరా పాగాలుకీ కాఫీ తెచ్చిస్తే, వారు దాన్ని త్రాగి, లోపలవేడి, బయటవేడి రెంటిలో సరిమతిమనవడం—ఇవన్నీ మన ఇంట్లలో అలవాటయినవి. మరి ఇంటికి "ఎవరైనా వస్తే

ఆవుపాలు

ఎ. వి. రమణమ్మ (హరారా) గారు. ఆవు పాల గురించి 6-2-57 తేదీ ఆంధ్ర వారపత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము నేను చదివాను. నాకు అయిదుగురు బిడ్డలు. అయి దవ శిశువు మగశిశువు. లీవరు ఆను జబ్బు ఎరుగనే ఎరుగను. ఈ శిశువు ఒక సంవత్సరము పెరిగి ఖులాసాగా ఆడుకుంటున్నాడు. ఆవుపాలు చిన్నప్పటినుంచీ అలవాటు. చేశాను. నీళ్ళకలిపి గోరునెచ్చగా ప్రతి వాలు గంటలకు పట్టేదానని, బిడ్డడు ఏపుగా ఎదిగి ఆడుకుంటూ ఉండేవాడు సంవత్సరం వరకూ. ఒక నెల దాటిన పిమ్మట బిడ్డనికి పెంకులాగ గుండ్రం కుడిపక్క కట్టినది. పాలు బాగుగానే త్రాగేవాడు. కాని దినదినమూ సన్నగిల్లి బలహీనుడు కాసాగాడు. మాకు వాడిక గా ఇచ్చే ఆయు

ర్వేద వైద్యుడికి చూపించాము. ఆవుపాలు వద్దు అనీ, హార్నిక్సు, బార్లీ పట్టవలసినదని చెప్పారు. అయితే నాకు ఆవుపాలలో (నమ్మకమైనవి) దోషములేదని వెలినమ్మ కము. అవే పోస్తూ వచ్చాను. అదివర కీపాల వాడుక అనుభవము లేదు. కాని సానైటీ వారు సప్తయ చేసే పాలు వాడేదాన్ని. మాపాప అలాగే క్రమంగా చిక్కిపోతూ వేచ్చాడు. మందులు త్రాగి త్రాగి తగినట్లే యుండి, చివరకు ఫిబ్రవరి 5 న చని పోయాడు. డాక్టర్లు లీవరు తగిపోయి నీరు వచ్చిందన్నారు. మరీ వ్యాధి లీవ గురు సంబంధించినదో, వేరో తెలియదు. ఏమైతేనేమి బిడ్డ దక్కలేదు. లీవగురు మందులెన్నో పోసినాము. పట్టు వేయించి నాము. గడపగడప తిరిగినాము. మంత్రాలు వేయించినాము. ఈజబ్బును నివారించడానికి

ఇంతవరకూ ఏకాస్త్రజ్ఞుడూ మారముకనుక్కు న్నట్లు కనబడదు. పాలు మాత్రమే త్రాగి పెరిగవలసిన పసిపాప లీవ్యాధికి గురికావడం ధీరింపరాని విషయము. మేము వాడిన మందులు అన్నీ నిష్ప్రయోజనమైనవి. ఒక్క ఆవుపాలుతిప్ప మావానికి ఏ ఇతర ఆహారము లేనేలేదు. తినేవాడు గాదు కూడాను. చివరకిలా ఒక సంవత్సరము ఎని మిది మాసములు పెరిగి చనిపోయాడు. ఆవు పాలు పోయుటవల్ల లీవరు వగైరా జబ్బులు వచ్చినవా అనిపిస్తోంది నాకు. నిర్లక్ష్యము చేశానేమోయని మనసు పీకుతోంది. ఈ ఆవుపాల మంచి చెడ్డలు, — లీవరువంటి జబ్బులు రావడానికి ఏటిలో ఏకాస్త్ర అయినా దోషం ఉండడమే కారణమా అన్న విషయాలను శాస్త్రజ్ఞులు వైద్యులు పరిశోధించగలరని ఆశిస్తున్నాను. ★ కాళ్ళకుర్తి సరోజినీదేవి (నల్లూరు).

అదోరకం కోడరికం

నిమ్మ పర్బత్ చేయు విధం

కాఫీ యివ్వొద్దు, టీవద్దు అంటే - మరీ ఏమి పెట్టివ్వాలి వచ్చినవారిని ఊరికే పంపడమా? మనకు సంద్దు పుష్కలంగాదొరుకుతాయి. నిమ్మ, నారింజ, మామిడి, వీటితో పర్ బత్ అనేయి చేసి యివ్వవచ్చును. ఇపుడు నేను చెప్పబోయేది నిమ్మ పర్బత్. దీనిని ఒకసారి చేసిపెట్టకొనవచ్చును. మామూలుగా గ్లాసు నీళ్ళలో ఒక చెక్క నిమ్మరసం పిండిచక్క రవేసి కలిపి ఇచ్చే లైమజ్యూస్ బాగానే వుంటుంది. కాని ఒక్కొక్క సమయంలో నిమ్మకాయలు బజారునుండి సమయానికి ఇంటికిరాకపోతే ఖంగారు పడవచ్చు. కొన్ని సమయాలలో డజను అణా బేకు దొరుకు తవి. అజే నిమ్మకాయఒకటి అణాకు అమృతోజులకూడ ఉన్నవి. నిమ్మకాయలు చవుకగా దొరికేసోన్నో పర్బత్ చేసుకుని, నిలువఉంచుకుంటే రెండ నెలలు వాడిపోకుండా వుంటుంది. ఒకపాతిక నిమ్మ కాయలు తీసికొని కళాయి గిన్నెలోగాని క్లయిన్ లెన్ సీలు గిన్నెలోగాని తడి లేకుండా రసం పిండుకుని, గింజలు, ముచ్చి కలు, లేకుండా సన్నని గుడ్డతో వడియకట్టి వుంచుకొనాలి. గ్లాసులనానికి, నాలుగు గ్లాసుల పంచదార, కళాయిగిన్నె పోసి, టీన్నును ఉప్పువేసి కొంచెం నీళ్ళుచల్లి

పొయ్యిమీదపెట్టి పాకంపట్టాలి. పాకం కొద్దిగా ముదురుగా వచ్చినతరువాత, ఈ గ్లాసుడు నిమ్మరసంపోసి కలియబెట్టి పాయి మీదనుండి క్రిందికి దించేయాలి. ఈ రసం పాకంలో పోసేటప్పటికి, నిమ్మ తొనల మాదిరి చక్కని సువాసన వస్తుంది. బాగా ఆరినతరువాత, శుభ్రమైన పొడి సీసాలో యీ పర్బత్ పోసి గట్టిమూత పెట్టాలి. ఒక గ్లాసు నీళ్ళకు గెండు టేబుల్ స్పూన్స్ పర్బత్ వేసి కొంచెం ఎనెన్ను, కొంచెం ఐస్ వేసి యిస్తే బాగుంటుంది. తడిమాత్రం తగలకూడదు. వనీలా, వైనాజీలో, మొదలైన ఎనెన్నులు తెచ్చి యింట్లో ఆటే పెట్టుకుని కావలసినప్పుడు వెంటనే పర్బత్ చేసుకొనవచ్చు. బయటకొన్న సీసాలకంకై ఇంట్లో తయారుచేసుకునే పర్బత్ చాలా రుచిగావుంటుంది. పరిశుభ్రంగా వుంటుంది. వైగా చాలా చవుకలోను తయారవుతుంది. మనం స్వంతంగా యింట్లో చేసుకున్నామనే సరదావుంటుంది. అవునా? తీరిగా వున్న పుడు ఇంట్లోంచి చేసుకొనవచ్చును. మరి తయారు చేస్తానుకదా! ★

కొత్తపల్లి రాజ్యలక్ష్మి. చిన్నగంజాం.

మొన్న మాశ్యామల త్రవారింటినుంచి వచ్చిందని తెలిసి చూడటానికి వెళ్ళాను. మాటా—మంచి అయ్యాక వాళ్ళ అత్తగారు కొన్నచీరలు, నగలు చూపించింది శ్యామల. అవన్నీ చూసి శ్యామలకు మంచి అత్తగారు దొరికింది. అద్భుతవంతురాలు అనుకున్నాను. తర్వాత ఏదో మాటలసందర్భంలో “నా కా ఇంట్లో సుఖంలేదే” అనేసింది శ్యామల. నేను ఆశ్చర్యపడ్డాను. ఇందాక నేను చూసిన నాటికి ఈమాటకు పానగలేదు. ఎందుకని అడిగాను. శ్యామల వరసన చెప్పకొచ్చింది. వాళ్ళ అత్తగారిదగ్గర మాట్లాడినా తప్పే, మాట్లాడకపోయినా తప్పే. వాటికి వరం దాలోకొచ్చి కూర్చుంటే సిగ్గులేదంటుందిట. యీవల కూర్చుంటే బూబుకిమలే బయటకి రావంటుందిట. మా శ్యామలకు కుటుంబం, అలి కలు అంటే కాస్తపిచ్చి. వాటికి పెద్దగొడవ చేసిందట వాళ్ళ అత్తగారు ఈ కుట్రతో బోలె సంతతిమూడబూకూడావ్వవాటవుతున్నాయని. ఇవన్నీ చెప్పి ఇట్లా ప్రతిదానికి సాధిస్తుంటే సుఖం ఎక్కడినుంచి వస్తుందే. మరి బోలెడుబుట్టపోసి వస్తువులను నీకోసం కొనబంటు ఆవిడ ఉద్దేశం ఏమిటో నాకు

అరంకొవలం లేదన్నాను నేను. ఏమున్నది. తనకోడలుకు నగలుంటే తనకోపాపు అందుకనిలే అన్నది శ్యామల.

మా శ్యామల అతగాత్రకాదు. ఇలాంటి వాళ్లు చాలామంది ఉన్నారు లోకంలో. కోడలుకూడా తమలాంటిదే. ఆమెకూడా ఒకతల్లికన్న బిడ్డేవని అనుకోరు. అందరూ అట్లాఉన్నారనికొడు. సగంమందికిపైగా సాధించేవారు ఉంటారు. ఆ సాధింపులు ఇంట్లోనే అయితే కొంతమటుకు నయమే. ఎక్కడికన్నా వచ్చినప్పుడుకూడా పదిటి తిన్నగావేసుకో, జడ బిరుగా అల్లుకో, బొట్టు పెద్దదిగా పెట్టుకో, ఏమిటా వేధ వ వేసాలు బోగంపాలలే, తిన్నగా ఉండక అంటూ తమఅధికారాన్నంతా బయట పెడు తూఉంటారు. ఆ కోడలు ఎలాచేసినాఅందు లో ఏదో ఒకలోటు కనుపిస్తూనే ఉంటుంది వీరికి. అంతగా అప్పటికేమీ దొరక్కపోలే వెనకటివికూడా తప్పి సాధిస్తారు కొందరు. మొన్నమేము మా బంధువుల ఇంట్లో ఏదో శుభకార్యం జరిగితే వెళ్లాము. అక్కడికి వచ్చిన ఒకావిడ చుట్టాలనందరినీ కూర్చో పెట్టి కోడల్ని సాధించటం మొదలుపెట్టింది. ఆవిడకు ఆరోజున చేసిన తప్పలేమీ దొరక లేదేమో. పెరినాటిమాటలు మొదలుపెట్టింది. వియ్యాలవారు తమకు సరిగ్గా మర్యాదచేయ లేదుట. భోజనాలు ఆలస్యంగా పెట్టారుట. అప్పగింతలో పట్టు చీరలు పెట్టలేదుట. ఇంకా ఏమేమోచేయలేదుట. కజాకోరులు, అబద్ధాలకోరులు, గతిమాలినవాళ్లు, సిగ్గులేని వాళ్లు అని వియ్యాలవారినిదాడి సాగించింది. పాపం! పుట్టింటివారిని అట్లా తిడు తుంటే ఆ అమ్మాయిమనసు ఎంత బాధ పడిందో. అన్నీ విని మెదలకుండా ఊరు కున్నదాఅమ్మాయి. ఇట్లాఉంటాయి కొంత మందితరహాలు. మళ్లీ వీరి మర్యాద ఏమున్నా కొరిపోతున్నదా అంటే అదీలేదు. వాళ్ళ అమ్మాయిపెళ్లి అయినతరువాత వియ్యాల వారిని ఒక్కనాడు వీరు పిలిచి ఎరుగదు. కాని కొడుకు వియ్యాలవారు తమ కేదో దోచిపెట్టలేదని సాధింపులు. ఇలాంటి వాళ్ళను మార్చటానికి ఒక్కటే ఉపాయం వ్రాస్తున్నది. వీలుంటే వాళ్ళమాటలు అసలు చెబిలో వేసుకోకుండానన్నా ఉండాలి. లేకపోతే వేరేనన్నా ఉండాలి. ఇంతకన్నా ఉపాయాలేమీ వ్రాచటంలేదు. ఏమయినా అత్రాకోడల్ని మధ్య సద్భావం లేకపోతే సంసారంలో శాంతిఉండదు.

టి. నిర్మల (కసుకురు)

ఎన్నిటికో; ఎన్నటికో

నాయనమ్మగారు కోడలియిన కోపంతో మనుషుడిమీద ప్రేమ చూపలేదని వ్రాశారు

తుమ్మల సరోజినీదేవిగారు. అది చదివిన నాకు ఒక సంగతి గుర్తుకి వచ్చింది; కొందరు కన్నతల్లులే తమ బిడ్డల్ని కోపంతో యేమి చేసేది తెలుసుకోలేరు. నాకు తెలిసినామే

సంవత్సరాల పిల్వాడికి ఇనపగరిటె కాల్చి కాలిమీద వాతపెట్టింది. వాడుచేసిన తప్పు ఆరోజు పొద్దుననించి అవి కావాలి ఇవి కావాలి అని యేడిపిస్తున్నాడట. ఆ బాధ పడలేక వాతపెడితే కొన్ని రోజులదాకా చెప్పినట్లు వింటాడట. భయం వుంటుందట. అందుకని పెట్టేనంది, ఉబుసుపోకకని వెలిన నాతో. గొప్పగాచెప్పింది! పదిహేను రోజులకిగాని ఆవతి మానలేదు. ఒక సంవత్సరం అయినది ఇది జరిగి. ఇప్పటికీ పిల్వాని కాలిమీద మచ్చ ఉన్నది. ఇప్పుడు మాయింటి ప్రక్కలమే "పాయిల్స్ గరిటె" పెట్టేను అలరిచేస్తే వాత పేడతాను బుడిగా కూర్చోండి" అని పిల్వలిని ప్రతిరోజు బెదిరిస్తుంది. ఆమాట విన్నప్పుడల్లా నాకు ఆ పిల్వాడి కాలువతి గుర్తుకొస్తుంది. కన్నతల్లులే ఈరకంవారు కొందరు ఉంటే ఇహ నాయనమ్మలు ఆరకంవారు ఉంటుంటే ఆశ్చర్యంలేదు. నేను కనులార చూచినది వ్రాశాను. కొందరు స్త్రీలు కొన్నివిషయాలలో పద్ధతులు ఎప్పుడు మార్చుకుంటారో ఊహించలేము.

వి. విజయభారతిదేవి,

(హైదరాబాదు)

* * *

కాబట్టి

ఈమధ్య హైదరాబాద్ ను గురించి అన్నపూర్ణరామరావుగారు వ్రాసినదానిపై చాలా విమర్శలు జైలుజేరాయి. వాటిని చదువుతోంటే నిజంగా నాకే ఎంతో బాధగావుంది. ఇంక వ్రాసిన ఆమె ఎంత బాధపడ్డారో పాపం! ఏదైనాగాని, ఎవరైనాగాని వ్రాయాలంటే బాగా ఆలోచించి మరీ వ్రాస్తారు. ముఖ్యంగా యిది వేలకొలది ప్రజలు చదువుతారనే దృష్టి వ్రాసేవారికి ఎప్పుడూ వుంటుంది. అలాంటప్పుడు వారు వున్నది వ్రాస్తారుకాని, కల్పించి, ఊహగానంచేసి వ్రాయరు.

80 రు.ల సామాన్లు పోయాయి అంటే అది గొప్పనా? ఆమాటకొస్తే అవి వారి అజాగ్రత్తవల్ల పోయాయి. అంటే యిది చిన్న తనం కాదా? అలాంటప్పుడు చిన్నతనంగా కన్పించేవి ఎవరైనా ప్రతికరు వ్రాస్తారా? ఉన్నసంగతి యిది. కాబట్టి వ్రాశాను.

మంగళ కందూర్ (విశాఖపట్టణం)

* * *

ముదములేని ఆముదము

ఏమిటి సలహా?

క్రీమతి దద్దనాల రంగనాయకమ్మగారు ఇచ్చిన సలహాలు చాలా బాగున్నాయి. అతి సులభంగా ఆచరించ వీలుగాకూడే వున్నాయి. మనపని మనం చేసుకున్నప్పుడుంటే తృప్తి పనివాళ్ళు చేస్తే వుండదు. ఇంతకూ క్రీమతి అన్నపూర్ణ రామరావుగారి సలహా ఏమిటో తెలిపితే బాగుండును.

కె. పి. బి. (కాళహస్తి)

* * *

నావినతి

అనేక కుంటుంబములు ఒక సారిగా హైదరాబాద్ కువచ్చి కాపురముండుటవలనాకర్గిరాకి పెరగవచ్చు. అవసరమును బట్టి ఎంతైన ఇస్తారని వారి అభిప్రాయం అవవచ్చు. అవసరాన్నిబట్టి ఎక్కువ ఇస్తారన్నది అందరెరిగినదే. ఇక, చాయాదేవిగారు చెప్పినట్లు స్వల్పవేతనములకే నమ్మకమైన నాకర్లు దొరుకుటకూడ కద్దు. అటువంటప్పుడు మనము అదృష్టవంతులమే.

ఇంకొక విషయము. 6-2-1957 ప్రతికలో మంగళా కందూరుగారు అలంకరణను, లోటివారి అమాయకత్వమునుగూర్చి వ్రాస్తూ మధ్య మధ్యలో, "ఈలాంటి వారు అసహ్యంగ ఉంటారు; ఈలాంటి వారినిమాస్త్రే న వ్యవస్తుంది; ఈలాంటి వారిని చూస్తే, చిరాకేస్తుంది" అని వ్రాశారు. లోటివనిత ముద్దుటనుచూచి చిరాకుపడటము, నవ్వడము, అసహ్యించుకోవటము మంచిదికాదు.

స్వల్ప విషయాలలో వాద భేదాలు పడకుండా, వనితలోకొన్ని సక్రమంగా చదువు కొందాము.

యు. జయప్రద,

(భజరాజ నగర్, బరిస్పా.)

("పెరిగిన" - "కీ" అనే విషయముపై ఇంతటితో ముగిస్తున్నాము. ||సం||)

చిరస్మరణీయురాలు

దేశంకాని దేశంలో, మాతృదేశానికి గూరంగా ఫిబ్రవరి 28 వ తారీఖున ఒక సాధ్యమణి, స్వాస్త్యత్యాగిని దివంగతురాలైనది. ఆమెయే శ్రీమతి కమలా నెహ్రూ. ఈనా డామెవర్తంతి. ఆమె స్వర్ణసురాలె ఎన్నో సంవత్సరాలు గతించాయో. కాని ఆమె పవిత్ర స్మృతి ఆరనిజ్యోతియై కోటి కిరణాలతో ప్రకాశిస్తోంది. సాభాగ్యానికి సౌందర్యానికి అలవాలమైన కాశ్మీర్ దేశపు గారాబుపట్టి కమల. ఆమె శరీర మెంతసుకు మారమో హృదయ మంత సున్నితము. పదిహేడేళ్ళ ముగ్ధయస్సులో నవవధూ మణిగ నెహ్రూ కుటుంబంలో అడుగునుంచినది. ఇరువదిఏళ్ళ వరుసు నెహ్రూ జీవితీ, పదిహేడేళ్ళ వధవు కమలకూ వయస్సులో, అలవాట్లలో ఎన్నో భేదాలు - అయినప్పటికీ వారి వైవాహికజీవితం సుందరతరం, మనోజం, ఫలవంతం అయినది. కమలా నెహ్రూ అభిమానవతి. తాను సత్యమని నమ్మినదానిని ఆచరించేయడానికి ఏమాత్రం సంచేహించేదికాదు. రాజకీయములలో పూర్తిగా నిమగ్నమయిన భర్త యెడల ఏమాత్రం కినుక వహించక-ఆయనకు తిగిన సహచారియైనది. తన పడుకొనిమిదిఏళ్ళ వైవాహిక జీవితంలో నెలలతరబడి ఎడబాటుకు గురిఅయ్యా రీదంపతులు. మనోవ్యసం; అస్వస్థత ఆమెను క్రుంగ దీశాయి. వాటి నన్నిటిని ఓరిమిటో సహించినది. చిరునవ్వుతో అనారోగ్యమును సహితము లెక్కించక భర్త అడుగుజాడలలో నడిచి జైలుకేగి వీరనారీయణి అనిపించుకున్నది. దేశ స్వాతంత్ర్యంకోరకు శక్తి కొలది పోరాడవలెనని ఆమె ఆశ. కాని బలహీనురాలు. రాజకీయ విషయాలలో పూర్తిగా మునిగిపోయిన భర్త, తనను పూర్తిగా విస్మరించినారని ఆమె ఏనాడూ దుఃఖించలేదు. మీదుమిక్కిలి ఆయనను ప్రోత్సహించినది. భయంకరముగు మృత్యువుతో పోరాడుచు మరణియ్యవిధ ఉన్నపుడుకూడ భర్తకు ఆయన యొక్క విధ్యుక్త ధర్మమును ప్రబోధించినది. వివాహమే పడనిమిది సంవత్సరాలయినా కమల ఎంతో జుకుమారంగా - కన్యాత్వపు సౌందర్యంతో వెలిగిపోతూ చూసరులకు నెహ్రూజీ కుమార్తెలా అగపడేది. జైలులో వుంటూ-ఆవ్యుద్యమ తమ ఇరువురి సమావేశాల ఆనందాలను ఆయన ఎంతో హృదయంగమంగా తన

వి. ప్రేమలీల, (పెద్దాపురం)

ఆత్మకథలో వ్రాసుకున్నారు. కమలా నెహ్రూ అలా కృపించిపోతూనే చివరికి స్వీట్లర్లాండులో అంతిమసమయంలో భర్తకు మార్తెలను చూస్తూనే కళ్ళుమూసింది. ఆమె మరణం నెహ్రూను ఎంతేనా క్రుంగ దీసింది. ఆమె మరణానంతరం ఆమె స్మృతి చిహ్నాలు ఎన్నో వెలశాయి. పనిచేస్తున్నాయి. కాని అన్నిటికన్నా చిరకాలం

నిలచేది-విలువైనది, అద్వితీయమైనది నెహ్రూజీ తన ఆత్మకథను ఆమెకు అంకితం చేయడం. ఆనాటి జాతీయవీరుడు ఈనాడు మన ప్రధానమంత్రి. కాని ఆయన ఒంటరి. ఆనాడు తన చేదోడువాడోడుగా నిలచిన సహాధిభిక్షి ఈనాడు స్వతంత్రభారతదేశ రథసారథిఅయిన ఆయన ప్రక్క లేడు. ఆరోగ్యాన్ని సహితం లెక్కించకుండా, సమస్త సఖాల్నీ-దేశంకోసం త్యాగంచేసిన శ్రీమతి కమలా నెహ్రూ భారత మహిళా మణులకు చిరస్మరణీయురాలు. ★

★ తప్పెవరిది? చిక్కెక్కడ? ★

(37-వ పేజీ తరువాయి)

మన్నించితారలనీ, ఎవరికంటుకు వాణే అనుకొంటారు. కొందరు వయసులో పెద్దలయితే, కొందరు ధనములో, మరి కొందరు చదువులో... ఇలా వుంటాయి గౌరవ కారణాలు.

ఈ వయో, ధన, విద్యాభేదాలు వారి మధ్య సహకారానికి బదులుగా సంఘర్షణలకి దారితీస్తాయి. ఎవరి దృక్పథమును వారు విడవరు. కనీసం ఇంకొకరి ఆశయాలను అర్థం చేసుకొందెక్కినా ప్రయత్నించరు. ఇటీమన ప్రత్యేక చెల్లుబడి అవుతున్నంత కాలం గృహకలహాలు తప్పవు. ఒక్క అవి భక్త కుటుంబాలలోనే అనక్కరలేదు. విభక్త కుటుంబంలో మాత్రం భర్తకి, భార్యకి, పిల్లలకి మధ్య సహకారం లేకుంటే ఆ గృహం ఎలా రాణిస్తుంది. “మనం సంఘ జీవులం. ఏ ఒక్కరూ, మిగిలిన వారి సహకారం లేదే బ్రతుక లేము” అన్న సాంఘిక మాత్రం అందరికీ తెలిసిందే. అటువంటిప్పుడు ఒకే గృహంలో నివసిస్తూన్న వారి మధ్య సహకారం లేకుంటే కలహాలు రావా?

నేటి ప్రజాస్వామ్యయుగంలో అధికారాలు, ఆజ్ఞలు అన్న పదాలను మరచిపోవాలి. నేటిజీవనానికి వలసినవి సామరస్యం, సహకారం మాత్రమే. గృహము ఒక సహకారసంఘముగా మారాలి. అందరి వ్యక్తులందరూ సంఘ సభ్యులే. నిత్య జీవితకార్యక్రమంలో ఏ చిన్న భేదాభిప్రాయం కలిగినా అందరి ముందర ■ మృద్ధుగా

చెప్పాలి; అందరూ సానుభూతితో, సబబుగా ఆలోచించాలి. దీనిలో స్త్రీ పురుష వ్యత్యాసం, పక్షపాతబుద్ధి వుండకూడదు. మెజారిటీ పక్ష నిర్ణయాన్ని మిగిలిన వారు మన్నించాలి. చిన్న పెద్ద తారతమ్యం లేకుండా ప్రతివారికీ న్యాయం చేకూరాలంటే సంఘసభ్యులందరిసహకారం కావలసివుంటుంది.

సాధారణంగా స్త్రీలు తమ తగాదాలను తామే సరిదిద్దుకోవాలి. స్త్రీలకే పరిమితమైన గృహనిర్వహణాది విషయములలో పురుషుల ప్రమేయం వాంఛనీయంకాదు. వారికి అనుభవములేని విషయములలో వారి ఓటు సవ్యంగా ఉపయోగపడకపోవచ్చును. అత్రా కోడల్లయినా, ఆడవధుచులైనా, అక్క చెల్లెండయినా, ఒకరిని ఇంకొకరు అర్థం చేసుకోవడంలోనే వుంది. సహజంగా ఎవ్వరూ చెడ్డవారుగా, పేచీలకోరులుగా పుట్టరు. వారు పుట్టి పెరిగిన వాతావరణం, మానసిక పరిస్థితులు, ఆర్థికకారణాలు వారిని అలా మార్చి వేస్తాయి. తెలివైన స్త్రీలు, అట్టి వారిని అర్థంచేసుకొని, ఆపరిస్థితులనుండి వారిని తప్పించి సరియైన మార్గమును పేటేందుకు ప్రయత్నించవలెనేకాని, వారితో పాటు తామూ వక్రమార్గములో నడిచినా, లేక వారిని పరిత్యజించినా, ఒక్క తమ గృహమునకే కాక, సంఘమునకంతకును అపకారం చేసినవారగుదురు. చెడ్డకి మల్లినంత త్వరగా మంచికి మనసు మారక పోవచ్చు, కాని ప్రయత్నిస్తే సాధ్యం కానిదంటూ వుండదని నా అభిప్రాయం. ★

జరుగుబాటు

(21-వ పేజీ తరువాయి)

“అవును బాబూ” అన్నది కోటమ్మ.

“మరి ఎప్పుడు రమ్మంటావ్?”

“నాదగ్గర చిల్లదమ్మడి లేదు బాబూ. రెక్కలు ముక్కలయ్యేట్టు చాకిరీచేసినా పొట్ట నిండడంలేదు.”

“ఆ...దానికేంలే?? నవ్వు తలుచుకుంటే డబ్బు పరుగెత్తుకొంటూ ధామా?” అన్నాడు మువ్వకూడు.

“ఎటావస్తుంది బాబూ?? పనిచేస్తే రాని డబ్బు తలుచుకుంటే వస్తుందా? నుండ రావుగారింట్లో నాలుగునెలలు నీళ్లు పోతా. పన్నెండు రూపాయ లివాట్లది. రేపురా-మాపురా అంటుంది ఆతలి. రాఘవయ్యగారింట్లో పెళ్ళికి వంటపనిచేశా. ఆ అమ్మాయికి చక్కటి పిల్లడుకూడా పుట్టాడు. ఎప్పుడెప్పుడా రేపు రావే అంటుంది ఆతలి...”

“పాపం...అట్లానా. ఇంకా నాకు తెలియనే తెలియదు కోటీ...ఇదుగో ఈ పది రూపాయలూ...”

“వద్దుబాబూవద్దు. ఇట్లానేఉండనియ్యండి నన్ను. నా తంటాలునే పడ్డా. పనేం చెయ్యకుండా మీ డబ్బు ఎందుకు బాబూ నాకు.”

“నీదంతా ఒలిపిచ్చి. నామాటకు సరేనను. రేపటికల్లా...”

“వద్దు బాబూ...వద్దు. మీరు చాలా మంచివాళ్లు. నన్ను ఇట్లాగే ఉండనివ్వండి నా వొంట్లో ఓపికుండాది. కేపుకు చిల్లగా చూస్తే నాలుగిళ్లలో పనిచేసుకుని, నాలుగిళ్లకు నీళ్లుపోస్తే నా పొట్టనిండుతుంది...”

“కోటమ్మ...నీ మంచికే చెప్పే నీకు తెలియడంలేదు. నామాటకు ఒప్పుకో. లేదా వారంగోలలో కొంప ఖాళీ చెయ్యి. నీ యివం వస్తా మరి” అని మువ్వకూడు వెలిపోయాడు. రుసరుసలాడూ. ఆయనకు కోటమ్మంత కూతురున్నది!!!

మువ్వకూడు వెళ్లింతిరువాత కోటమ్మ బిగ్గరగా చాలాసేపు ఏడ్చింది. ఎవరు వింటారు ఆయనకు? ఎవరికి పట్టిందే? ఆ రోజుల్లా లిండి తినలేదు. వళ్లంతా విరగొట్టినట్టు నొప్పి. అయినా అట్లాగే ఊరంతా తిరిగి రైలు స్టేషనుదగ్గర కొత్తగాకట్టిన ఇళ్ళల్లో ఒక గది నెలకు మూడు రూపాయల అద్దెకు సంపాదించింది.

అట్లాగే ఉన్నపూట లింటూ లేని పూట పనుపడుకొంటూ రోజులు గడుపుతున్నది కోటమ్మ.

ఇళ్ళకు వెళ్లి పనిచెయ్యడం చాలా చిక్కుగా ఉంటున్నది. ఇంతవరకూ చిన్నవాళ్ళకే దుర్బుద్ధులనుకుంటుంటే

వయస్సు మీరినవాళ్ళకూడా అంతే నని తెలిసివచ్చింది.

బజారున తిరిగేవాళ్లంతా ఇంతేనేమోలే అనుకొంటుంటే బయటికి చాలా పెద్ద మనుషులలాగా కనిపించేవాళ్ళల్లో చాలామంది కూడా ఇంతేనని తెలియదానికి ఆటోరోజులు పట్టలేదు.

అయినా ఇన్నిరకాల కష్టాలుపడిన తను ‘పల్లిత్తు’ అంటే ఎవరు నమ్ముతారా? అదంతా అట్లా ఉండగా ఒంట్లోకి ఉడిగి పోతోంది. నీళ్లు మెయ్యలేకపోతోంది... పిండివిసరడం, ఖారంకొట్టడంవంటి పనులు చెయ్యలేకపోతోంది. చెయ్యకపోతే పొట్ట నిండేట్లా? ఏమి చెయ్యాలి? ఏమి చేస్తే ఇతరుల దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆంతగా ఆధారపడకుండా బతకవచ్చని కోటమ్మ చాలా రోజులు ఆలోచించింది.....

* * * ఓనెల నీళ్ళుమానిన డబ్బులు చేతిలోకి వచ్చినతరువాత...ఒకరోజున ఒక సోదరు శనగపిండి తెచ్చింది. అజా ఎండు మిరపకాయలూ, కానీ ఉప్పు తెచ్చింది. రెండు అరటికాయలు తెచ్చింది. సవాపావు శనగనాణ తెచ్చింది. తిండి పండుకోడం కూడా మానేసి తనకు చేతివెన్నట్టే బజ్జీలువండి రైలుస్టేషను దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళింది. పన్నెండు గంటలకల్లా రూపాయిన్నర వచ్చింది. తన పెట్టుబడిపోన రూపాయి మిగిలింది. అంతే...అట్లాగే రోజూ ఏదో ఒకటి వండి స్టేషనుకు పట్టుకువస్తుంది. బళ్ళవాళ్ళూ, రిక్షాలవాళ్ళూ, రైలుకర్ల వాళ్ళల్లో కొందరూ

ఆమెవద్ద బజ్జీలూ, గారెలూ, పుణుకులూ, కారంబూడి కొంటారు. అంతా కొక్కులేరమే.

కోటమ్మ ముసల్మంది. అయినా ఆపని మానివెయ్యలేదు. తనకు చేతనైనట్టే ఏదో ఒకటి వండి స్టేషనుకు తీసుకువచ్చి ఇంకా-అంటే అరవయ్యేళ్లు నిండినా-అమ్మ తునే ఉన్నది. అంతేకాని పెద్ద హోటలు పెట్టి భాగ్యవంతురాలు కాలేదు. తిండికితేకదిక్కులేనిచావు చావలేదని ఆరోజు అయ్యన్న పెట్టి సత్రందగ్గర ఆమెను చూచి నవ్వుడు తెలుసుకున్నాను.

కోటమ్మను చూడగానే నాలుగో కలిగిన ఆవేశం నెను వ్రాయలేదు. ఎప్పుడయినా మీరు ఆ ఊరు వెలితే రైలుదిగి, స్టేషనులోంచి బయటికి రాగానే గుర్రబళ్ళూ, రిక్షాలూ ఆగవోట ఓకెట్టుక్రింద కోటమ్మను చూస్తారు. అప్పుడు ఎవరినయినా మని పెనరు? అవి అడుగుతారు. ఆమెను ఎరిగన్న వాళ్ళయితే మీకు ఈ కథంతా చెప్తారు.

కోటమ్మ కథంతా గుర్తుకొచ్చిన తరువాత నాన్న అంటున్న ఆత్మభీమానం అంటే యేమిటో, వంతెనారవం అంటే యేమిటో నామటుకు నాకు కొంతవరకూ అర్థమయినట్లని పించింది.....

నారసింహ లేహ్యము

బంగారులో చేరినది మేహము, నిక్షాక, నిస్పృహన వగైరా హరించి. ఇలము రక్తవృద్ధి కల్గించును. 20కు, డబ్బరు 3-4-0. పోస్టేజీ రు. 1-1-0. పి. పి. పి. అందకో, (ఆయుర్వేద సమాజం) పెరిదేపి (పోస్టు) — నెల్లూరుజిల్లా.

శ్రీ సరస్వతి

ఓటాకుడుగృకు విలమనిచ్చి, నిగనిగలాడు నిడుపాటి వెండుకలను పెంచుటకు అద్భుతమైన హెయిర్ టానిక్. తల వెండ్రుకలు రాదు, నెరయుట, చుండు, ఇల్లతం, పేనుకొడుకు, ఇంకను తల వెండ్రుకలకు సంబంధించిన నమన వ్యాధులకు రీటా ఆమెయముగ వనిచేయును. చేనకునేది వాడి గుణమును సొందియున్నాడు. మీరుకూడా నేటినుండియే రీటా వాడుడు.

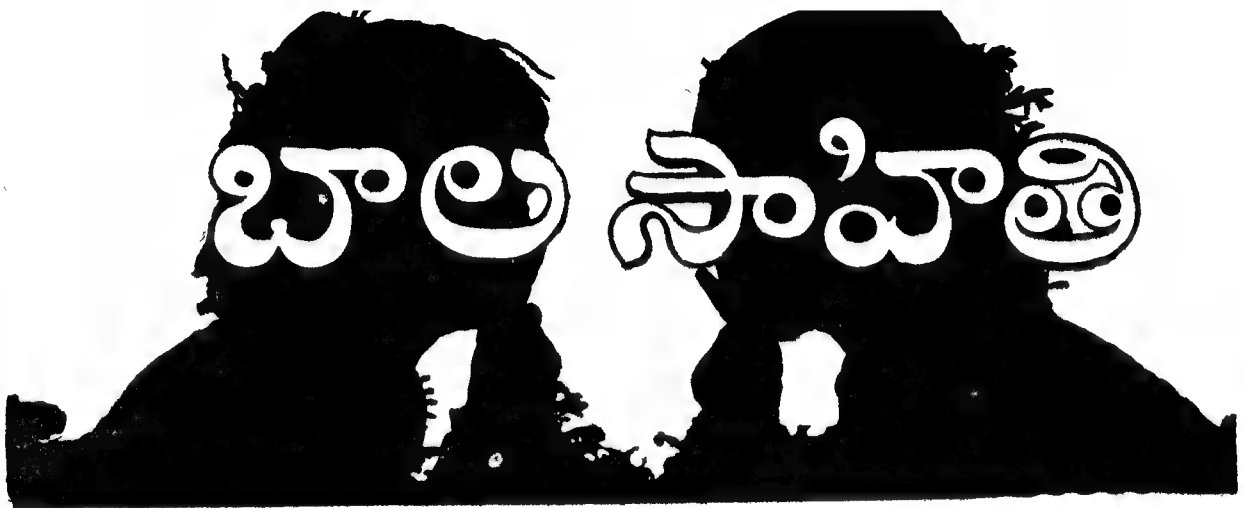
రీటా

హెయిర్ టానిక్

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

6-8-57

43

గర్భభేదగీత

అనగ అనగ పూర్వం
అరవ దేశమందు
అన్ని విద్యలందు
ఆరితేరినట్టి

అవ్వ ఉండెను.

మాట మంతియందు
దీటురాదు నాకని
అవ్వ మనసులోన

అంకురించె గర్వం.

దూర భూమినుండి
చారి నడచుచుండి
అవ్వ కడుపు మండి

ఆక లయ్యెనండి.

దూరాన కొంచము
నేరేడు వృక్షము
కాపు బట్టి యుండగ

దాపుజేరే మెల్లగ.

కొమ్మమీద యెవ్వరో!

గొల్ల బాలు డొక్కడు

“అవ్వ - అవ్వ చెప్పమా

ఆకలితో నుండకుమా!

కడుపు నిండ తినుటకు

ఉడుకు పండ్లు వలయునా!

చల్ల బడుట కుదరము

చల్లనిపండ్లు వలయునా?

పిల్లవాని మాటకు

ఉల్లమందు మురియుచు

చల్లనివే యిమ్మని

నవ్వుకొనుచు నడిగె నవ్వ.

.....
దూతలూరి జగన్మాథం
.....

బాలు డంత కొమ్మను.

చాల ఊపి విడిచెను

రాలిపడెను కుప్పగ

చాలినన్ని పండ్లు.

పడిన పండ్ల నెత్తి

పక్కముగ నూది

ఒక్కటాకటె తినగ

టక్కరి ఆ బాలుడు—

‘అవ్వ! అవ్వ! ఏమిటిది

ఊది తినెద వుడుకుపండ్లు?

చల్లనివే కావాలని

కల్లమాట లాడితివ!

పిల్లవాని మాటలలో

తెల్లమయ్యె నవ్వకు

గర్వపడిన వారికెల్ల

గర్వభంగ మిట్లె యనుచు!

కీర్తి - అపకీర్తి

ఔరంగజేబు చక్రవర్తి విలువైన పింగాణీ పల్లెరాలలోగాని విందు లారగించేవాడు కాదు.

పింగాణీ సామగ్రి తయారు చెయ్యడానికి వైనా దేశం ప్రసిద్ధి కెక్కింది. ఆ దేశంనుండి ఢిల్లీకి వచ్చిన వర్తకులందరూ మొదట చక్రవర్తిని దర్శించి తాము తెచ్చిన విలువైన పల్లెరాలనూ, పాత్రలనూ పాదుషాకు చూపేవారు. ఆయన కొనగా మగిలిన వే ఇతరులకు దక్కివి. తనకు చూడకుండా అమూల్యమైన వస్తువు దేనినైనా ఒక వర్తకుడు ఎవడికైనా విక్రయించాడని తెలిస్తే పాదుషా ఆ వర్తకుణ్ణి కఠినంగా శిక్షించేవాడు!

చక్రవర్తి వైనా వర్తకులవద్ద నుండి అప్పుడప్పుడు కొన్న పింగాణీ పాత్రల విలువ ఇరవైయైదు లక్షల రూపాయలని అంచనావేయబడింది. ఆయన రోజూ పండ్లరసాన్ని గ్రోలే కప్పు ఒక్కటే ఇరవైవేల రూపాయలట! ఆ కప్పు పైభాగంలో చుట్టూ ఇస్లాం మత ప్రవక్తమైన మహమ్మదువారి జీవితకథ మనోహరమైన బామ్మలలో చిత్రీకరించబడినదట! దీనిని చూసే చూడటంతోనే చక్రవర్తి మోజుపడి వర్తకుడు చెప్పిన ఇరవైవేల ధరా చెల్లించి కొనేవాడు.

ఏరోజూ కారోజూ పాదుషా గారి

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

భోజన మవడంతోనే ఆ పాత్ర సామగ్రినంతనూ కడిగేసి జాగ్రత్త పెట్టడానికి గొప్ప జీతంమీద ఒక ఉద్యోగస్తుణ్ణి నియమించారు. మామూలునాకడైతే ఆ అమూల్య వస్తువుల విలువను గ్రహించలేక అశ్రద్ధగా కడగడంలో ఏ వస్తువైనా చెయ్యిజారి బీటుపడడంగాని బద్దలైపోవడంగాని జరగవచ్చునని, ఆ గొప్ప జీతగాణ్ణి వేశారు.

ఆ జీతగానిపేరు ఖుస్రా. అతని చేతివేళ్లు బలమైనవి; వణుకు లేనివి. ఏపాత్ర పట్టుకున్నా, పడిపోవడం అనేది ఉండదు. ఆ వేళ్ళు మృదువైనవికూడాను. అందుచేత యెంత సున్నితమైన వస్తువైనా సరే చితికి పోకుండా అతడు తోమి శుభ్రపరచగలడు.

కాని ఒకనాడు ఒక ప్రమాదం సంభవించింది. అప్పుడు ఔరంగజేబు రాజధానిలో లేడు. దక్షిణ ప్రాంతాన్ని జయించాలన్న కోర్కెతో దండయాత్రకు వెళ్లేడు. ఖుస్రా, మధ్య మధ్య పాత్రలను తీసి ముఖమల్ గుడ్డతో తుడిచి పెట్టకపోతే మెరుగు పోతుందని తోచి, ఆ పల్లెరాలనూ పాత్రలనూ ఒక్కొక్కటే తీసి తుడిచి బోర్లించి

పెడుతున్నాడు. పాదుషా రసాన్ని నేవించే పాత్రను త్రగా పట్టుకు తియ్యబొ ఎక్కడనుంచి వచ్చింది పాత్రలో ఎర్రతేలొకటి ముందే చేరి ఖుస్రా చూవేలును పుటుక్కుమని అందించింది. ఆ తడా పాత్ర నక్కున జారవిడిచాడు. ఆ రాతి నేలపైన ఆ విలువైన పడి పడటంతో ముక్కలు పోయింది!

ఖుస్రా గుండె గతుక్కు ఔరంగజేబు చక్రవర్తి దక్షిణ నుంచి తిరిగి రావడంతోనే సమయంలో 'ఆ కప్పు ఏది అడుగుతాడు! బద్దలై పోతెలవడంతోనే ఉరిశిక్ష విధి

ఖుస్రా తనకు రానున్న దనుగూర్చి బంధుమిత్రులతో కుని ఏడ్చాడు. వాళ్ళు 'ఏడిలాభం? అలాంటి కప్పును దాన్ని వైనా నుంచి వెంటనే. పాతకప్పు బద్దలై సంగతే తెలియనివ్వకు' అని చెప్పేరు.

ఖుస్రా తాతలు సంవత్సరం, భార్య మెడలో వు

పొలంకి వెంకటరామచంద్రమూర్తి

★ కీర్తి - అపకీర్తి ★

అనూజనకాడికి అమ్మసి, తన సంపాదనలో నిలవేసుకున్న డబ్బుతో సహా మూటగట్టి ఒక వర్తకుడి చేతికందించాడు. 'బాబూ నువ్వు వెంటనే చైనాదేశానికి వెళ్ళి ఇలాంటి కప్పనే కొనుక్కురా' అని చంపేడు.

చక్రవర్తికి దండయాత్రలో విజయం చేకూరలేదు. ఆయన అనుకున్నదానికన్న ముందుగానే రాజధానికి చేరుకున్నాడు. చాలా చిరాకుగానూ కోపంగానూ ఉన్నాడు. మొదటినాడు భోజనం చేసేటప్పుడే కప్ప బద్దలైపోయిందన్న సంగతి తెలిసి ఉగ్రుడై పోయాడు! కాని కొత్తకప్ప చైనా నుండి రాబోతోందని తెలిసి కొంత శాంతించాడు. ఐతే, ఖుస్రూను మాత్రం వదలలేదు. ఉద్యోగం తీసేసి చెఱలో పెట్టించాడు.

ఖుస్రూ పంపిన వర్తకుడు చైనా నుండి తిరిగిరాలేదు. ఆ కాలంలో ఇండియానుండి చైనా వెళ్లాలంటే నేలమార్గాన్ని మధ్య ఆసియా ద్వారా వెళ్లేవారు. దారిలో బంది పోట్లు ఎక్కువగా ఉండేవి. ఆ వర్తకుణ్ణి పరివారాన్నీ దారిలో ఎవరో దోచుకుని చంపేసి ఉండాలి.

ఖుస్రూ పెట్టిన గడువు దాటి పోవడంతోనే చక్రవర్తి ఆతణ్ణి రప్పించి, 'నీవు వెంటనే చైనా వెళ్ళి కప్పను తేవాలి! లేదన్నావా ఉరి కంబం ఎక్కవలసుంటుంది!' అన్నాడు.

ఖుస్రూ చేసేదిలేక బయల్దేరేడు. చక్రవర్తి అతనితో, ఊరు దాటడం

తోనే ప్రాణాలు దక్కించుకోడానికి పారిపోదా మనుకుంటావేమో బాగ్రత్త! నువ్వు తిరిగి వచ్చేదాకా ఇక్కడ నీ భార్య బిడ్డలూ బైదులో ఉంటారు!' అన్నాడు.

ఖుస్రూ, 'అయ్యో, ఈ ఉద్యోగం వచ్చిననాడు పెద్దజీతమని మురిసి పోయానేకాని పులి నోట్ల తల దూర్చుకున్నానన్న సంగతి తెలుసుకోలేకపోయాను!' అని లోలోపల కుమిలిపోతూ ప్రయాణం కట్టేడు.

ఈ వృత్తాంతం దేశమంతటా పాకింది. దేశంలోనేకాదు చుట్టు ప్రక్కల దేశాలకుకూడా తెలిసింది ఆ కాలంలో పారసీక దేశాన్ని అద్బుల్ షా చక్రవర్తి పాలిస్తున్నాడు. ఆయన నిడుకొలుపు తీరవుడగా ఇండియానుండి వచ్చిన చారులు, 'విశేషాలేమిటి?' అని ఆయన అడగగానే ఖుస్రూ విషాద గాథను తెలియచేశారు.

అద్బుల్ షా సంగతంతా విని ఔరంగజేబు క్రూరానికి ముక్కుపై వేలు పెట్టుకున్నాడు. పక్కనున్న వజీరుతో, 'మా భోజనశాలలో అటువంటి పాత్ర ఏదైనా ఉండేమో చూడండి. ఉంటే దాన్ని అంచీల మీద గుఱ్ఱపు రాతులను ఘపి ఆ ఖుస్రూకు అందజేయండి' అన్నాడు.

వజీరు పాదుషా అంతఃపురంలో ఉన్న అమ్మాల్య మైన పింగాణీ సామగ్రినంతా పరిశీలించిచూశాడు. మహమ్మదు ప్రవక్త జీవిత గాథ

చిత్రింపబడ్డ కప్ప ఒకటి అందులో కూడా కనపడింది. 'అల్లా దయగల వాడు! ఆ ఖుస్రూ ప్రాణాన్ని కాపాడేడు!' అనుకుంటూ వజీరు ఆ పాత్రను చక్కగా బంగీ కట్టించి చుట్టకైన దళాధిపతి నొకణ్ణి రప్పించి వప్పించాడు, 'పదిమంది రాతులను వెంటబెట్టుకు వెళ్ళు. వాయు వేగాన్ని వెళ్లే గుఱ్ఱాలను తీసుకుపో. చైనాకుపోయే రహదారిని వెళ్ళి ఖుస్రూను కలుసుకుని 'ఈ పాత్రను అందజేయి' అన్నాడు.

ఆ దళాధిపతి ఒక్క నిమిషం కూడా ఆలస్యం చెయ్యకుండా తన పరివారంతో చైనా రహదారిని పడి దాడుతీశాడు. కాని లాభం లేక పోయింది! వాళ్లు చేరక పూర్వమే ఖుస్రూ ప్రయాణంలో జబ్బు పడ్డాడు. మనోవ్యాధికి ఆ వ్యాధితోడై ఆ నిర్భాగ్యుడు మార్గ మధ్యంలోనే డిక్కుమాలినచావు చనిపోయాడు.

పానపాత్రను బద్దలు గొట్టేడన్న నేరంమీద ఖుస్రూ జీవితాన్ని నాశనంజేసిన ఔరంగజేబూ, ఆ జీవితాన్ని రక్షించాలన్న సానుభూతితో అటువంటి విలువైన పాత్రనే ఉచితంగా ఇచ్చిపంపిన అద్బుల్ షా చక్రవర్తికూడా ఎప్పుడో మరణించి మట్టిలో కలిసిపోయారు. కాని అద్బుల్ షా కీర్తి, ఔరంగజేబు యొక్క అపకీర్తిమాత్రం చరిత్రలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయాయి.

రావణుని జిటమి

శ్రీ రాముడు రావణ వధానంతరము అయోధ్యకు వచ్చి రాజ్యము చేస్తుండగా అగస్త్యాదిమహామునులు రామదర్శనార్థము వచ్చారు. శ్రీరాముడు వారిని ఉచితవిధంగా నత్కరించాడు. అప్పుడు రావణుని పరాక్రమాన్ని గురించి ప్రస్తావన వచ్చి రాముడు అగస్త్యమహామునిని చూచి,

‘స్వామి! రావణుడు కూర్మడై మానవులను, దేవతలను బాధించుచుండగా అతనిని ఎదిరించి బుద్ధి చెప్పగలిగినవాడు లేకపోయాడా? నందేహము తీర్చండి’ అని ప్రార్థించాడు.

అగస్త్యుడు రావణుని ప్రజ్ఞలను గురించి చెప్పసాగాడు:

రావణుడు బ్రహ్మను గురించి ఘోరమైన తపస్సుచేసి మెప్పించి దేవతలచేతగాని, రాక్షసులచేతగాని, పాతాళవాసులచేతగాని మరణము లేకుండులాగున వరము పొందాడు. శివుని మెప్పించి పాశుపతాస్త్రమును పొంది గర్వాంధుడై వీరులైన రాక్షసులను, రాజులను, దేవతలను జయించి భూలోకమంతా తిరుగుతూ ఒకనాడు మహా ప్రతాపశాలియైన కార్తవీర్యార్జునుడు వీలుచున్న మాహిష్మతీపురాన్ని ప్రవేశించాడు. ■ రోజుననే కార్తవీర్యార్జునుడు తన భార్యలతో జల్మీడలాడటానికి నర్మదానదికి పోయి ఉన్నాడు.

మంత్రులవల్ల రాజుల లేడని తెలుసుకుని రావణుడు వింధ్యపర్వతమును చేరి ప్రకృతి సాంపును చూస్తూ నర్మదానదిని చేరాడు.

అక్కడ అడవి అనేకమైన ఫలపుష్పములతో నిండి రమణీయంగా వుంది. రావణుడు పుష్పకవిమానమును దిగి నర్మదలో స్నానముచేసి శివార్చన చేయాలని తలచి మంత్రులను పంపి పుష్పములను తెప్పించుకుని నదిబట్టన శివ పూజ చేయసాగాడు.

రామ ప్రియ

రావణుడు పూజచేస్తున్న స్థలానికి దిగువగా కార్తవీర్యార్జునుడు తన భార్యలతోగూడి జలక్రీడలాడుతూ తన వేయిచేతులతో నర్మదానది ప్రవాహాన్ని అరికట్టి వినోదించసాగాడు. నీరు ఎదురెక్కి గట్లను ముంచుకుని రావణుని పూజాసామగ్రిని తుడిచిపెట్టుకపోయింది. రావణుడు నదీ వైపరీత్యానికి కారణము తెలిసికొనిరండని మంత్రులను పంపాడు. వారు నదివెంట పోయి ప్రవాహాన్ని కార్తవీర్యార్జునుడు అడ్డగించుట చూచి రావణునికి నిశేదించారు.

వెంటనే రావణుడు కార్తవీర్యార్జునుడున్న ప్రాంతాన్ని చేరాడు. అక్కడ కాపలాకాస్తున్న అర్జునుని మంత్రులు రావణుని సంకల్పము

తెలుసుకుని వారే రావణునితో యుద్ధముచేసి అతనిచేతిలో మరణించారు. ఈసంగతి వేగులవల్ల అర్జునుడు తెలుసుకుని నర్మదనుండి బయటికి వచ్చి కోపించి తనగద తీసికొని రాక్షసులను నుగ్గునూచ చేయసాగాడు. మార్గమధ్యంలో రావణుని అనుచరుడు ప్రహస్తుడనే రాక్షసుడు అడ్డగించగా అర్జునుడు ఐదుబండల మూరల పొడవుగల పెద్దగద గిరగిర తిప్పి వేయగా ప్రహస్తుడు మూర్ఛపోయాడు. అది చూచి మిగిలిన రావణుని సైన్యము పాటి పోయింది.

అప్పుడు కార్తవీర్యార్జునుడికి రావణుడికి ఘోరమైన యుద్ధము ప్రారంభమయింది. వారిద్దరు ఒకరితో ఒకరు గదాయుద్ధము చేయసాగారు. అందు అర్జునుడు మహా భారమైన గదతో రావణుని ఎదురు రొమ్మన బలముగా కొట్టాడు. కాని రావణుని హృదయము పగులుటకు బదులు గద రెండుముక్కలయింది. రావణుడు దెబ్బకు తూలి వెనుకకు వెళ్లి పడ్డాడు. తటాలున అర్జునుడు తన వేయి చేతులతో రావణుని బలవంతముగ బంధించి సింహనాదము చేశాడు. మూర్ఛపోయివున్న ప్రహస్తుడు తెప్పరిల్లి అర్జునుడి చేతులలో చిక్కివున్న రావణుని అవస్థనుచూచి మండిపడుతూ రాక్షస సైన్యములను చేర్చుకుని

రావణుని ఓటమి

నానావిధాయుధములను అర్జునుని మీద విసరసాగారు. కాని అర్జునుడు వాటిని మధ్యలోనే చెల్లాచెదురుచేసి రావణునితో రాజధానిని చేరాడు.

దేవతలు, అర్జునుడు రావణుని గాలిని మూటగట్టినట్లు గట్టాడని తమలోతాము చెప్పుకొనుచుండగా పులస్త్యమహాముని విన్నాడు. పులస్త్యుడు రావణునికి తాత. మనమని యందలి ప్రేమచేత వాయువేగంతో మాహిష్మతీ నగరాన్ని చేరాడు. పాదచారియై వస్తున్న ఋషీంద్రుని కూచి ద్వారపాలకులు అర్జునుని కెరిగించారు. వచ్చినవాడు పులస్త్యమహాముని అని తెలుసుకుని అర్జునుడు ఎదురువచ్చి తోడ్కొనిపోయి అర్హ్యపాద్యాదు లిచ్చాడు.

‘స్వామి! ఎంత తపస్సుచేసినా తమ దర్శనముగాదు. అటువంటి మీరు దర్శనమిచ్చి నా జన్మ సఫలము చేశారు. ఈ రాజ్యము, మేము మీవారము. మీరు దయచేసిన కార్యమేమో ఆసతీయండి’ అని వినయంగా పలికాడు.

సయాటికా బాధితులారా!

ఇదియే మీకు విముక్తి

సయాటికా సంబంధమగు కాలు నడుము, చేతులయందు భరింపరాని తీల, పోట్లు, నమిలినట్లుండు బాధ ఎందరు డాక్టర్లవల్లకూడా నివారణ పొందని కేసులకు సహితం మా ‘స్యుజీవన్’ వాడిన 24 గంటలలో గుణమిచ్చి వారము రోజులలో తగ్గిపోవును.

పెం సీసా13 (వారం రోజులకు) రూ.5/4 పో సీసీఆదనం. ధన్వంతరీ ఆశ్రమం (రిజిస్టర్డ్) అంబాజీపేట, తూ|| గో|| జిల్లా.

పులస్త్యుడు కుశలప్రశ్నలు వేసి, అర్జునుని పరాక్రమాన్ని పొగడినాడు.

‘సముద్రములు, వాయువు ఎవరికి వెలచి కదలక మెదలక వుంటాయో అట్టివాడైన రావణుడు నీకు బద్ధుడైనాడు. వాడు నా మనమడు వాడి కీర్తి నీచే జయింపబడినది. నిన్ను యాచిస్తున్నాను. నా కోర్కె చెల్లించి రావణుని విడిచిపెట్టు’ అని కోరాడు.

మునీంద్రుని కోర్కెను శిరసా వహించి, రావణుని విడిచి అగ్ని సాక్షిగా వానితో మైత్రి కల్పించుకున్నాడు. పులస్త్యుడి పుణ్యమాయని, అర్జునుడి చేతిలో చావవలసిన రావణుడు విడుదల పొంది సిగ్గుతో మొగము ముడుచుకుని, తాతను పూజించి లంకకుపోయాడు.

“గారాబం”

(12-వ పేజీ తరువాయి)

వచ్చేకారే? అంది. సేనింకా వెళ్ళినచోటే ఉంటాననీ, ఆమె రాత్రి నాతో చెప్పినట్లు అడగవలసిన విషయాలనుగురించి, వ్యవహారాలనుగురించి తీర్చినభర్తనలుచెస్తూ, ఆక్కిడ ఉండిఉంటానని ఆమె ఉహించుకొంటూ ఉండాలి.

“చిట్టిబాబాచ్చాడా?” అని గర్జించాను.

“ఆ, వా డెక్కడి కెళ్లాడు?” అని మారు ప్రశ్నించింది.

“ఏడీ?”

“అన్నం తింటున్నాడు.”

అమృతయ్య—సుద్దీం అయిన నిట్టూర్పు విడిచాను. ఉత్తరీయంపాగా కొయ్యకి తగిలించాను. నూతివగ్గరి కెళ్లి, కాళ్లు కడుక్కుని ఒస్తూ పెరుగుబువ్వ తింటున్న బాబుని చూచాను. ‘ఎంతవని చేశావురా! కొంప తీసేశావు! అనుకొంటూ గదిలో కొచ్చాను. బట్టలుమార్చుకొని వంటింట్లోకి వెళ్లి ఓట మీద చురికిలబడ్డాను.

శ్రీమతి వెండికంచంఉంచి అన్నం వడ్డి

స్తోంది. సేను మానంగానే ఉన్నాను. అప్పటికే చిట్టిబాబుభోజనం పూర్తి అయింది. వాడు చల్లగా హాయిలోకి జారుకున్నాడు.

సేను అన్నం కలుపుతున్నాను. శ్రీమతి సెయ్యివేస్తూ “అప్పుడే వచ్చేకారే?” అని ప్రశ్నించింది. సేను మానందాలావును.

“ఎవరెవ రొచ్చారు? కర్మ ఎవరు చేస్తున్నారు? పోయేటప్పుడు విధాయకులందరూ దగ్గరే ఉన్నారా?” నే సేమీ సమాధానం చెప్పడంలేదు.

“ఎవరెవరి కేమేం చెప్పాలో అన్నీ చెప్పేశారా? ఆయనసిరాస్తి, కూతుళ్లందరికీ సమంగా వాటావేశారా?”

ప్రత్యుత్తర మియ్యలేదు సేను. శ్రీమతికి కోపమో, విసుగో మరేదో కలిసుండాలి.

“ఏమిటండీ మాట్లాడరు?” స్వరంలో కొంచెం నిర్లక్ష్యం ధ్వనించింది.

“ఏం చెప్పమంటావు? నాకు ప్రాధుత్వంలేదు” అన్నాను.

“అదేమిటి?” ఆశ్చర్యం ప్రకటించింది.

“బాను. ప్రాధులు రైలుకదిలింది మొదలు ఇప్పుడు చిట్టిబాబుని సురక్షితవస్థలో చూచేదాకా నా ప్రాణానికి కుదురుంటే బట్టు.” అని జరిగిందంతా పూసగుచ్చినట్లు చెప్పాను.

“బా—గా—సే—ఉంది.” మాతి ముడిచింది శ్రీమతి.

హాయిలో మా సంభాషణంతా వింటున్న చిట్టి బాబు పక్కటెను నవ్వాడు.

దాంపత్య రహస్యములు

ఇది పటములలో 284 పుటలు గలది. వెల రూ. 2/- కామకళా లేక కొక్కొకము, పటములలో. వెల రూ. 1/- పాస్తుఖర్చు ప్రత్యేకం. D S. మల్లా & కో., 26, (BEAT) రోడ్డు, హైకోర్టుపేట, మద్రాసు-1.

రాజా - పేదా

అనువాదం:

నండూరి రామమోహనరావు

వెల రూ. 2-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మదరాసు-1.

99 అధిక శతాబ్దములు గుఱువులు
నివి కాకపోతే మరేం ఘనవారము ఎరువు
లేదుకో, లేకపోతే సెకండ్ హాండ్ సరు
కుల మార్పులో చుక్కా కొనుక్కో, సత్తా
ఉంటే, ఎక్కడన్నా ఎత్తుకురా, ఇంకేం
చేయ్యి, నూటు జేసుకుంటే చాలు నీకు
అడ్డమైన మర్యాదలూ జరుగుతాయి లేక
పోతే నీకేసి చూసేవాడు లేడు నువ్వెంత
వాడినైనా సరే ”

చార్లీ చాప్లిన్ అనుకరణ అనిపించే
ఫక్కిల్లో “అలంకరణ” చేసుకున్న రాజ్
కపూర్ “రిపోర్టర్” సెట్ మీద నిలబడి
రిపోర్టర్ లకి ఈ మాటలు పంచిపెట్టాడు
“నీ ఎం త్రివేదీ పర్మిటున్న ఈ చిత్రం
రాజ్ కపూర్ తాజాచిత్రం వ్యక్తికన్న
చేమనికే ఈ లోకంలో విలువ ఎక్కువన్న
జైనాన్ని తాపీగా గ్రహించుకున్న పత్రికా
విలేఖరి కథను ఇందులో చిత్రీకరణ
పూర్వీకాజ్ కపూర్ ప్రార్థనను చిత్రీకరణ

ఈ చిత్రానికి ప్రారంభోత్సవం జరిపాడు.
ఈ ఉత్సవం తరువాత, పూర్వీకాజ్,
తమ స్వంత చిత్రం “పైసా” సెట్ పైకి
వచ్చారు ఆర్. కె. సుడియోలో ఒక సెట్
మీద పూర్వీకాజ్ చిత్రం తయారవుతూ
ఉంటే, మరోచోట రాజ్ కపూర్ తాజా
చిత్రం “అజ్ దిల్ దూర్ సహీ”
ఛూటింగ్ పానుతోంది. ఈ చిత్రానికి
దర్శకుడు అమర్ నుమార్.

* * *

ఇది నిజమా?
నిజేపంపటి నిజం చలన చిత్ర
లలో కొత్తతనం కావాలంటే, కొత్త ముఖ
ముఖ రావాలన్న విజ్ఞాన్ని ఇక్కడి నిర్మా
తలు నిజంగా గ్రహించారన్న సంగతి నిజ
మని రోజురోజు సారి దుఃఖవవుతోంది.

బొంబాయి సినిమాలేఖ

ఈ చలనచిత్ర రాజధానిలో సర్వత్రా
కొత్తవారు కౌలు మోపుతున్నారు పాతికేళ్ళ
చరిత్రలో ఏనాడూ ఎరగనంతమంది కొత్త
వారు ఈ రోజున చిత్రనిర్మాణంలో ప్రముఖ
కౌర్మాయి నిర్వహిస్తున్నారు సమర్థుని
పించుకుంటున్నారు కొద్దిమంది మాత్రం
ఇది నిజమా” అని మెల్లిగా, అనుకోంటు
న్నట్లు అంటున్నారు

దీనికి జవాబు అన్నట్లుగా చెప్పతగినచిత్రం
ఒకటి అదే “యె హెన్ హె”
మొన్న అశోక్ సుడియోలో ప్రారంభం
అయింది ఈ చిత్రం దర్శకుడు నవ యువ
క్రమ కుమార్ ముల్ దీప్ అతిని కిజే దర్శకత్వ
నిర్వహణలో తొలిసారి

ఈ చిత్రంలో క్యామ నాయకిగా నటి
స్తోంది వర్తమాన నటి మంజు కురో ముఖ్య
భూమిక నిర్వహిస్తోంది

‘రాక్ ఆండ్ రోల్’ గిరాకీ

కొన్నాళ్ళ క్రితం హాల్లీవుడ్ నుండి బ్యాడా
అయిన “రాక్ అరాండ్ ది క్రాక్” ఆశీ
చిత్రంలో వినబడ్డ “రాక్ న్ రోల్” నృత్య
సంగీతం బొంబాయి చిత్రాలు బోలెడింటికి
భిక్ష పెట్టింది నిర్మాతలూ, దర్శకులూ,
సంగీత దర్శకులూ ఆ మట్లమీద మహా మోజా
పడుతున్నారు

అసలీనాడు, ఇక్కడి సంగీత దర్శకులు
దాదాపు అందరూ, దాదాపు అన్ని పాటలకి
వరసలు విదేశవాళీ రికార్డులనుండి సంగ్రహి
తూనే ఉన్నారు మొత్తం విషయం గానీ
చాకచక్యం. పాశ్చాత్య బాణీని తీసుకుని,

నందీవారి “సాభాగ్యవతి” లో సావిత్రి.

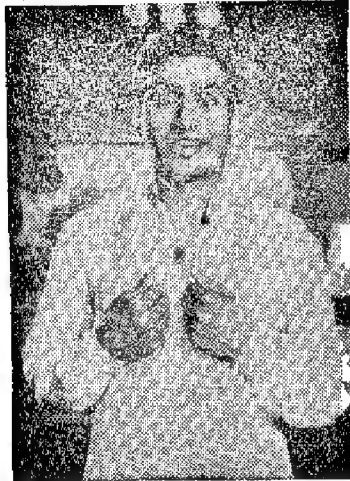
★ బొంబాయి సినిమా లేఖ ★

దాన్ని "భారతీయం"చేసి, అపైన కాస్త అక్కడా కాస్త యక్కడా మెరుగులు దిద్ది "రైజో" అంటున్నారు.

ప్రస్తుతం, మంచి గిరాకీలో ఉన్న బాణీ ఈ "రాక్స్ రోల్"జే "యే స్వర్ణా" చిత్రం సంగీత దర్శకుడు ఎస్ హరిదర్శన్, ఒక పాట ప్రతికి ఈ మట్టు వాడాడు అతర వాత, దేతే దేకాల వరసలు వినబడతాయను కోండి అలాగే, అలంకార్ చిత్రనారు నిర్మిస్తున్న "బారిడ్"లో పాటలకి ఇదే వరపడి

అశోక్ కుమార్ కొత్త భూమిక

"రివార్డర్" చిత్రానికి ప్రాంభోత్సవం జరిగిన శ్రీ కాంత్ స్టూడియో (చెంబూర్) లోనే జోగ్గర్ కొత్త చిత్రం "కారి గార్" తయారవుతోంది ఇందులో అశోక్ కుమార్, ని రూపరాయ్ నటిస్తున్నారు

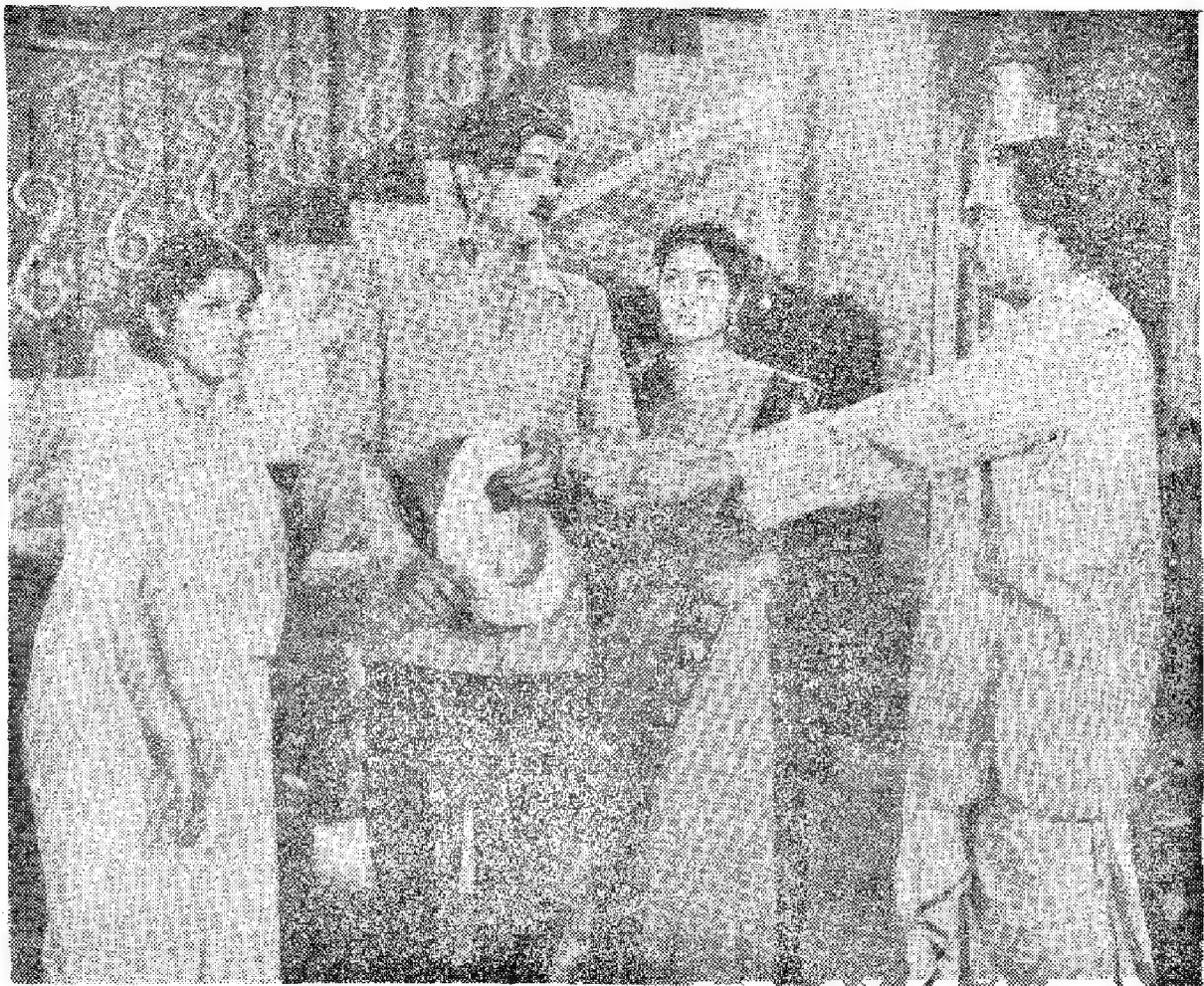

"వద్దంటే పెళ్ళి"లో చలం.

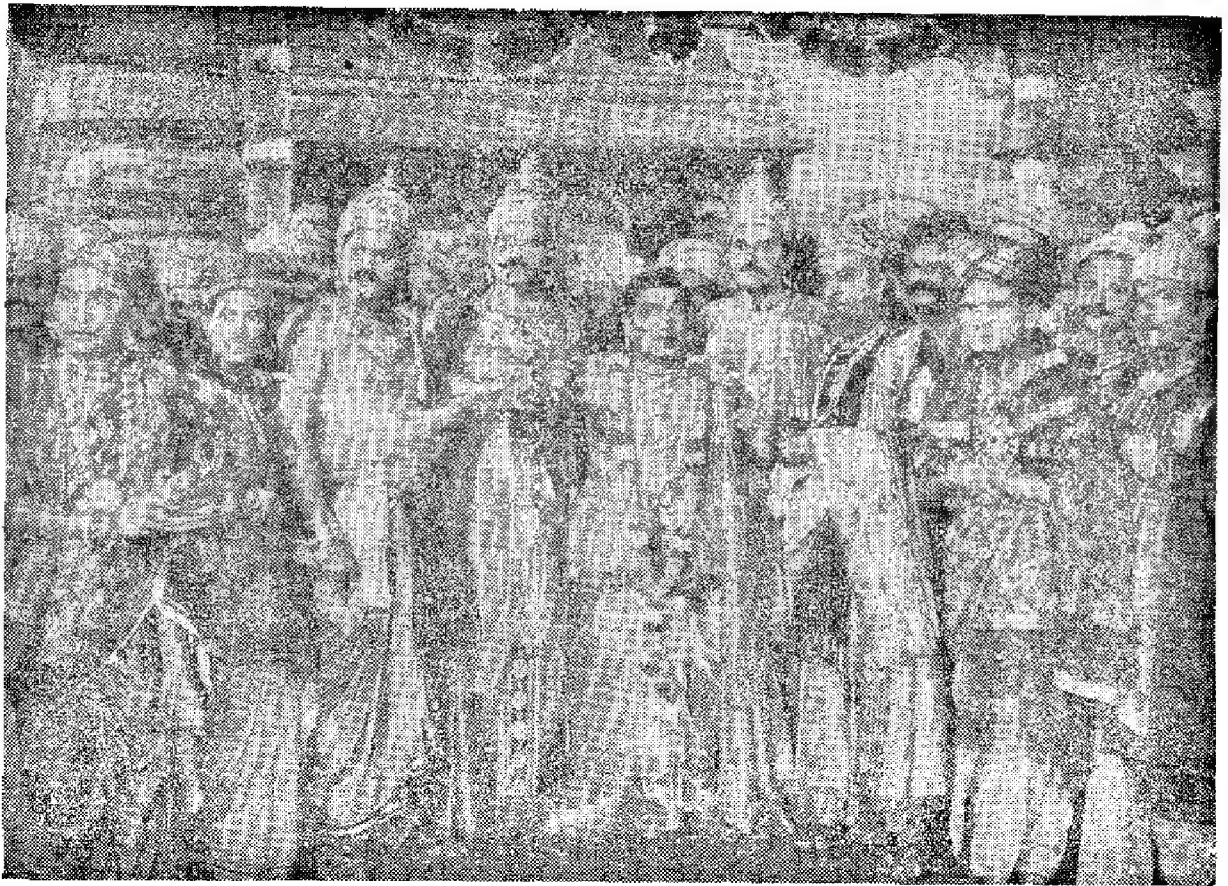
అశోక్ కుమార్ ఇందులో హాల్లూడీ "గాంగ్ స్టర్" వేషం వేయవలసిందేను, నిరూప దేవతగానూ సాతెత్కరించబోవ టం లేదు చాలా రోజులకి, కొంత కొత్త తరహాలో వీరి భూమికలు రూపొందించారు మరో విశేషం ఇందులో గల్లిలుంగీ వేసుకు కోరమిసాలు మేలేసుకుంటూ తిరిగే కాడీ విలనుగావి, నూటూ బూటూ వేసుకు 'పైప్' కాల్చుస్తూ తిరిగే తరహా దుర్మార్గుడు గాని ఉండకపోవడం అలాగని అద్భుతం మీకో ఈలజేస్తూ తిరుగుతాడనుకో నవనరం లేదు ముక్కుకు నూటిగా నడచుకొని, వ్యాయం గా బతకాలని ప్రయత్నించి కష్టాలుపడ్డ వ్యక్తికథ ఇది

"ఈ సమరంలో అరెడి పాలిట విలన్ ఏ వ్యక్తి కాదు, కేవలం దురదృష్టమే" అని నిర్మాతజోగ్గర్ చెప్పారు.

(ఆంధ్ర వారపత్రిక బొంబాయి విశేఖరి)

శర్వాణి పిక్చర్స్ వారి "అక్కచెల్లెల్లు" చిత్రంలో సూర్యకాంతం, రమణారెడ్డి, కృష్ణకుమారి, సి. ఎస్ ఆర్

విజయవారి "మాయాబజార్"లో మాయాశినిమాసి జేజులైన సుమోధనసూనుడు, అతగాడి బలగం.

చిత్రం ఎడిటింగ్ సహా శ్రీ అయింది.

సి ని మా వార్తలు

కృష్ణలీల

శ్రీ కృష్ణభగవానుడి పేరు చెప్పి కొత్తగా రెండు తెలుగుచిత్రాల నిర్మాణం సాగుతోంది.

ఒకటి శ్రీ రాజ రాజేశ్వరీ (శ్రీ కృష్ణ పులాభారం) వారి "కృష్ణమాయ" జెమినీ స్టూడియోలో ఈ చిత్రం తయారవుతోంది. నాగేశ్వరరావు, జమున, కేలంగి, శూర్యకాంతం, సూరీ బాబు పాల్గొంటున్న ఈచిత్రానికి శ్రీ సి ఎస్ రావు దర్శకత్వం నిర్వహిస్తున్నారు.

రెవన్ శ్రీ రావూరు సత్యనారాయణ. సంగీత దర్శకుడు శ్రీ టి వి రాజు.

రెండోచిత్రం రాజ్యం ('హరిశ్చంద్ర') పిక్చర్స్ వారి "కృష్ణలీలలు" డివిజి మాటలు శ్రీ సదాశివబ్రహ్మం, పొట్టలు ఆరుద్ర వ్రాస్తున్నారు దర్శకత్వం శ్రీ సి పున్నయ్య నిర్వహిస్తున్నారు సంగీత దర్శకుడు సునంద్ ఎక్స్ నామూర్తి.

రామాంజనేయ యుద్ధం

మొన్న నే ప్రారంభమయిన మరో పాఠా

అర్క, ఆర్ పిక్చర్స్ వారి ద్వితీయ చిత్రం "కౌర్వరాయడికథ" బాహి నీలో తయారవుతోంది.

ఎస్ టి రామరావు, ముక్కామల, ఆర్. వి కృష్ణమూర్తి రాజనాల, వి ఎస్ శర్మ, రమణారెడ్డి, బాలకృష్ణ, పద్మనాభం రామకోటి, కన్నాంబ, వి ఎస్ సరోజ, గిరిజ, సురభి బాలసరస్వతి పాల్గొంటున్నారు. శ్రీ శే జోగారావు ఇందులో ఒక ఘామిక నిర్వహించాడు.

ఈచిత్రానికి శ్రీ మద్దిపట్ల సూరి మాటలూ, శ్రీ దేవులపల్లి వెంకట కృష్ణకౌస్త్యి పాటలూ వ్రాశారు. సంగీత దర్శకుడు జి రామ నాథన్. ఛాయగ్రహణం రాజ్ బాబర్ కళ గంగ.

దర్శకుడు శ్రీ రామన్న సంయుక్త దర్శకుడు శ్రీ వి ఎస్ మూర్తి ఇప్పటికే 11 రోజు

దాంపత్యంలో విద్య.

సారథీవారి "పెద్దరికాలు" చిత్రంలో రాగిణి నృత్యం.

నినిమావార్తలు

జీకం కాశీవాగ్ధ్ ప్రాడక్షన్స్ వారి "రామాంజనేయ యుద్ధం" ఇందులో రాముడు అమర్

వాగ్ధ్, అంజనేయుడు జంధ్యాల గౌరీనాథ (పెద్దమనుషులు) కాస్త్రీ

ముక్తామల కృష్ణమూర్తి, మార్య (సవర్న మాల) వారాయణ, శ్రీ రంజని, మాలతి ఇతర

ముఖ్యభూమికలు నిర్వహిస్తున్నారు

ఈ చిత్రానికి రచయిత శ్రీ కొవ్వరి లక్ష్మీ నగసింహారావు సంగీతవిద్వంసుడు జంధ్యాల లక్ష్మీనారాయణ నృత్య విద్వంసుడు వెంపటి సత్యం కళ. కోట భాయాగ్రహణం పి ఎల్ రాయ్.

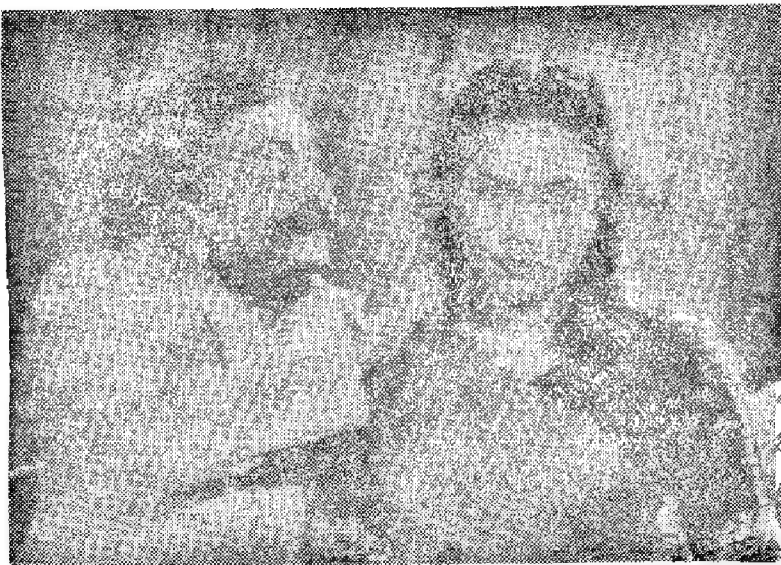
శ్రీ ఎన్ ఎస్ ఆచార్యవర్మకర్తవ్యం నిర్వహిస్తున్నారు నిర్మాత శ్రీ కె సుబ్రహ్మణ్యం స్టూడియో డెవలపర్

అల్లావుద్దీన్

కైకప్రస్థాన్స్ వారు అల్లావుద్దీన్ కథను తెలుగు తమిళ భాషలలో భారీఎత్తున నిర్మిస్తున్నారు

ఆ మధ్య, మాంత్రికుడు ఎస్ వి రంగా రావు, అల్లావుద్దీన్ నాగేశ్వరరావు పాల్గొన్న కొన్ని సన్నివేశాలను వీరు కాశీబులోయలో చిత్రీంచటం విడితమే.

ఈ చిత్రంలో అడవిల్ల వేలంపాటి 'ఆట'ని చిత్రించడానికై, మొన్న హుమైద్ పాట ఒకటి వాహినీలో రికార్డు చేశారు సంగీతవిద్వంసుడు శ్రీ రాజేశ్వరరావు దీనికి, శ్యానిష్, ఈబియ్ కో, చైనా, అరబియ్ కో, భారతీయ బాలోలో మనో వారమైన రీస వరసలు కూర్చారు. 'అలనాటి అరబియ్ కో' బాదులలో శానిస్ వ్యాపారాన్ని ఈ పాటతో చిత్రీకరించు

"తాయ్ ను విక్ తారం" అనే తమిళచిత్రం మొన్న 'మాతృశ్రద్ధం'

'పేరిట, తెలుగువార్తాపత్రికలో ఆంధ్రలో విడుదల అయింది

ఆ చిత్రంలో టి. ఎస్. ఇలయ్య, సురభి ఇలవరసవర్తి.

(54-వ పేజీ చూడండి)

అది - ఇది

మళ్ళీ కడిమో కంపెనీ, మెట్రో గోల్ టెన్ మేయర్ వామా కలసి నిర్వహించిన గాయకుల పోటీలో బొంబాయికి చెందిన మహేంద్రకుమార్ కపూర్, బెంగాలీయువతి ఆరతీమఖర్జీలు ప్రథమ స్థానాలు సంపాదించుకొన్నారు ఈ రూపేజీ, సిపాన్ల పాటలు లకు ఆరతీమెన రీతిన, చలనచిత్ర సీమలో తెండు కొత్త కంఠాలు వినిపించే అవకాశం ఏర్పడింది ఇందుకు పోటీ నిర్వాహకులు ఆభినందిస్తున్నారు

ఈ పోటీలో యోగ్యులయ్య వారిని ఎన్నిక చేసిన విదుగురు సంగీతి దర్శకులు, కేంద్రము తమ చిత్రాలలో కేబాక్ పాడే అవకాశం ఇస్తారా ఈ దర్శకులు నామద్ లరీ, అనల్ డిక్టాన్, వీ రామచంద్ర, మధన్ మోహన్, వసంత్ జతాయ్

ప్రాంతీయ పోటీలలో మద్రాసులో ఉత్తమ గాయకుడుగా కె. కె. మోహన రాజు, (విజయవాడ) పద్మాసుబ్రహ్మణ్యం ఎన్నిక అయ్యారు.

ఫిబ్రవరి 14 న బొంబాయిలో శ్రీ ఎస్ కె పాటిల్ అధ్యక్షతన సభ జరిగింది పోటీ నిర్వాహకులన, గెలుపొందిన యువతీ యువకులనూ శ్రీ పాటిల్ అభినందించారు

అఖిల భారత పోటీలో బొంబాయి అబ్బాయి, బెంగాలీ అమ్మాయి గెలిచి, హిందీ చిత్రాలలో పాడడానికి ఎన్నిక కావడం సంతోషకరం అందులో ఆశ్చర్య పడారిన జేంలేడు హిందీచిత్రాలను ప్రధానంగా దృష్టిలో ఉంచుకుని జరిగిన పోటీలో దక్షిణభారత గాయకులు, అగ్రతాంబూలం అందుకోకపోవడం అంతికిన్న ఆశ్చర్యకరం గాదు.

అయితే, జరుగలేనది వివిధ ప్రాంతీయ పోటీలలో జేసు అనిపించుకుని, బొంబాయి కైసల్ నకు వెళ్లిన మిగతా 14 గురు యువతీ యువకులకు, ఆయా ప్రాంతాల చలనచిత్రాలలో పాడే అవకాశం ఇచ్చి ప్రోత్సహించడం అవసరం.

కాశీనాథ్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "రామాంజనేయ యుద్ధం"లో శ్రీరాముడుగా అమర్ నాథ్.

మళ్ళీ మెట్రో సంఘం పోటీలో ఇ దొక కత్తు కాకపోయినా, జరిగిన ఈ పోటీల్లో

'నాట్య భారతీ' ప్రొడక్షన్స్ కు ఇటీవల రాజనంద్రయ్య ప్రారంభోత్సవం జరిగింది ఈ సందర్భంగా బి. కాశానాథు

ర్శకులు శ్రీ మద్రాసులోని కె.వి.ఆర్. నిర్మించిన మల్లం (పాత నంది కడప) నిర్మాణంలో శ్రీరాముడు కలగడం

నాట్య భారతీ ప్రొడక్షన్స్ కు ఇటీవల రాజనంద్రయ్య ప్రారంభోత్సవం జరిగింది

అ ది ఇ ది

విషయం

* * *
“స తీ ప తా నా”

శ్రీరామ ఈ యువతీ యువకులను వదలి
నేయడం వాంఛనీయం కాదు. కొత్తవారికి
అవకాశాలు ఇస్తామనేవారు, ఇవ్వచ్చుననే
వారు కూడా శ్రద్ధగా ఆలోచించతగు

దేశాయ్ ఫిలింస్ వారి “సింహాద్రి ద్వీపకే”
నుందరి” చిత్రానికి పౌరాణిక పరిమళం

పౌరమాండ్ వారి “బర్ డ్స్ అండ్ బీస్” చిత్రంలో మిట్టిగేసర్.

గుబారించే విధంగా “సతీపరీక్ష” అని నామ
కరణం చేశారు

అమలులో ఉన్న బాక్సాఫీస్ నూత్రాల
రీత్యా “సతీ భూనా” బాపతుపేర్లు అఖండ
మైన హంగులు.

విశేషం ఏమిటంటే, ఈ చిత్రాన్ని దర్శ
కుడు నా నూ భాయ్ వకిల్ 24 రోజుల్లో
(మూటింగ్) పూర్తిచేశాడు.

చిత్రం నిడివి తగ్గించడంవ్వారా డబ్బు
పొదుపుచేయబోవడం తగదనుకునేవారు,
నిర్మాణం ఇలా త్వరగా సాగించివేసి, ఈ
విధంగా ఆ కార్యాన్ని సాధించ వచ్చునని
ఋజువైంది. ఉన్నంతలో భేమైనపని.

* * *
హాల్బుడైనటి ఎలిజబెత్ టేలర్, గత
మాసం ప్రముఖ నిర్మాత మైకెల్ బాడ్
('అరౌండ్ ది వరల్డ్ ఇన్ 80 డేస్') ను
వివాహం చేసుకుంది. ఎలిజబెత్ కొంత
కాలం క్రితం నిక్ హిల్టన్ అనే కోటికొట్లదాని
పెళ్లాడి కొన్నాళ్ళ క్రితం మైకెల్ వైటింగ్-
అనే బ్రిటిష్ నటుడిని పెళ్ళాడి, ఈసారి
టాడ్ ను వివాహం చేసుకుంది వరుడికి
కూడా ఇది మూడో పెళ్ళి

ప్రముఖ బ్రిటిష్ నటుడు రాక్స్ (అన్నా
అండ్ ది కింగ్ ఆఫ్ సయం) హాస్యమే
అతడిభార్య మున్న హతాత్తుగా విడాకుల
తాఫీను పంపించిందట పదమూడేళ్లు కాపరం
చేసినతరువాత, ఆవిడ క ను గొ ని, కోర్టుకు
కనుబరచబోతున్న సత్యం. “మాయదరి
తత్వాలకూ పాసగదు” ★

సినిమావార్తలు

[52 వ పేజీ తెలువాయి]

శేలం వేయబడే పిల్లలే ఒకరి తరవాత
ఒకరు తమ అందచందాలనురించి టెప్ప
కుంటూ ఈ పాటలో తలచరణం పాడు
తారలు.

స్పెయిను జవరాలు నుంచి ప్రియురాలు
అన్న వైవాన్ని వెల్లడిచేస్తూ క్వానిమ్ నుందరి
పాడే పాటను స్వర్ణలత పాడింది

ఈ చిత్రానికి మాటలూ పాటలూ ఆరుద్ర
వ్రాశారు దర్శకుడు టి. ఆర్. రఘునాథ్.
అసాసియేట్ పి. వేణుగోపాల్.

అ క్కు చెల్లెళ్లు

శర్వాణి పిక్చర్స్ వారి సాంఘిక చిత్రం
“అక్కు చెల్లెళ్లు” వాహిని లో తయారవు
తోంది శ్రీరంజని, కృష్ణకుమారి, నూర్జు
కాంతం, లక్ష్మీకాంత్, అమర్ నాథ్,
రమణారెడ్డి ప్రభువులు పాల్గొంటున్నారు.
రచన శ్రీ శ్రీ, ఆరుద్ర. సంగీతం శేంషావుల
నాగేశ్వరరావు, దర్శకత్వం పార్వభామ,
అమానుద్దా నిర్వహిస్తున్నారు. ★

★ న్యూ ఢిల్లీ లో తేలిఖ ★

(రెవ పేజీ తరువాయి)

ఎవరికైనా ఉత్తమమైన వయస్సు 60 ఏళ్ళని రచయిత ఇందులో వ్రాస్తున్నాడు. అరవై ఏళ్ళు మించినవారిని ఉద్యోగంలో వుంచడం నిరాశా నిస్పృహలకు, ఈర్ష్యకు, రాజీనామాలుకు పాతవుతుందని యీ రచయిత హెచ్చరిక చేస్తున్నాడు. ఇందువల్ల ప్రతిభా వంతులైనవారు అనేక మంది మరుగున పడిపోవడం కూడా జరుగుతుంటున్నాడు. అనేక కాలంలో ఈనాడు అసామర్థ్యం కొట్టవచ్చినట్లు కనబడుతున్నదంటే, ఏదో ఒకవ్యక్తి, లేదా, కొందరువ్యక్తులు ఆయా కాలాలపై అధ్యయనం చేస్తే తప్ప ప్రయోగం లేదనే సురభిప్రాయం పాతుకుపోవడమే కారణం. దేశ పరిపాలనా నిర్వహణలో “యువకులకు స్థానం ఇవ్వాలనే వాదన ఒకవైపు వినవస్తున్న మాట నిజమే; మరొక వైపు వయస్సుమీరినవారు కాలపరిమితి దాటిపోయిన తర్వాత కూడా ఉద్యోగాలలో తిష్టేసేట్లు చేయడంకూడా జరుగుతున్నది. అటు ఇటుగాని ఈ అనిశ్చయభారణి ఫలితంగా పరిపాలనాసామర్థ్యం చెబ్బు తింటున్నది.

* * * ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ (ఐ.సి.ఎస్.) ఉద్యోగ వేతనాల నిబంధనలను ప్రభుత్వం సవరించేసింది. ఈ సవరణలు ఆయా ఉద్యోగులు సెలవుమీద విశేషాలలో వున్నప్పుడు ఇవ్వవలసిన వేతనాలకు, విశేష ప్రయాణానుమతులకు సంబంధించినవి. వీరందరికీ ప్రత్యేక ఉద్యోగ నియమావళి వర్తిస్తుండేది. ఏ.ఐ.సి.ఎస్. ఉద్యోగి అయినా విశేషాలలో వుండడం సంభవిస్తే, అతడు తన జీతాన్ని నిర్దిష్టమైన మారకం లేకుండా ప్రకారం (1928 జూలై 5 న సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ ఆజ్ కనుసారం కేంద్ర ఆర్థికశాఖ ప్రకటించిన నియమం ప్రకారం) ఆ దేశపు డబ్బులో తీసుకోవచ్చు. ఈ నియమం రద్దవుతున్నదనీ, ఏమీద అట్టే ఉద్యోగి రూపాయలలోనే జీతం తీసుకోవలసి వుంటుందనీ, అవసరమైతే ఎప్పటికప్పుడు ఆయా విశేషాలలో అనుగుణం వారకపు నిబంధనల ప్రకారం వుకునే బాధ్యత ఆ ఉద్యోగిదేననీ ప్రకటించారు. సెలవులో వుండే ఏదో సర్వీస్ ఉద్యోగికి స్టెరింగ్ పాస్ లోలు ఇచ్చేది లేదని ప్రభుత్వం స్పష్టపరిచింది. శిల్పరూపకే ఈ ఉద్యోగులకు గడ ఇచ్చిన పవిత్ర వాగ్దానం ఒకటి

ఇప్పుడు ఈవిధంగా రద్దయిపోయిందన్నమాట!

* * * న్యూఢిల్లీలో త్వరలోనే ఒక పెద్ద జంతు ప్రదర్శనశాలను ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు. భారతదేశ విజ్ఞానభివృద్ధికాఖాతాలో ఈ జంతు ప్రదర్శనశాలకయే కొత్త ఖర్చును ప్రభుత్వం చెర్చబోతున్నదన్నమాట. ఈ అదనపు వ్యయాన్ని కూడా ప్రభుత్వానికి పన్నులు చెల్లించే సాధారణపౌరుడు ఇకమీద భరించవలసి వస్తుందన్నమాట. “నీ ఆభిమాన జంతువుల సంగతేమిటో చూసి తెలుసుకో” అనే కొత్త నివాసం ప్రచారంలోకి వస్తుందన్నమాట. లండన్ లో ప్రపంచ ప్రసిద్ధమైన జంతు ప్రదర్శనశాల ఒకటి వుంది. దాని నిర్వహణ బాధ్యత అంతా బ్రైజేల్ వ్యక్తులదే. దీనిమీద బాగా లాభాలుకూడా వస్తున్నవి. సర్ స్టాంఫర్డ్ రాఫోల్స్, సర్ హంఫ్రీ జేమ్స్ మొదలైన విశ్వవిఖ్యాత శాస్త్రజ్ఞులే ఆధ్వర్యంలో (బ్రిటిష్ జంతుశాస్త్రాభివృద్ధి సంఘం ఒకటి ఉదాత్త లక్ష్యాలతో 1826లో ఏర్పాటుచేసింది. తర్వాత దానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పరిగణన లభ్యమైంది. ప్రత్యేక జంతు ప్రదర్శనోద్యమాలనుకూడా ఇదే సంఘం స్థాపించింది. జంతుశాస్త్ర పరిశోధనలో ఆహాహుమైన అభివృద్ధి సాధించింది. ఈ శాస్త్ర పరిశోధనాభివృద్ధికి కావలసిన డబ్బు జంతు ప్రదర్శనశాలను చూడడానికి వచ్చే ప్రేక్షకులు చెల్లించే దుస్తుంద్వారానే వస్తున్నది. రీజంటు పార్కులో వున్న జంతు ప్రదర్శనశాల నిర్వహించడానికి ఎంతో ఖర్చు భరించవలసి వస్తున్నది. ఇక్కడ జంతువుల పోషణకు కావలసిన ఆహారపదార్థాలకే సారీనా 90 వేల పౌన్లు ఖర్చవుతున్నది. ఒక పెద్ద ఏనుగు రోజుకు ఒక హండ్రెడ్ పౌన్లు (టన్నులో 20-వ వంతు) మేత మేస్తుంది. ఇదిగాక అది తినే ఓట్లధాన్యం, తేవుడు, పండ్లు, కాయగూరలు మొదలైన వాటిసంగతి సరేసరి. వీటన్నిటికీ ఒక్కొక్క ఏనుగుకు సాగుకు 400 పౌన్లు ఖర్చు అవుతుంది. ఒక్కొక్క సింహం రోజుకు పది లేక పన్నెండు పౌన్లు మాంసం తింటుంది; దీనికి ఏడాదికి 200 పౌన్లు ఖర్చు. జంతు ప్రదర్శన శాలాభిమానులైనవారు చాలావరకు ఈ ఖర్చును స్వయంగా భరిస్తుంటారు. జరాఫీలకు ఒక చెట్ల ఆకులు, కొమ్మలు అంటే మహాభక్షం. ప్రదర్శనశాలలో వున్న

జరాఫీలకు ఇందుకోసమయే ఖర్చు భరించడానికి ఒక “లార్డ్” పూచీ పడ్డాడు. “కీవి” అనే ఒక న్యూజిలెండు వక్షి (పక్షిగాని ఎగరలేదు!) వానపాములను మనం “సేమియా” తిన్నట్లు మహా సరదాగా తినేస్తుంది. ఈ వానపాములను పట్టి తీసుకురావడానికి అయే ఖర్చు అంతటినీ మరో “మిత్రుడు” భరిస్తున్నాడు. ఒక్కొక్క “కీవి” వక్షి ఏడాదికి 800 పౌన్లు తూకంవరకూ వీటిని గట్టకొయి స్వాహా చేస్తుంది! జంతువుల ఆహారం కోసం మిడతలు, ఈగలు మొదలైన కీటకాలను ప్రత్యేకించి పెంచడానికి కూడా ప్రదర్శనశాలలోనే సదుపాయాలున్నవి. ప్రదర్శనశాలకు ఏడాది మొత్తంమీద 100 టన్నుల మాంసం, 14 వేల కోడిగుడ్లు, 18,400 వైట్ల పాలూ కావాలి.

ప్రదర్శనశాలమీద వచ్చే రాబడితోనే ఈ ఖర్చులన్నీ భరించడమేగాక, లాభం కూడా ఆర్జిస్తున్నారు. 1955 లో ఈ సంఘానికి రీజంటు పార్కు ప్రదర్శనశాలమీద, టిక్కెట్ల అమ్మకం ద్వారా 2,10,000 పౌన్లు ఆదాయం వచ్చింది. విరాళాల ద్వారా 21 వేల పౌన్లు, గైడ్ బుక్స్ కాలు, సావీనీడ్ల అమ్మడంవల్లనే తేజేమి, ప్రదర్శనశాలలోనే వున్న హోటలువల్లనే తేజేమి మరో 25 వేల పౌన్లు రాబడి వచ్చింది. ఒక టీ-పార్టీ జరిపి దానిలో చింపాంజీలు పాలూనేట్లు చేశారు. ఈ విందుకు అసంఖ్యాకంగా అభిరులు వచ్చినందువల్ల, ఒక్క టిక్కెట్ల ద్వారానే 1000 పౌన్లు ఆదాయం వచ్చింది. ఏనుగులు, ఒంటెలు మొదలైనవాటిమీద ప్రేక్షకులు ఎక్కి విహరించడానికి అవకాశం కల్పించారు. ఇందువల్ల వాదాపు 5 వేల పౌన్లు సేరించగలిగారు. ఈ విధంగా రీజంటు పార్కు “జూ” 1955లో మొత్తం 2,95,000 పౌన్లు ఆర్జించింది. ఈ రాబడిలో ఖర్చు 2,81,000 పౌన్లు మాత్రమే. విడ్స్ నేడ్ లో వున్న మరో జంతు ప్రదర్శనశాలకూడా 1,10,000 పౌన్లు ఆర్జించి, 98 వేల పౌన్లు మాత్రమే ఖర్చుచేసింది. అక్కడ (బ్రిటన్ లో) పరిస్థితి ఆ విధంగావుంటే, ఇక్కడ మన పరిస్థితి సాధారణ పౌరుడికి బరువుచేటుగా తయారవుతున్నది!

★ ఉచితం: యవ్వనుములోని దురభ్యాసములవలన కలిగిన దుష్ప్రవృత్తులనివారణకు, పురుషుల నెక్కునెక్కువలను సంప్రదించండి. ది ఎగేట్ హెల్త్ ఇన్స్టిట్యూట్, మద్రాసు - 10.

★ బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు! ★

(7-వ పేజీ తరువాయి)

ముడుచుకుని ఏడూ పాపా ఏడూ పాపా, నీకు రూపాయిస్తా అని చెప్పుతున్నారు.

అంతట్లోకి నాకు అయిడియో వచ్చేసింది.

అంతలోకి యింకో శేషవాడు ఘుబగబా వచ్చేశాడు.

వచ్చేసి యింకా ఏడవలేదా అన్నాడు కోపంగా

లేదంటే అని చెప్పారు డైరెక్టరు, సిని మామ్య ఇలా ముహూపెట్టి మేము! చూ! అనేసి కోప్పడేశాడు ఆ కొత్తవాడు

ఏడిశావు ఫో నేను యాడవను అనేశాడు ఆ పిల్లాడు

అప్పుడు వాడికి కోపం వచ్చేసింది ఏడూ పాపా, నుంచి దానినీ అని చెప్పాడు పవ్యూ

పెద్దవాళ్ళకి కోపం వస్తే వచ్చుతారులే.

అయినా పాప యేడవలేదు.

ఇంకెలాగో టైమైపోతోంది అని కోప్పడాడు కొత్తవాడు

టైమైపోలే బోల్డు బోల్డు రూపాయిలూ కాణీలూకూడా అయిపోతాయట. ఇప్పుడు ఆ కొత్తవాడే అన్నలు సినిమా వాడుట, ఇలాని నాన చెప్పాడు.

వాడికి ఇంకా ఛాలాకోపం వచ్చేసింది.

చూ అనేసి, ఇలా జాట్లు పీక్కున్నాడు కొని వాడికి జట్టు లేదుగా ఉత్తరుండు. అందుకని, ఇంకా కోపంవచ్చి ఈ పాప అన్నలు వద్దు అనేశాడు అప్పుడు.

మరి ఇంకోళ్ళని పిలవనా అన్నాడు డైరెక్టరు.

ఎందుకు అన్నలు ఒప్పు అనేశాడు కొత్త వాడు కోపంగా

ను రెలాగంటే రాముడికి రెండు కొడుకులుగదా అంది సినిమామ్య

యెంకొడులే ఒక్క కొడుకు చాలా, నీడు అన్నలు ఒక్క ఫో అనేసి వాడు ఘుబగబ వెలిపోయాడు

అప్పుడు వాన్నలేచి సినిమా అయిపోయింది ఇంటికెళ్ళిపోదాం అన్నాడు

బామ్మకూడా సరేఅందికొని, బాబా యేమో ఇంకో సినిమా చూద్దాం అని ఏడిచాడు.

సరే పడనాన్నా అని చెప్పాడు నేను.

అక్కడ ఓ చెట్టుకింద ఒక సీత పాపం నిర్భంగా ఏడుస్తోంది వాడెవడో రాడీ యిలా నిలబడి, చూ అని పెవేటు చెప్పేస్తున్నాడు దానికి. వాడు నీడికూడా కాల్పురున్నాడు.

నాకే బయం వేసిందిలే. కొని పాపం ఆ సీత నన్ను వదులు నన్ను వదులూ అని ఏడుస్తోంది వాడు వదలన్నా వదలన్నా చూ చూ అంటున్నాడు.

అంధరూ యిలా బయపడి చూస్తున్నారు. ఆ సీతని రప్పించాలనుకున్నాను కొని కొంచెం బయం వేసిందిలే

బామ్మకి కూడా ఆ సీతమీద బారేసింది పురేయ గొప్పాకం, నువ్వేనా చెప్పరా ఆ ప్రియ వాడు ఆల్లరి పెడుతున్నాడు, వాళ్ళి చూస్తారేమిటి అనేసింది

నేను కూడా యింక రప్పించయ్యాలనుకున్నాను.

ఏయే సీతా మా నానతో చెప్తానను, మా నానతో చెప్తానను అని చెప్పేశాను.

కాట్ అనేసి అక్కడున్న మొగాళ్ళంధరూ ఘాట్టిగా అరిచేశారు. హడ్డిలి పోయామలే

అంతట్లోకి, ఆ సీతా రాడీ అంధరూ వచ్చేశారు.

ఉత్తూత్తి ఏడుపేనా అని నేను హావ్యర్థ పడిపోయేశాను.

ఆ రాడీ నా దగ్గరకోచేసి, ఎవరూ నువ్వే పోకిరి అన్నాడు

నువ్వే వ్రదా ఫోకిరి కోలేస్తాను అని చెప్పాడు.

అప్పుడు వాడు ఘుబుక్కుని యిలా వంగి

(వాడు కొంచెం ఎత్తులే వాక్ న్నా) నవ్వేసి కల్లకాయ కొట్టాడు

ఈ పెద్ద శివుడూ యింతే మన్ని మాస్తి బయపడవుతు యిలా నవ్వేసి వెలిపోతాడు యెవరితో

అంతెందుకు ఇప్పుడు సినిమాలో ఈకో యిలా నించుని ముందస్తుగా నన్ను పెళ్ళి చేసుకో అంటాడా.

దానికి బయం వేసుందిగా. అప్పుడది ఇలా నవ్వేసి వెళ్ళిపోతుందా అప్పుడు నీడు గాతిగా పాట పాడేస్తాడు అది హడ్డిలిపోయి పరిగెట్టుతుంది ఇంకో పాట పాడుతూ.

ఈకో కూడా పరిగెడుతాడుగా.

పరిగెడతారు ఆనకూడదుట. దానును అనాలి అని బాబాయి చెప్పాడు.

యేం సీత ఇలా దానును చేతుండా ఈకో ఇంకా గబగబా దానును చెప్తాడా. ఎంత గబగబా అయినానరే అది దొరకదులే. కొంచెంసేపటికి ఇంక దానును చెయ్యలేక అగిపోతుంది.

అప్పుడు ఈకో వచ్చి, నను వేమించు తావా అంటాడు గదా.

వేమించుతావా అంటే నాకు తెలియ. బాబాయికి తెలియట.

ఎవరికి తెలియ. అని నాన చెప్పాడు.

యేం, అప్పుడు సీత వేమించుతాను అంటుంది.

నిజంగానే అంటాడు ఈకో. అలాని సీత చెయ్యి గాతిగా పట్టుకుంటాడు

నిజంగానో కాదో చూట్టానికని, మళ్ళీ పాటపాడతాడు చెయ్యిపట్టుకుని. ఇంక సీత పారిపోలేదుగా.

అప్పుడు సీత వాడివేపు యిలా చూస్తుంది.

యింక ఏడిపించకూడదని వాడు పాట చూనేస్తాడు.

(ఇంటికెళ)

‘దేవిదయాళ్ పరిక్రమల’ డైరెక్టర్ శ్రీ మారికివన్నవాస్ అగ్రవారో మమారై శు. కుమారి కాంతాచననన, మోడీపరిక్రమ అధిపతి శ్రీ హెచ్. ఎస్. మోడీ కుమారుడు చంద్రప్రకాష్ మోడీకి సీట్ బరె 16వ బొంబాయిలో వివాహం జరిగింది.

చ తా హ జ్ఞ

జాతా: ప్ల. పరివారన్.

ఆంధ్రపత్రిక

శ్రీ హేమలంబనామ సంవత్సర

అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం

పంచంగం

అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం అనంతపురం

శ్రీపిడపర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిసిద్ధాంతిగారిచే గుణించబడి:

ఈ సంవత్సరం పంచాంగంలో చాందమాన, దృక్సిద్ధాంతానుకారం
రెండువర్ణముల తిథి, నక్షత్రములు వేర్వేరుగా చూపబడినవి.

48 పుటలు	వెల	ప్రతి	1-కి	0-3-0
„	„	100	1-కి	16-8-0
„	„	1000	1-కి	150-0-0

1000 కాపీలు ఒకే డిపా కొనువారి చిరునామా
ముఖపత్రమున ముద్రించబడునది.

రైలు ఖర్చులు మినహా

వేనెజరు:—

ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు-1.